

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΓΙΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ

ΔΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

«Ανεξάρτητες Αρχές μια Διασυγκριτική ανάλυση στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	8
Η μεθοδολογία της έρευνας	10
1.1 Αίτια δημιουργίας και εξάπλωσης του θεσμού των Ανεξάρτητων Αρχών διεθνώς	12
1.2 Ανεξάρτητες Αρχές – ορισμός και χαρακτηριστικά	13
1.3 Ιστορική διαδρομή των Ανεξάρτητων Αρχών	15
1.4 Οι ανεξάρτητες αρχές στην Ελλάδα	17
1.4.1 Νομοθετικά κατοχυρωμένες	17
· Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων	18
· Εθνική Αναλογιστική Αρχή	18
· Αρχή Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Ενέργειες.	19
· Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας	19
· Η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων	20
· Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων	20
· Ο Συνήγορος του Καταναλωτή	21
· Η Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία (ΕΛΣΤΑΤ)	22
· Η Τράπεζα της Ελλάδος	22
· Η Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση	22
· Η Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	23
· Η Αρχή Προδικαστικών Προσφυγών	23
· Η Αρχή Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων	24
· Ο Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων	24
· Η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων	25
· Η Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων	25
· Επιτροπή Διερεύνησης Σιδηροδρομικών Ατυχημάτων και Συμβάντων	26
· Ρυθμιστική Αρχή Επιβατικών Μεταφορών	26
· Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας	26
· Η Εθνική Αρχή Συντονισμού Πτήσεων	26
· Επιτροπή Διερεύνησης Ατυχημάτων και Ασφάλειας Πτήσεων	27
· Εθνική Αρχή Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής	27
· Το εθνικό Συμβούλιο Δημόσιας Υγείας	28
· Σώμα φορολογικών Διαιτητών	29
· Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο	31
· Ο Συνήγορος του Φοιτητή	32
· Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας	33
· Ειδική Γραμματεία Υδάτων	34
2.1. Αρχή προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	35
2.2. Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.)	36
2.3 Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ)	38
2.4 Ο Συνήγορος του Πολίτη	39
2.5. Το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού	40
4.Η ανεξαρτησία των Ανεξάρτητων Αρχών	46
5. Επιλογή Μελών των Ανεξάρτητων Αρχών	48
6. Έλεγχος των Ανεξάρτητων Αρχών	49

7. Ανάλυση SWOT των Ελληνικών Ανεξάρτητων Αρχών	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β	52
ΟΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ	52
Γαλλία	52
Γερμανία	58
Εσθονία	61
Ισπανία	63
Ηνωμένο Βασίλειο	64
Ιταλία	68
Κύπρος	69
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ	72
Ευρωπαϊκή Ένωση και Ανεξάρτητες Αρχές	72
Η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ΕΑΚΑΑ/ESMA)	84
Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ)	86
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄	88
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ -	
ΤΑ ΙΣΧΥΟΝΤΑ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ	88
Ο κοινοβουλευτικός έλεγχος των Ανεξάρτητων Αρχών σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης επί του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή και του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων	91
Βιβλιογραφία	

Κατάλογος κυριότερων Συντομογραφιών

Α.Α. : Ανεξάρτητες Αρχές

ΑΔΑ: Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές

ΑΔΑΕ: Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών

ΑΠΔΠΧ: Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Σ.Φ.Δ.: Σώμα Φορολογικών Διαιτητών

Ε.Δ.Σ.: Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο

Ε.Ε.: Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΣΡ: Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης

Ν .: Νόμος

ό.π.: όπως προηγουμένως

ΣτΕ: Συμβούλιο της Επικρατείας

ΣτΠ: Συνήγορος του Πολίτη

Φ.Ε.Κ.: Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης

Πρόλογος

Η παρούσα πτυχιακή εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια της φοίτησης μου στο «ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΓΙΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ» και έχει τίτλο «Ανεξάρτητες Αρχές μια Διασυγκριτική ανάλυση στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά όλους τους καθηγητές και όλες τις καθηγήτριές μου για τις γνώσεις που μου πρόσφεραν καθώς και την επιβλέπουσα καθηγήτρια μου κα. Αικατερίνη Κοκκίνου για την καθοδήγηση και υποστήριξή της.

Τέλος να ευχαριστώ την οικογένεια μου, τους συμφοιτητές, τους συναδέλφους και τους φίλους μου που ήταν δίπλα μου.

Περίληψη

Οι Ανεξάρτητες Αρχές αποτελούν έμπνευση των κυρίαρχων δυνάμεων του αστικού κράτους. Εμφανίστηκαν μαζί με την απόλυτη επικράτηση του νεοφιλελευθερισμού. Ο ρόλος τους εξαρτάται από τη φύση, τη λειτουργία και το περιεχόμενο του νομικού αυτού μορφώματος ως του πληρέστερου δημιουργήματος της πολιτικής κοινωνίας. Διαχειρίζονται καίρια τμήματα της κρατικής λειτουργίας που η αντιπροσωπευτική δημοκρατία ,με συνταγματικές ή νομοθετικές ρυθμίσεις τους αναθέτει προκειμένου να διεκπεραιωθούν καλύτερα, πληρέστερα, και ταχύτερα από το κράτος.

Η Ε.Ε. μετά την ίδρυσή της εκπονεί οδηγίες προς δημιουργία Ανεξάρτητων Αρχών προς εφαρμογή των μελών κρατών της. Όλες οι Ευρωπαϊκές χώρες κράτη της Ε.Ε. έχουν τις δικές τους Α.Α. που σε άλλες αριθμούνται μονοψήφια ή διψήφιας. Η Ελλάδα αριθμεί πέντε συνταγματικά κατοχυρωμένες Ανεξάρτητες Αρχές και 26 που είναι νομοθετικά κατοχυρωμένες από τον ίδιο τον νομοθέτη ή κατ επιταγή ευρωπαϊκών οδηγιών που σκοπό έχουν την προστασία των πολιτών, τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και τη δίκαιη πολιτική.

S U M M A R Y

Independent Authorities are the inspiration of the sovereign powers of the bourgeois state. They have evolved together with the absolute prevalence of neo-liberalism. Their role depends on the nature of the functioning and the content of this legal structure as the fullest creation of civil society. They manage key parts of the state which the representative democracy, by constitutional or legislative regulations, entrusts them with in order to perform

better, more fully, and faster than the state.

The EU after its establishment, it is preparing directives for the creation of Independent Authorities for the implementation of its member states. All European Union Member States have their own AAs. Which in others are numbered one-digit or two-digit. Greece has five constitutionally established Independent Authorities and 26 that are regulated by the legislator itself or by European directives designed to protect citizens, transparency, objectivity and fair policy.

Εισαγωγή

Η εργασία που ακολουθεί πραγματεύεται τις Ανεξάρτητες Αρχές, μια νεοπαγή θεσμική καινοτομία που αναπτύχθηκε τα τελευταία χρόνια και στην Ελλάδα.

Με την παρούσα επιχειρείται μια συνολική θεώρηση του θεσμού καταγράφοντας, αναλύοντας και συγκρίνοντας τις υφιστάμενες Ελληνικές Ανεξάρτητες Αρχές με τις αντίστοιχες Αρχές που λειτουργούν σε προηγμένες δημοκρατικά χώρες και δη στις χώρες της Ευρώπης αλλά και στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να αποτυπώσουμε μια καλύτερη εικόνα.

Σκοπός της εργασίας είναι να προσδιοριστεί η λειτουργία τους να διερευνηθεί η αποτελεσματικότητα τους ως προς τους διακηρυγμένους στόχους τους κάνοντας μια συνολική περιγραφή και ανάλυση, παρουσιάζοντας πως οι θεσμοί αυτοί λειτουργούν και σε άλλα κράτη προκειμένου να συγκριθούν με την ελληνική πραγματικότητα.

Το σχετικό ενδιαφέρον για την εκπόνηση αυτής της εργασίας οφείλεται στον πρωτεύοντα ρόλο που διαδραματίζουν πλέον στην Ελληνική έννομη τάξη.

Η εργασία αυτή αποτελεί μια προσπάθεια συμβολής στη βαθύτερη και ουσιαστικότερη γνώση του θεσμού των Ανεξάρτητων Αρχών στην αυτογνωσία του ελληνικού γίνεσθαι για την ποιότητα της δημοκρατίας και των θεσμών της των αδυναμιών και των στρεβλώσεων από τις οποίες πάσχουν, δίνοντας χρήσιμες πληροφορίες τόσο στους πολίτες όσο και στους πολιτικούς προκειμένου να προβούν σε ενδεχόμενες διορθωτικές επεμβάσεις για την ευημερία των πολιτών, την ίδια τη δημοκρατία αλλά και την ενίσχυση του κράτους δικαίου.

Το ερευνητικό μας ερώτημα που θα αποτελέσει τον άξονα γύρω από τον οποίο θα δομηθούν τα προς διερεύνηση επιμέρους θέματα είναι το εξής:

- Οι Ανεξάρτητες Αρχές στην Ελλάδα αποτελούν αναγκαιότητα, εκπληρώνουν τους σκοπούς για τους οποίους ιδρύθηκαν ή απλώς ακολουθούν μια Ευρωπαϊκή τάση;

Οι Ανεξάρτητες Αρχές ένα πρόσφατο σχετικά φαινόμενο στη Χώρα μας, ένα νομικό υβρίδιο για πολλούς ή ένα νομικό μόρφωμα για κάποιους άλλους για τις οποίες τα τελευταία χρόνια έχει χυθεί πολύ μελάνι προέκυψαν γενικότερα από την ανάγκη προστασίας των ατομικών ελευθεριών από προσβολές προερχόμενες από το ίδιο το κράτος αλλά και από μορφές εξουσίας που αναδύονται από φορείς της

ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Η επιθυμία ενίσχυσης των ατομικών δικαιωμάτων με πρόσθετες εγγυήσεις απέναντι στην αδυναμία των κυβερνήσεων να διαχειριστούν κρίσιμα θέματα της πολιτικής και της οικονομίας λειτούργησε καθοριστικά στην εξέλιξη του θεσμού.

Στη χώρα μας λειτουργούν 31 Ανεξάρτητες Αρχές από τις οποίες οι 5 είναι συνταγματικά κατοχυρωμένες. Οι υπόλοιπες δημιουργήθηκαν από τον κοινό νομοθέτη και οι περισσότερες δε κατ επιταγή αντίστοιχων ευρωπαϊκών οδηγιών.

Τα ζητήματα στα οποία συμβάλλουν οι Ανεξάρτητες Αρχές αφορούν στην διαφάνεια στη νομιμότητα στην αξιοπιστία στην αποτελεσματικότητα της διοίκησης ενισχύοντας την εμπιστοσύνη του πολίτη προς το κράτος, τα δικαιώματα των πολιτών, συντελώντας στην διεύρυνση της ίδιας της Δημοκρατίας.

Πιο συγκεκριμένα στο πρώτο κεφάλαιο επιχειρείται να διερευνηθεί το φαινόμενο απαντώντας σε ερωτήματα όπως -τί είναι οι Ανεξάρτητες Αρχές -πως και γιατί δημιουργήθηκαν -ποιές είναι οι Ανεξάρτητες Αρχές στην Ελλάδα - ποια είναι η θεσμική λειτουργία και ο ρόλος τους, ποιά είναι τα χαρακτηριστικά τους .

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζονται και περιγράφονται οι Ανεξάρτητες Αρχές σε Χώρες της Ευρώπης.

Στη συνέχεια στο τρίτο μέρος η εργασία επικεντρώνεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και πως θέτει και ορίζει μέσα από οδηγίες της κοινή ύπαρξη Αρχών στα Μέλη – Κράτη της όπως την Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητικών Αξιών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα.

Τέλος, στο τέταρτο μέρος η εργασία ολοκληρώνεται με τη συγκριτική ανάλυση με τα ισχύοντα δεδομένα των Α.Α. σε Ευρωπαϊκές χώρες αλλά και στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης συγκρίνοντας τον Ευρωπαϊκό Διαμεσολαβητή και τον Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων.

Η εργασία κλείνει με τα συμπεράσματα που έχουν διεξαχθεί αλλά και τις προτάσεις για την βέλτιστη λειτουργία και αποτελεσματικότητα τους στην ελληνική έννομη τάξη.

Η μεθοδολογία της έρευνας

Μετά από τη βιβλιογραφική έρευνα για τις Ανεξάρτητες Αρχές την φύση και την λειτουργία τους τόσο στην Ελλάδα όσο και στις Χώρες της Ευρώπης αλλά και στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα χρησιμοποιήσουμε το εργαλείο της συγκριτικής μεθοδολογίας η οποία συγκρίνει φαινόμενα θεσμούς και καταστάσεις ανάμεσα σε διαφορετικές κοινωνίες, προκειμένου να συνάγουμε τα συμπεράσματα μας.

Η εμπειρική διερεύνηση ενός σύγχρονου φαινομένου εντός του πλαισίου της πραγματικής ζωής είναι μία κατάσταση στην οποία εφαρμόζεται η μεθοδολογία μελέτης περιπτώσεων.

Τα ερωτήματα που τίθενται όπως «τι είναι οι ανεξάρτητες αρχές», «ποιες είναι», «πού», «πώς δημιουργήθηκαν», «γιατί δημιουργήθηκαν», «πώς λειτουργούν» στην Ελλάδα στις Χώρες της Ευρώπης αλλά και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης καθορίζουν τη σχετική στρατηγική που θα χρησιμοποιηθεί.

Οι ερωτήσεις οδηγούν σε μια επεξηγηματική και διερευνητική μελέτη περίπτωσης. Η μονάδα ανάλυσης σύμφωνα την οποία χρησιμοποίησε και ο Levy (1988) μπορεί «ένα άτομο, μια κοινότητα, ένας οργανισμός, μια κατάσταση, μια αυτοκρατορία, ή ένας πολιτισμός ή ένα φαινόμενο» (Sjoberg, Williams, Vaughan, και Sjoberg, 1991).

Στην παρούσα εργασία οι ανεξάρτητες αρχές στην Ελλάδα αποτελούν την μονάδα ανάλυσης.

1.1 Αίτια δημιουργίας και εξάπλωσης του θεσμού των Ανεξάρτητων Αρχών διεθνώς

Ο θεσμός των Ανεξάρτητων Αρχών συναντάται σε όλο το διηπειρωτικό δίκαιο. Πρόκειται για ένα θεσμό ο οποίος εξελίχθηκε και εξαπλώθηκε ραγδαία παρότι έχει σκληρούς επικριτές.

Οι λόγοι που συντέλεσαν στην εδραίωση και ταυτόχρονα στην εξάπλωση των Ανεξάρτητων Αρχών αφορούν στο γεγονός ότι είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι με την διάσταση Κράτους –Κοινωνίας, την κρίση των αντιπροσωπευτικών θεσμών, την απόρροια της έλλειψης εμπιστοσύνης ή της κλονισμένης εμπιστοσύνης των πολιτών απέναντι στη διοίκηση, της κακοδιοίκησης και της έλλειψης διαφάνειας. Ως προμετωπίδα την ανάγκη αντιμετώπισης των σύγχρονων προβλημάτων που δημιουργούνται από την εξέλιξη της κοινωνίας, την τεχνολογική ανάπτυξη, τα ζητήματα που αφορούν την κοινωνική, την πολιτική ζωή με σκοπό την κοινωνική ρύθμιση (social regulation) την προστασία των ατομικών ελευθεριών, αλλά και την προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων το κράτος δημιούργησε τις ονομαζόμενες Ανεξάρτητες Αρχές του κράτους.

Από την άλλη πλευρά η καθιερυτική λογική των Ανεξάρτητων Αρχών αφενός εμπεριέχεται στο γεγονός της αποδοχής της ουσιαστικής αδυναμίας των Κομμάτων εξουσίας να οργανώσουν το κράτος βελτιώνοντας τις μεθόδους του, αλλά και τους λειτουργούς του. Με αυτά τα δεδομένα δύναται να παράγουν αγαθά και υπηρεσίες υψηλής ποιότητας, προσιτά στους πολίτες αφετέρου στον οικονομικό καταναγκασμό από το φιλελεύθερο πρόταγμα να υπάρξει όσο το δυνατόν μικρότερο κράτος που να υπηρετεί την κυρίαρχη οικονομική λειτουργία.

Λειτουργούν ως “αεραγωγοί”, ως “βαλβίδες” απορρόφησης της δυσαρέσκειας ευρύτερων κοινωνικών στρωμάτων.

1.2 Ανεξάρτητες Αρχές – ορισμός και χαρακτηριστικά

Οι Ανεξάρτητες αρχές σύμφωνα με τον J. Chevallier, *Reflexions*¹, αποτελούν πρότυπο πολυκεντρικής διοίκησης, που χαρακτηρίζεται από την συνύπαρξη πολλών κέντρων απόφασης και ευθύνης, με προοπτική μία νέα, πλουραλιστική αντίληψη για το Κράτος, η οποία και αμβλύνει την αυστηρότητα της παλαιάς ενιαίας κρατικής οργάνωσης.

Ο Αντωνόπουλος (1995) ορίζει τις Ανεξάρτητες Αρχές (Α.Α.) πως αποτελούν εθνικά συλλογικά κρατικά όργανα οι οποίες έχουν αυτοτελή διοικητική υποδομή και προϋπολογισμό, τα μέλη των οποίων απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Ακόμα ο ρόλος τους είναι η κυρίαρχη εποπτεία ευαίσθητων τομέων της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής ζωής μέσα από την άσκηση των ορισμένων κανονιστικών, γνωμοδοτικών, διαιτητικών κι εξελεγκτικών αρμοδιοτήτων των οποίων η άσκηση δεν υπόκειται στον ιεραρχικό έλεγχο της διοίκησης, η οποία υποτάσσεται απλώς στον κλασικό έλεγχο νομιμότητας.

Τα χαρακτηριστικά των Ανεξάρτητων Αρχών διακρίνονται στα εξής²:

- Ως Ανεξάρτητες αποκαλούνται γιατί έχουν απαλλαγεί από την ιεραρχική και διοικητική εποπτεία, και έχουν λειτουργική κι οργανική ανεξαρτησία μέσα από τη λήψη μέτρων. Τέτοια μέτρα είναι πως τα μέλη της: α) θα έχουν βραχεία εντολή και θητεία μη ανανεώσιμη, β) ο ιδιαίτερος τρόπος διορισμού τους, οι ασυλίες και τα ασυμβίβαστα με στόχο την αποφυγή τυχόν πολιτικών εξαρτήσεων, γ) ο ανεξάρτητος προϋπολογισμός διασφαλίζει την οικονομική αυτοτέλεια και δ) υπάγονται μόνο σε έλεγχο νομιμότητας (δικαστικό έλεγχο)³.
- Διοικητικές γιατί οι Ανεξάρτητες Αρχές ανήκουν στο δημόσιο χώρο, συγκεκριμένα χώρο της διοίκησης. Οι κανόνες που τις διέπουν είναι του δημόσιου, με δημόσιο χαρακτήρα, συστήνονται και χρηματοδοτούνται από το δημόσιο.

---

¹ (βλ. σχετικά J. Chevallier, *Reflexions, sur l' institution des AAI, Semaine Juridique* 1986, I, σελ. 3254)

² (hellenicparliament.gr)

³ (Αντωνόπουλος, 1995; Απόφαση συμβουλίου επικρατείας 1451/2004)

- Τέλος, οι Ανεξάρτητες Αρχές διοίκησης είναι ή διοικητικά όργανα που εντάσσονται ή Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου. Ο βαθμός ανεξαρτησίας τους απέναντι στην κυβέρνηση είναι μεγάλος και σύμφωνα με τη νομοθεσία προβλέπει ένα καθεστώς αυξημένων ασυμβιβάστων και ασυλιών για αυτές, ώστε να αποφεύγονται κατά το δυνατόν οι κάθε είδους πιέσεις. Η φύση τους είναι διοικητική φύση και αρμοδιότητες προς έκδοση εκτελεστών διοικητικών πράξεων. Η εξουσία τους μπορεί να είναι κανονιστικής ή ελεγκτικής και γνωμοδοτικής υφής. Οι λειτουργίες των Α.Α. είναι πολυσήμαντες χωρίς το προορισμό αυτών στη διοίκηση μιας αντίστοιχης υπηρεσίας.

Ως αρχές οι Ανεξάρτητες είναι χαρακτηρισμένες σαν αρχές οργανική ενότητα. Διαθέτουν την έννομη ικανότητα έκδοσης εκτελεστών πράξεων και διαθέτουν ικανό για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων τους εύρος αρμοδιοτήτων.

Με το άρθρο 101^Α του Συντάγματος τα μέλη των Α.Α. επιλέγονται κατόπιν Διάσκεψης των Προέδρων με ομοφωνία ή, σε περίπτωση που αυτή δεν είναι εφικτή, με πλειοψηφία των 4/5 των μελών της. Ακόμα η Διάσκεψη των Προέδρων ασκεί κοινοβουλευτική εποπτεία στις εν λόγω Α.Α.⁴.

Ο Βενιζέλος (2008) ταξινομήσε της Ανεξάρτητες Αρχές:

- Στις «γνήσιες» που έχουν ρόλο θεσμικής εγγύησης.
- Σ' αυτές που ασκούν εποπτεία, με σκοπό την εξασφάλιση αξιοπιστίας, αξιοκρατίας, διαφάνειας όπως ο Συνήγορος του Πολίτη
- Σ' αυτές που σχετίζονται με τη ρύθμιση της αγοράς (μη συνταγματικά κατοχυρωμένες), όπως η Επιτροπή Ανταγωνισμού κι η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας. Λόγω του ευμετάβλητου της αγοράς,

Αυτές που έχουν μεικτό χαρακτήρα που επιτελούν δύο ή περισσότερες από τις παραπάνω λειτουργίες όπως το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης.

Κάποια χαρακτηριστικά που έχουν όλες οι Α.Α. είναι πως αποτελούν και κριτήρια ιδιότητας όπως⁵:

- είναι όργανα συλλογικά, εθνικής εμβέλειας, με διοικητική, οικονομική και λειτουργική αυτοτέλεια,

⁴ (hellenicparliament.gr)

⁵ (Καλτσόγια – Τουρναβίτη, (2002); Κουλούρης, 1993)

- τα μέλη τους απολαμβάνουν λειτουργική και προσωπική αυτοτέλεια, ορίζονται δε για ορισμένη θητεία από μη κυβερνητικούς φορείς
- διαθέτουν γνωμοδοτικές, διαιτητικές, εξελεγκτικές και κανονιστικές (εκτός του Σ.τ.Π.) αρμοδιότητες.

Από την ομαδοποίηση των χαρακτηριστικών αυτών διακρίνεται ότι αφορούν κυρίως δύο τομείς: α) την ανεξαρτησία και β) τις αρμοδιότητες⁶.

α) Η ανεξαρτησία τους είναι πολιτική, με τις θεσμοθετημένες εγγυήσεις προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας των μελών τους, με την έλλειψη υπαγωγής τους σε ασφυκτικό ιεραρχικό έλεγχο, αλλά και τη πιο χαλαρή διοικητική εποπτεία των πράξεών, τους που υπάγονται μόνο σε δικαστικό έλεγχο νομιμότητας. Επίσης, οι Α.Α. έχουν οργανωτική ανεξαρτησία. Η θητεία των μελών τους είναι θεσμοθετημένη, συγκεκριμένης διάρκειας. Αυτά τα μέλη δεν δύναται να παυτούν, να μετατεθούν ή να αντικατασταθούν από την Κυβέρνηση πριν την ολοκλήρωση της θητείας τους.

β) Οι αρμοδιότητες των Ανεξάρτητων Αρχών είναι ευρέος φάσματος, εξαιρουμένου του Συνηγόρου του Πολίτη. Κάποιες αρμοδιότητες τους είναι κανονιστικές π.χ. μπορούν να εκδίδουν κανονιστικές πράξεις ή να διατυπώνουν απλές ή σύμφωνες γνώμες προς τον αντίστοιχο υπουργό για την έκδοση κανονιστικής πράξης.

Υπάρχουν 5 συνταγματικά κατοχυρωμένες Αρχές στο ελληνικό Σύνταγμα και 31 Νομοθετικά.

1.3 Ιστορική διαδρομή των Ανεξάρτητων Αρχών

Οι Ανεξάρτητες Αρχές αποτελούν ένα σχετικά πρόσφατο θεσμό. Για πρώτη φορά τον συναντάμε το 1809 στη Σουηδία με το θεσμό του Κοινοβουλευτικού Επιτρόπου (Riksdagens Ombudsman) όπου έναν αιώνα αργότερα κάνει την εμφάνιση του και στη Φιλανδία.

Στις Η.Π.Α πρώτη Ανεξάρτητη Αρχή ιδρύθηκε το 1887 από το Κογκρέσο (Interstate Commerce Commission) με σκοπό την διαχείριση των μονοπωλιακών τάσεων στους σιδηροδρόμους, αλλά και τη διασφάλιση του διαπολιτειακού εμπορίου. Επεκτάθηκε τη δεκαετία του 1930 με το New Deal του Φραγκλίνου Ρούζβελτ. Κατ' ουσίαν η δημιουργία των ανεξάρτητων αρχών συστηματοποιήθηκε μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου πολέμου ως δέσμη πολιτικών ενεργειών για την

---

⁶ (Αντωνόπουλος, 1995; Κουλούρης, 2001)

«επιστημονικοποίηση» της πολιτικής, αλλά και διασφάλισης των συνταγματικών δικαιωμάτων του πολίτη έναντι της απειλής του κρατικού παρεμβατισμού.

Η Γαλλία ως πρωτοπόρος άνοιξε το δρόμο στην Ευρώπη δημιουργώντας στα χρόνια τα μεταπολεμικά τις Autorités Administratives Indépendantes αναπτύσσοντας Ανεξάρτητες Αρχές για τον Ανταγωνισμό το 1986, για τα οπτικοακουστικά το 1989, τις τηλεπικοινωνίες το 1996 και την ενέργεια το 2000.

Στην Βρετανία αρχικά η σύσταση αντίστοιχων Ανεξάρτητων Αρχών είχαν τη μορφή ανεξάρτητων γραφείων. Ιδρύθηκαν σημαντικές Ανεξάρτητες Αρχές όπως η OFTEL/OFCOM το 1994, η OFFICE OF GAS SUPPLY το 1986 για το φυσικό αέριο, η OFFICE OF WATER SERVICES το 1989 για την ύδρευση ,το 1986 συστήνεται η SECURITIES AND INVESTMENT BOARD για την κεφαλαιαγορά και το 1991 ιδρύεται η INDEPENDENT TELEVISION COMMISSION για την τηλεόραση. Παράλληλα λειτουργούν παλαιότερα ιδρυθείσες Ανεξάρτητες Αρχές με σκοπό τη ρύθμιση των μονοπωλιακών τάσεων της αγοράς.

Στην Κύπρο ο θεσμός άρχισε να κάνει την εμφάνιση τους τα τελευταία χρόνια με τη μορφή πολιτικών αξιωματούχων, Αρχών και Σωμάτων που δεν υπάγονται σε κανένα υπουργείο.

Οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές (ΑΔΑ) και στη χώρα μας αποτελούν έναν εισαγόμενο θεσμό, ο οποίος δημιουργήθηκε κι εξελίχθηκε σύμφωνα με το γαλλικό πρότυπο.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαδραμάτισε πολύ σημαντικό ρόλο στην εδραίωση αυτού του θεσμικού μηχανισμού ,αφού πολλές ΑΔΑ συστάθηκαν κατόπιν Κοινοτικής οδηγίας.

Η εμφάνιση του θεσμού ξεκινά με την ίδρυση της Επιτροπής Ανταγωνισμού το 1997. Το 1989 με το ν.1866/89 συστήνεται το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης. Ακολούθησαν το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού⁷, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα⁸, ο Συνήγορος του Πολίτη⁹, και η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών¹⁰ και πολλές άλλες νομικά κατοχυρωμένες.

---

⁷ (ΑΣΕΠ, 1994)

⁸ (ΑΠΔΠΧ, 1997)

⁹ (ΣτΠ, 1997)

¹⁰ (ΑΔΑΕ, 2003)

1.4 ΟΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.4.1 Νομοθετικά κατοχυρωμένες

Οι νομοθετικά ή μη συνταγματικά κατοχυρωμένες Ανεξάρτητες Αρχές, Ανεξάρτητες Υπηρεσίες και Εθνικές Επιτροπές είναι πολυάριθμες κι ανομοιογενείς. Θεσπίζονται συγκροτούνται, τροποποιούνται η καταργούνται με νόμο. Το αν περιβάλλονται με εγγυήσεις Ανεξαρτησίας, ομοίως όπως οι Συνταγματικά κατοχυρωμένες Αρχές, καθορίζεται από το νομικό τους πλαίσιο που πολύ συχνά παρατηρούμε πως αλλάζει (ινν. 1).

Επιτροπή Ανταγωνισμού

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού¹¹ δημιουργήθηκε το 1977, αλλά πήρε τη σημερινή της μορφή μόλις το 1995 με το ν.2296/95 ως ανεξάρτητη αρχή με διοικητική αυτοτέλεια. Με το νόμο 2837/2000 απέκτησε και οικονομική αυτοτέλεια. Οι οικονομικοί της πόροι προέρχονται από την επιβολή ανταποδοτικού τέλους ύψους ένα τοις χιλίοις επί του ιδρυτικού κεφαλαίου ή επί του ποσού αύξησης του κεφαλαίου ανωνύμων εταιριών. Με το ν.3373/2005 απέκτησε διακεκριμένη νομική προσωπικότητα που της επιτρέπει να παρίσταται αυτοτελώς σε κάθε είδους δίκες που έχουν σαν αντικείμενο πράξεις ή παραλήψεις της, ενώ παράλληλα της αναγνωρίστηκε αρμοδιότητα κανονιστικής παρέμβασης σε κλάδους της οικονομίας. Έχει διευρυμένες ελεγκτικές εξουσίες.

Η επιτροπή Ανταγωνισμού είναι το όργανο, το οποίο έχει ως αρμοδιότητα την εφαρμογή του ν.3959/11 για την προστασία του ανταγωνισμού. Πιο συγκεκριμένα διαπιστώνει την ύπαρξη συμπράξεων που δρουν ενάντια στον ανταγωνισμό, την καταχρηστική συμπεριφορά επιχειρήσεων, την καταχρηστική εκμετάλλευση, ελέγχει προληπτικά τις συνθήκες του ανταγωνισμού, εξετάζει μετά από αίτημα του Υπουργού είτε και αυτεπάγγελτα συγκεκριμένο κλάδο της ελληνικής αγοράς, μπορεί με αιτιολογημένη απόφαση της να λάβει κάθε κανονιστικό μέτρο που να αφορά στην διάρθρωση της αγοράς και στη δημιουργία συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Επίσης, γνωμοδοτεί επί θεμάτων ανταγωνισμού.

---

¹¹ www.epant.gr

Η επιτροπή είναι οκταμελής και η διάθρωση της αποτελείται από τον Πρόεδρο τον Αντιπρόεδρο, 4 Εισηγητές, 3 Τακτικά Μέλη και 2 Αναπληρωματικά Μέλη. Διορίζεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης για τριετή θητεία. Ο Πρόεδρος ορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο μεταξύ των μελών της μετά τη διατύπωση γνώμης από την αρμόδια Επιτροπή της βουλής. Τα μέλη της απολαμβάνουν λειτουργικής και προσωπικής ανεξαρτησίας και κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της δεσμεύονται μόνο από το νόμο και τη συνείδηση τους.

Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων

Ιδρύθηκε το 1992 με το ν.2075/92 με τον τίτλο Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών¹² (ΕΕΤ) και οι αρμοδιότητες της αφορούσαν στην εποπτεία της απελευθερωμένης αγοράς των τηλεπικοινωνιών. Με την ψήφιση του ν.2668/98, ο οποίος καθόριζε τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας του τομέα των ταχυδρομικών υπηρεσιών. Στην ΕΕΤ ανατέθηκε και η ευθύνη για την εποπτεία και ρύθμιση της αγοράς των ταχυδρομικών υπηρεσιών και μετονομάστηκε σε Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ) .

Η ΕΕΤΤ είναι η Ανεξάρτητη η οποία αποτελεί τον εθνικό ρυθμιστή που ελέγχει, ρυθμίζει και εποπτεύει α. την αγορά ηλεκτρονικών επικοινωνιών δηλαδή τις εταιρίες σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, ασυρμάτων επικοινωνιών και διαδικτύου β. τις εταιρίες ταχυμεταφοράς και ταχυδρομικών υπηρεσιών. Επιπροσθέτως η ΕΕΤΤ ασκεί αρμοδιότητες Επιτροπής Ανταγωνισμού στις παραπάνω αγορές.

Εθνική Αναλογιστική Αρχή

Η Εθνική Αναλογιστική Αρχή¹³ (ΕΑΑ) έχει έδρα την Αθήνα. Είναι διοικητική αρχή που συστάθηκε με βάση το άρθρο 9 του ν.3029/2002 και το έργο της αφορά αποκλειστικά την κοινωνική και επαγγελματική ασφάλιση σε όλα τα επίπεδα. Έχει διοικητική αυτοτέλεια και εποπτεύεται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ως προς τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων της και την κίνηση πειθαρχικού ελέγχου κατά των μελών της. Το διοικητικό συμβούλιο της είναι πενταμελές.

---

¹² www.eett.gr

¹³ www.eaa.gr

Αρχή Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Ενέργειες.

Η ανωτέρω αρχή¹⁴ συστάθηκε με το ν.3986/2011 έχει διοικητική και λειτουργική ανεξαρτησία και εδρεύει στην Αθήνα. Ο προϋπολογισμός της Αρχής αποτελεί τμήμα του προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών. Η Αρχή αποτελείται από τον Πρόεδρο και 11 Μέλη, τα οποία απολαμβάνουν προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία και δεσμεύονται μόνο από το νόμο και τη συνείδηση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Η θητεία τους είναι τριετής και δύναται να ανανεωθεί για ακόμα μια φορά. Ο Πρόεδρος είναι ανώτατος δικαστικός λειτουργός κι επιλέγεται από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο. Τα μέλη της Αρχής και οι Αναπληρωτές τους διορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του Υπουργού Οικονομικών.

Η Αρχή αποτελείται από τρεις Αυτοτελείς Μονάδες, με διακριτές αρμοδιότητες προσωπικό και υποδομές υπό κοινό Πρόεδρο: α. Τη μονάδα διερεύνησης χρηματοοικονομικών πληροφοριών β. Τη μονάδα Οικονομικών Κυρώσεων κατά υπόπτων τρομοκρατίας και γ. Τη μονάδα Ελέγχου και Δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης.

Οι μονάδες της Αρχής έχουν πρόσβαση σε κάθε μορφής αρχείο δημόσιας αρχής ή οργανισμού που τηρεί και επεξεργάζεται δεδομένα, όπως στο σύστημα Τειρεσίας. Στα πλαίσια ελέγχων και έρευνας μπορούν να ζητούν τη συνεργασία και την παροχή στοιχείων κάθε είδους από φυσικά πρόσωπα, δικαστικές - ανακριτικές αρχές, δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου και οργανισμούς οποιασδήποτε μορφής. Μπορούν επίσης να διενεργούν επιτόπιους ελέγχους σε οποιαδήποτε δημόσια αρχή, οργανισμό ή στα ίδια τα υπόχρεα πρόσωπα. Οι πληροφορίες ή και τα στοιχεία που αναζητούν αφορούν συγκεκριμένες κατηγορίες συναλλαγών ή δραστηριοτήτων φυσικών ή νομικών προσώπων ή οντοτήτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής εφόσον έχει σχέση με τον ερευνώμενο.

---

¹⁴ ν.3986/2011

Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας¹⁵ (ΡΑΕ) συγκροτήθηκε με το ν.2837/2000 και αποτελεί την Αρχή η οποία παρακολουθεί την αγορά ενέργειας. Η (ΡΑΕ) συστήθηκε με τον ν.2773/1999 στο πλαίσιο εναρμόνισης με τις οδηγίες 2003/54/EK και 2003/55/EK για τον ηλεκτρισμό και το φυσικό αέριο. Θεμελιώδεις στόχοι που έχουν τεθεί τόσο από την Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και την Ελληνική νομοθεσία αφορούν στη ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της Χώρας, η Προστασία του περιβάλλοντος στο πλαίσιο και των διεθνών υποχρεώσεων, η ενίσχυση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας της εθνικής οικονομίας, η ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη. Έχει γνωμοδοτική αρμοδιότητα στη χορήγηση αδειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από συμβατικά καύσιμα, έχει την τελική αρμοδιότητα στην χορήγηση αδειών από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, είναι υπόλογη και παρακολουθεί τη διασφάλιση πρόσβασης τρίτων στο δίκτυο της Χώρας, γνωμοδοτεί για τη χορήγηση αδειών για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας. Παρακολουθεί την ανάπτυξη και την τήρηση κανόνων υγιούς ανταγωνισμού και προστασίας του καταναλωτή και σε συνεργασία με συναρμόδιους φορείς μπορεί να επιβάλει κυρώσεις στην περίπτωση παραβάσεων του νόμου.

Η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων

Η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων¹⁶ σκοπό έχει την υποστήριξη της εθνικής στρατηγικής στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, για τη διασφάλιση της ανάπτυξης, της διαφάνειας, της αποτελεσματικότητας και του υγιούς ανταγωνισμού στο πλαίσιο των ειδικότερων προβλέψεων των άρθρων 1 και 2 του ν. 4013/2011 και των υπερνομοθετικής ισχύος κανόνων και αρχών του Συντάγματος και του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κατά τη λειτουργία της η Αρχή διέπεται από τις αρχές της διαφάνειας, της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας.

Η Αρχή απολαύει λειτουργικής ανεξαρτησίας, διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας, υποκείμενη στον έλεγχο μόνο της Βουλής των Ελλήνων, σύμφωνα με το άρθρο 138Α του Κανονισμού της Βουλής.

---

¹⁵ www.rae.gr

¹⁶ www.eaadhsy.gr

Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων

Μνημονιακή επιταγή αποτέλεσε η κατάργηση της Γενικής Γραμματείας Εσόδων με στόχο τη δημιουργία της Ανεξάρτητης Αρχής προκειμένου να αποκοπεί ο σχεδιασμός και η είσπραξη των εσόδων του κράτους από οποιαδήποτε πολιτική παρέμβαση και να διαμορφωθεί ένας αμιγώς τεχνοκρατικός μηχανισμός, ο οποίος μακριά από τις πραγματικές κοινωνικές ανάγκες θα βλέπει μόνο αριθμούς, θα εκπονεί επιχειρησιακά σχέδια επιβολής και είσπραξης νέων φόρων και κυρίως θα ελέγχεται απ' ευθείας από τους δανειστές και θα αναφέρεται «αδιαμεσολάβητα» σ' αυτούς.

Η ΑΑΔΕ¹⁷ είναι ελληνική ανεξάρτητη αρχή επιφορτισμένη με την είσπραξη των δημοσίων εσόδων. Συστάθηκε την 1η Ιανουαρίου 2017. Δεν εποπτεύεται από την Ελληνική Κυβέρνηση, αλλά από τη Βουλή των Ελλήνων. Ο Διοικητής και το πενταμελές Συμβούλιο Διοίκησης που απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και άλλα τέσσερα μέλη, αποτελούν τα όργανα διοίκησης της. Υπάρχει, επίσης, ο Εμπειρογνώμονας που έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα. Επιπλέον, *«η Αρχή, μέσω του Διοικητή της, εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών νομοθετικές διατάξεις για ζητήματα που εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της»*. Ο υπουργός Οικονομικών είναι υποχρεωμένος *«πριν από την υποβολή προς ψήφιση στη Βουλή νομοθετικών διατάξεων για ζητήματα φορολογικής και τελωνειακής πολιτικής καθώς και της εφαρμογής τους»*, να τις γνωστοποιεί στην Αρχή¹⁸.

Η *«Αρχή απολαμβάνει λειτουργικής ανεξαρτησίας, διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και δεν υπόκειται σε έλεγχο ή εποπτεία από κυβερνητικά όργανα, κρατικούς φορείς ή άλλες διοικητικές αρχές»*. Επίσης, στο άρθρο 3 σημειώνεται ότι *«ο πρόεδρος, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης, ο Εμπειρογνώμονας και ο Διοικητής κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους δεσμεύονται μόνο από το νόμο και τη συνείδηση τους και δεν υπόκεινται σε ιεραρχικό έλεγχο ούτε σε διοικητική εποπτεία από κυβερνητικά όργανα ή άλλες διοικητικές αρχές ή άλλον δημόσιο ή ιδιωτικό οργανισμό. Ο Πρόεδρος, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης, ο Εμπειρογνώμονας και ο Διοικητής απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας»*¹⁹.

---

¹⁷ www.aade.gr

¹⁸ (www.taxheaven.gr)

¹⁹ (www.taxheaven.gr)

Ο Συνήγορος του Καταναλωτή

Ο Συνήγορος του Καταναλωτή²⁰ συστήθηκε με το ν.3297/04 και εποπτεύεται από το Υπουργείο Ανάπτυξης. Λειτουργεί ως εξωδικαστικό όργανο συναινετικής επίλυσης των καταναλωτικών διαφορών, αλλά και ως συμβουλευτικός θεσμός στο πλευρό της πολιτείας για τη θεραπεία θεμάτων που εμπíπτουν στις αρμοδιότητες του. Η Αρχή εποπτεύει τις Επιτροπές Φιλικού Διακανονισμού που εδρεύουν στις κατά τόπους Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της Χώρας. Με τη δραστηριοποίηση της Αρχής, η ελληνική Δημόσια Διοίκηση εναρμονίζεται με τη Σύσταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο των συμπερασμάτων της Πράσινης Βίβλου. Αυτό γίνεται για τη βελτίωση της λειτουργίας των συστημάτων Διαμεσολαβητών που είναι επιφορτισμένοι με την αντιμετώπιση καταναλωτικών διαφορών. Ακόμα με μια σειρά άλλων νομικών κειμένων, που αναφέρονται στο ζήτημα του σχηματισμού τέτοιων θεσμών σε επίπεδο κρατών – μελών, συμβάλλουν περαιτέρω στη δημιουργία ενός Διακοινοτικού Δικτύου Εθνικών Οργάνων εξωδικαστικής επίλυσης καταναλωτικών διαφορών.

Η Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία (ΕΛΣΤΑΤ)

Η υπηρεσία της στατιστικής²¹ στη χώρα μας συστάθηκε με το αρ.9 του ν.3832/2010. Θεωρείται πως είναι Εθνική Υπηρεσία που έχει σαν έργο τη συστηματική παραγωγή επίσημων στατιστικών στοιχείων καθώς και τη διενέργεια συναφών επιστημονικών ερευνών και την κατάρτιση μελετών. Με την έναρξη του νόμου καταργήθηκε η Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας στην Ελλάδα.

Η Τράπεζα της Ελλάδος

Ο πρωταρχικός σκοπός της Τράπεζας της Ελλάδος²² είναι η διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών. Οι βασικές της λειτουργίες πέρα της διασφάλισης είναι να καθορίζει τις βασικές της αρμοδιότητες, κατοχυρώνει την ανεξαρτησία της και προσδιορίζει τις σχέσεις της με τη Βουλή και την Κυβέρνηση. Προβλέπει επίσης ότι,

---

²⁰ www.synigoroskatanaloti.gr

²¹ www.statistics.gr

²² www.bankofgreece.gr

από της υποκαταστάσεως του ευρώ στο εθνικό νόμισμα, η Τράπεζα της Ελλάδος λειτουργεί ως αναπόσπαστο μέρος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, τόσο κατά την επιδίωξη του πρωταρχικού της σκοπού, όσο και ως προς σειρά βασικών αρμοδιοτήτων της, ενεργώντας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Η Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση

Η Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση ²³(ΑΔΙΠ) άρχισε να λειτουργεί το 2006 ως θεματοφύλακας για θέματα ποιότητας της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Η αρχή είναι διοικούμενη από τον Πρόεδρο αυτής και το Συμβούλιο, που αποτελείται από 10 Καθηγητές ΑΕΙ (6 Παν/μίων και 4 ΤΕΙ), εκπρόσωπο των ερευνητικών κέντρων της χώρας και κοινό εκπρόσωπο του Τεχνικού, του Γεωτεχνικού και του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδας.

Η ΑΔΙΠ είναι διοικητικά αυτόνομη, εποπτεύεται από τον Υπουργό Παιδείας και είναι υπεύθυνη σε κεντρικό επίπεδο για τη διασφάλιση της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Σκοπός της ΑΔΙΠ είναι να προωθήσει στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας τις κατευθυντήριες οδηγίες για τη διαδικασία της αξιολόγησης. Επίσης, είναι ορισμένη να εποπτεύει, να συντονίζει και να υποστηρίζει όλες τις διαδικασίες αξιολόγησης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ). Η ΑΔΙΠ δεν είναι ούτε ελεγκτικός, ούτε παρεμβατικός μηχανισμός στη λειτουργία, την αποστολή ή τη φυσιογνωμία της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Σκοπός της ΑΔΙΠ είναι να διαμορφώσει και να εφαρμόσει ένα ενιαίο σύστημα διασφάλισης ποιότητας, ως σύστημα αναφοράς για τα επιτεύγματα και το έργο που επιτελούν τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης. Επίσης, να συγκεντρώσει και να κωδικοποιήσει τις κρίσιμες εκείνες πληροφορίες, που θα καθοδηγήσουν την Πολιτεία στην αποτελεσματική ενίσχυση της Ανώτατης Εκπαίδευσης της χώρας.

Η Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

---

²³ www.adip.gr

Η Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε.), συστάθηκε με το νόμο 4142 του 2013²⁴ ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή με έδρα την Αθήνα. Η Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε. είναι διοικητικά αυτόνομη και εποπτεύεται από τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων για τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεών της.

Αποστολή της Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε. είναι η διασφάλιση υψηλής ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Στο πλαίσιο της αποστολής της²⁵ η Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε. αξιολογεί την ποιότητα του εκπαιδευτικού συστήματος και υποστηρίζει το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων στη βελτίωση του σχεδιασμού της εθνικής στρατηγικής για την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Η Αρχή Προδικαστικών Προσφυγών

Η Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών²⁶, συστάθηκε με το άρθρο 347 του ν. 4412/2016 και εδρεύει στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η ΑΕΠΠ αποτελεί το καθ' ύλην αρμόδιο όργανο παροχής έννομης προστασίας στο πεδίο των διαφορών που αναφέρονται από πράξεις ή παραλείψεις οι οποίες εκδίδονται ή συντελούνται από την αναθέτουσα αρχή/ αναθέτοντα φορέα κατά τη διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων, καθώς και τροποποίησης αυτών, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των 60.000 ευρώ. Ομοίως, είναι αρμοδία και για τις διαφορές που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία ανάθεσης συμφωνιών - πλαίσιο, συμβάσεων παραχώρησης και δυναμικών συστημάτων αγορών²⁷.

Η ΑΕΠΠ απολαύει λειτουργικής ανεξαρτησίας, διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και δεν υπόκειται σε έλεγχο ή εποπτεία από κυβερνητικά όργανα ή άλλες διοικητικές αρχές, παρά μονό στον έλεγχο της Βουλής.

Η Αρχή Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων

---

²⁴ (Φ.Ε.Κ. 83, τ. Α', 09 -04-2013) (adippde.gr)

²⁵ (Νόμος 4547 του 2018 - Φ.Ε.Κ. 102, τ. Α', 12-06-2018) (ό.π.)

²⁶ (εφεξής ΑΕΠΠ)

²⁷ (άρθρο 345)

Η Ε.Ε.Ε.Π. συστήθηκε αρχικά το 2004 με το ν.3229/2004 (Α 38) ως διοικητική Αρχή με την επωνυμία «Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Τυχερών Παιχνιδιών²⁸». Το 2011, με τις διατάξεις του ν.4002/2011 (Α 180), η Αρχή μετονομάστηκε σε «Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (Ε.Ε.Ε.Π.)», ενώ το Φεβρουάριο του 2012, με το ν.4038/2012 (Α 14), μετατράπηκε και λειτουργεί, πλέον, ως ανεξάρτητη διοικητική Αρχή, με διοικητική και οικονομική ανεξαρτησία και αυτοτέλεια, στην οποία έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του ν.3051/2002 (Α 220) με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που αναφέρονται σε αυτή και επιπλέον φέρει ίδια νομική προσωπικότητα.

Αποστολή της Ε.Ε.Ε.Π. είναι η ρύθμιση, η εποπτεία και ο έλεγχος των παιγνίων, ώστε να διασφαλίζονται η νόμιμη και αδιάβλητη διεξαγωγή τους, η προστασία των παικτών, των ανηλίκων και του κοινωνικού συνόλου καθώς και τα προβλεπόμενα δημόσια έσοδα.

Όραμα της Ε.Ε.Ε.Π. είναι όλα τα παιχνίδια να διεξάγονται νόμιμα και με ασφάλεια, χωρίς δυσμενείς οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις.

Ο Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων

Η ανεξάρτητη διοικητική αρχή με την επωνυμία «Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων»²⁹ (Ε.Ο.Ε.) και διεθνή ονομασία «National Exams Organization». Ο Ε.Ο.Ε. εδρεύει στην Αθήνα, έχει διοικητική αυτοτέλεια και εποπτεύεται από τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων για τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεών του. Αποτελεί επιτελικό επιστημονικό φορέα αρμόδιο για ζητήματα που αφορούν τις εξετάσεις εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Αποστολή του Οργανισμού είναι η υποστήριξη του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων για τη διασφάλιση της υψηλής ποιότητας των εξετάσεων εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων

---

²⁸ www.gamingcomission.gov.gr

²⁹ www.eoe.gov.gr

Η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων³⁰ (Ρ.Α.Λ.) συνεστήθη αρχικά το Μάιο 2014 με τους Ν. 4150/2013, 4254/2014 και 4258/2014 ως Αυτοτελής Δημόσια Υπηρεσία στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου, με διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια.

Η Ρ.Α.Λ. μετατράπηκε στις 27.5.2016 σε Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή με τον Νόμο 4389/2016 και με το Άρθρο 108, και έχει ως γενικότερη αποστολή την εποπτεία και τη διασφάλιση της νομιμότητας των σχέσεων μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων του εθνικού λιμενικού συστήματος, με έμφαση στην τήρηση της συμβατικής τάξης και την εφαρμογή της νομοθεσίας περί ελεύθερου ανταγωνισμού.

Συγκροτείται από εννέα μέλη και στη λειτουργία της επικουρείται από οργανικές μονάδες.

Η Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων

Η Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων (ΡΑΣ) είναι ο Ρυθμιστικός Φορέας για τις σιδηροδρομικές μεταφορές στην Ελλάδα. Η βασική αποστολή της αρχής είναι να εξασφαλίζει τη δίκαιη και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση στην εθνική σιδηροδρομική υποδομή και υπηρεσίες. Το όραμά της είναι να συμβάλλει σε μια συνεχώς εξελισσόμενη σιδηροδρομική αγορά στην Ελλάδα, που θα έχει μία σταθερά αυξανόμενη συμμετοχή στο συνολικό μεταφορικό έργο της χώρας, σε όφελος του πολίτη και του περιβάλλοντος.

Η ΡΑΣ συστήθηκε τον Νοέμβριο 2010 με τον Ν. 3891/2010. Τα πρώτα μέλη της επελέγησαν και διορίστηκαν τον Μάρτιο 2011 και η αρχική στελέχωση της έγινε τον Νοέμβριο 2011. Απολαμβάνει λειτουργικής ανεξαρτησίας, διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και δεν υπόκειται σε έλεγχο από κυβερνητικά όργανα ή άλλη διοικητική αρχή. Σύμφωνα με τον Ν.4199/2013³¹ «Δημόσιες υπεραστικές οδικές μεταφορές επιβατών – Ρυθμιστική Αρχή Επιβατικών Μεταφορών και άλλες διατάξεις», η Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων (Ρ.Α.Σ.) ασκεί πλέον και τα καθήκοντα της Αρχής Ασφάλειας Σιδηροδρομικών Μεταφορών που προβλέπονται στο άρθρο 15 του π.δ. 160/2007³², στο Ν.3911/2011³³ και στο ΠΔ 104/2010³⁴.

---

³⁰ www.raports.gr

³¹ (ΦΕΚ Α 216/11.10.2013)

³² (ΦΕΚ Α' 201/2007)

³³ (ΦΕΚ Α' 12/2011)

Επιτροπή Διερεύνησης Σιδηροδρομικών Ατυχημάτων και Συμβάντων

Η Επιτροπή Διερεύνησης Σιδηροδρομικών Ατυχημάτων και Συμβάντων συστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 4313/2014³⁵ ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή, αρμόδια για τη διερεύνηση σιδηροδρομικών ατυχημάτων και συμβάντων, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 3 του π.δ.160 /2007, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Ρυθμιστική Αρχή Επιβατικών Μεταφορών

Η Ρυθμιστική Αρχή Επιβατικών Μεταφορών³⁶ συστάθηκε με το ν.4199/13. Είναι αρμόδια να επεμβαίνει στις δημόσιες οδικές επιβατικές μεταφορές σε όλη την επικράτεια προκειμένου να διασφαλιστεί η προσφορά στο κοινό δημοσίων επιβατικών μεταφορών χωρίς διακρίσεις και σε συνεχή βάση.

Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας

Η Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας³⁷ είναι η αναβαθμισμένη πλέον Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας. Συστάθηκε με νόμο το 2016 υπο την πίεση της τότε αξιολόγησης από τους θεσμούς προκειμένου να εκταμιευτεί η υποδότηση των 2,8 δις ευρώ στο πλαίσιο της ιδιωτικοποίησης των 14 περιφερειακών αεροδρομίων. Εντούτοις τα Π.Δ. δημοσιεύτηκαν προσφάτως.

Η Αρχή αναλαμβάνει την άσκηση ρυθμιστικών κανονιστικών εποπτικών αρμοδιοτήτων. Ουσιαστικά η ΑΠΑ είναι ο επόπτης και η ΥΠΑ ο διαχειριστής.

Η Εθνική Αρχή Συντονισμού Πτήσεων

---

³⁴ (ΦΕΚ Α' 181/2010)

³⁵ (ΦΕΚ Α' 261/17.12.2014)

³⁶ Ν.4199/2013 τελευταία τροποποίηση Ν.4881/2014 φεκ160Α 8.08.14

³⁷ www.yra.gr

Η Εθνική Αρχή Συντονισμού Πτήσεων³⁸ ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα συνεστήθη με το ν.4233/2014 και αποτελεί τον Εθνικό Συντονιστή των Πτήσεων σύμφωνα με την κοινοτική οδηγία 95/1993/ΕΟΚ.

Η ΕΑΣΠ αντικατέστησε την Αρχή Συντονισμού Πτήσεων του Ν.3534/07 η οποία λειτουργούσε ως πρόσωπο δημοσίου δικαίου το οποίο καταργήθηκε. Σκοπός της Αρχής είναι η κατανομή του διαθέσιμου χρόνου χρήσης (slot) των αερολιμένων της ελληνικής επικράτειας στους αερομεταφορείς σύμφωνα με τη σχετική εθνική και ενωσιακή νομοθεσία τηρώντας τις αρχές της διαφάνειας αντικειμενικότητας και αποτελεσματικότητας σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

Επιτροπή Διερεύνησης Ατυχημάτων και Ασφάλειας Πτήσεων

Το 1994 η Ευρωπαϊκή Κοινότητα εξέδωσε την Οδηγία 94/56 για την «Θέσπιση των βασικών αρχών που διέπουν τις έρευνες ατυχημάτων και συμβάντων της Πολιτικής Αεροπορίας», στην οποία τονίζεται η ανάγκη θέσπισης οργανισμού ή οργάνου διερεύνησης αεροπορικών ατυχημάτων *«λειτουργικά ανεξάρτητου από τις εθνικές αεροπορικές αρχές τις υπεύθυνες για την πλοϊμότητα, την πιστοποίηση, τη διεξαγωγή πτήσεων, τη συντήρηση, τη χορήγηση αδειών, τον έλεγχο εναέριας κυκλοφορίας ή την εκμετάλλευση αερολιμένων και γενικά από κάθε τρίτο του οποίου τα συμφέροντα θα μπορούσαν να έλθουν σε σύγκρουση με την αποστολή που ανατέθηκε στον εν λόγω οργανισμό ή όργανο»*.

Η Ελληνική νομοθεσία προσαρμόστηκε στην Οδηγία με το ν. 2912/01 βάσει του οποίου συστήθηκε η *«Επιτροπή Διερεύνησης Αεροπορικών Ατυχημάτων & Ασφάλειας Πτήσεων* ³⁹(ΕΔΑΑΠ)» η οποία είναι ανεξάρτητη από τις ανωτέρω αναφερόμενες εθνικές αεροπορικές Αρχές.

Σήμερα ισχύει ο Νέος Κανονισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης: 996/2010 ο οποίος καταργεί την προηγούμενη οδηγία (94/56).

Σκοπός της Επιτροπής Διερεύνησης Ατυχημάτων και Ασφάλειας Πτήσεων είναι η επίτευξη και η διατήρηση του υψηλότερου δυνατού επιπέδου ασφάλειας των πτήσεων στη χώρα μας μέσω της Διερεύνησης των Αεροπορικών Ατυχημάτων.

---

³⁸ www.hsca.gr

³⁹ www.aaiasb.gr

Εθνική Αρχή Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής

Η αρμόδια Εθνική Αρχή⁴⁰ είναι αυτή που θέτει και ελέγχει τα επιστημονικά, τα νομικά, τα ηθικά πλαίσια της λειτουργίας όσων παρέχουν υπηρεσίες υποβοηθούμενης αναπαραγωγής. Πρωτίστως διασφαλίζει τις γυναίκες, αλλά και γενικότερα τα υποψήφια ζευγάρια ότι οι υπηρεσίες που λαμβάνουν είναι ασφαλείς και αξιόπιστες. Με βάση Π.Δ. η Αρχή πραγματοποιεί ελέγχους κάνει συστάσεις, συγκεντρώνει στοιχεία, καταγράφει τα περιστατικά χαρτογραφεί και διασφαλίζει τη σωστή λειτουργία των ιατρικά υποβοηθούμενων Αναπαραγωγών.

Το εθνικό Συμβούλιο Δημόσιας Υγείας

Το Εθνικό Συμβούλιο Δημόσιας Υγείας⁴¹ (Ε.ΣΥ.Δ.Υ.) είναι ενδεκαμελές και συμμετέχει σ' αυτό ο εκάστοτε Γενικός Γραμματέα Δημόσιας Υγείας, ως Πρόεδρος, με αναπληρωτή του τον Αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου.

Η Αρχή ασκεί την επιστημονική εποπτεία των φορέων Δημόσιας Υγείας, που εποπτεύονται διοικητικά από τον Υπουργό Υγείας, με βάση επιστημονικώς τεκμηριωμένα κριτήρια αξιολόγησης και εναρμονίζει, επιστημονικά, το προγραμματικό έργο όλων των φορέων που σχετίζονται με τη Δημόσια Υγεία μέσα στο πλαίσιο και τις προτεραιότητες που θέτει ο εθνικός στρατηγικός σχεδιασμός για τη δημόσια υγεία. Σε περίπτωση έγερσης αμφισβητήσεων σχετικά με θέματα δημόσιας υγείας, διευθετεί προβλήματα που προκύπτουν από την επικάλυψη αρμοδιοτήτων φορέων δημόσιας υγείας.

Η Αρχή σχεδιάζει την Εθνική Στρατηγική για τη Δημόσια Υγεία, καθορίζει τους σκοπούς, τις προτεραιότητες και τις στρατηγικές παρέμβασης, την εξειδίκευσή τους σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και τους χώρους πραγματοποίησης και αξιολόγησης των παρεμβάσεων. Σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας εκπονεί το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη δημόσια υγεία. Σε κάθε περίπτωση η Εθνική Στρατηγική, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης και το σύνολο των παρεμβάσεων εγκρίνονται με αποφάσεις του Υπουργού Υγείας και αποτελούν κατευθυντήριο οδηγό για τη δραστηριότητα όλων των υπηρεσιών δημόσιας υγείας. Συγκεκριμένα:

---

⁴⁰ www.eaiya.gr

⁴¹ Ν.4461/28.03.2017

- Γνωμοδοτεί σε θέματα αξιολόγησης κινδύνων της Δημόσιας Υγείας.
- Ασκεί εποπτεία σε περιπτώσεις κρίσεων.
- Διαμορφώνει προτάσεις σε θέματα στρατηγικής για τη Δημόσια Υγεία.
- Γνωμοδοτεί για τα σχέδια αξιολόγησης ποιότητας, αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των υπηρεσιών δημόσιας υγείας.
- Γνωμοδοτεί και εισηγείται προτάσεις για τις ερευνητικές προτεραιότητες για τη δημόσια υγεία.
- Διαμορφώνει τη μεθοδολογία και τα κριτήρια ποιοτικού ελέγχου και τεκμηριωμένης αξιολόγησης του επιστημονικού έργου των εποπτευόμενων φορέων και των υπηρεσιών δημόσιας υγείας στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης των δραστηριοτήτων τους.
- Διαμορφώνει κριτήρια για την αξιολόγηση και πιστοποίηση των δραστηριοτήτων κατάρτισης στη δημόσια υγεία.
- Συντάσσει ετήσια αναφορά για την Κατάσταση της Υγείας του Ελληνικού Πληθυσμού, η οποία υποβάλλεται στον Υπουργό Υγείας και στη Βουλή των Ελλήνων.

Σώμα φορολογικών Διαιτητών

Το Σώμα φορολογικών Διαιτητών⁴² (Σ.Φ.Δ) είναι ανεξάρτητη αρχή με έδρα την Αθήνα.

Έργο του Σ.Φ.Δ. είναι η διαιτητική επίλυση των διαφορών που αναφέρονται:

- α) κατά τον καταλογισμό των φόρων, δασμών, τελών και συναφών δικαιωμάτων του Δημοσίου, καθώς και των προστίμων και λοιπών χρηματικών κυρώσεων,
- β) κατά την επιβολή, με διοικητικές πράξεις, κάθε είδους κυρώσεων για παράβαση των διατάξεων της φορολογικής και τελωνειακής γενικά νομοθεσίας, ακόμη και αν οι κυρώσεις αυτές επιβάλλονται αυτοτελώς ή άσχετα με υποχρέωση καταβολής φόρου, δασμού, τέλους ή άλλου δικαιώματος του Δημοσίου, εφόσον το αντικείμενό τους υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ.

Το Σ.Φ.Δ. υπάγεται στα Υπουργεία Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Δεν υπόκειται σε έλεγχο από κυβερνητικά όργανα ή άλλη διοικητική αρχή και οι πράξεις του δεν υπόκεινται σε

---

⁴² αρ.31 του Ν.3943/11

ιεραρχικό έλεγχο ούτε από άποψη νομιμότητας, εκτός από εκείνες που αφορούν το προσωπικό του.

Μέλη του Σ.Φ.Δ. είναι ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος, οι Πρόεδροι Φορολογικών Διαιτητών και οι Φορολογικοί Διαιτητές, οι οποίοι ασκούν δημόσιο λειτούργημα. Έχουν αποκλειστική απασχόληση και διορίζονται με πενταετή θητεία, η οποία μπορεί να ανανεώνεται. Τα μέλη αυτά συγκροτούν την Ολομέλεια του Σώματος.

Φορολογικοί Διαιτητές διορίζονται πρόσωπα εγνωσμένου κύρους και επιστημονικής κατάρτισης ή επαγγελματικής επάρκειας, και ιδίως πρόσωπα που έχουν διατελέσει δικαστικοί λειτουργοί ή έχουν διατελέσει ή είναι ανώτεροι ή ανώτατοι κρατικοί λειτουργοί ή δημόσιοι υπάλληλοι με βαθμό Α' ή καθηγητές ή αναπληρωτές καθηγητές Α.Ε.Ι. ή ανώτατα στελέχη δημοσίων οργανισμών και επιχειρήσεων, εφόσον όλοι έχουν δεκαετή εμπειρία στην επίλυση φορολογικών διαφορών ή σε ελεγκτικό φορολογικό έργο ή στην άσκηση καθηκόντων επί φορολογικών θεμάτων στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών.

Οι Πρόεδροι Φορολογικών Διαιτητών επιλέγονται από τους Φορολογικούς Διαιτητές με απόφαση Συμβουλίου, το οποίο αποτελείται από: α) έναν επίτιμο αντιπρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας ή έναν επίτιμο Σύμβουλο της Επικρατείας, ως πρόεδρο, β) έναν νομικό σύμβουλο του Κράτους, γ) έναν επίτιμο πρόεδρο εφετών διοικητικών δικαστηρίων, δ) τον Πρόεδρο του Σ.Φ.Δ. και ε) τον Αντιπρόεδρό του, με εμπειρία στα φορολογικά θέματα. Το Συμβούλιο συγκροτείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Το Σώμα Φορολογικών Διαιτητών διοικείται από τον Πρόεδρό του. Πρόεδρος διορίζεται συνταξιούχος ανώτατος δικαστικός λειτουργός του Συμβουλίου της Επικρατείας ή των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων ή Πρόεδρος Φορολογικών Διαιτητών. Ο Πρόεδρος επιλέγεται από την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, με πλειοψηφία δύο τρίτων (2/3) των μελών της, διορίζεται δε με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτούς της απόφασης της ανωτέρω Επιτροπής της Βουλής. Μέχρι να επέλθει η αναγκαία τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής, ο Πρόεδρος επιλέγεται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Θεσμών

και Διαφάνειας της Βουλής. Ο Πρόεδρος διορίζεται με θητεία πέντε ετών, η οποία μπορεί να ανανεώνεται μία φορά.

Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο

Το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο⁴³ (Ε.Δ.Σ.) συστάθηκε ως Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή με τον Νόμο 4270/2014, και ενεργοποιήθηκε μετά το διορισμό του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου τον Νοέμβριο.

Όλες οι δημόσιες αρχές και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν υποχρέωση να παρέχουν πληροφορίες και να συνδράμουν το Ε.Δ.Σ. και τους εντεταλμένους υπαλλήλους του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Το Ε.Δ.Σ. αναφέρεται στη Βουλή των Ελλήνων, καταθέτει όταν ζητήσει ή του ζητηθεί ενώπιον Επιτροπής της Βουλής, και υποβάλλει στη Βουλή εντός έξι μηνών από το τέλος κάθε οικονομικού έτους ετήσια έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητές του μαζί με τις ελεγχθείσες οικονομικές καταστάσεις.

Ο Συμπαραστάτης του Δημότη Δήμου και της Επιχείρησης σε Δημοτικό και Περιφερειακό επίπεδο.

Το 2010 το Πρόγραμμα "Καλλικράτης" εισάγει τον θεσμό σε δημοτικό και περιφερειακό επίπεδο, με την θεσμοθέτηση του "Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης" και του "Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης". Στο αρχικό σχέδιο νόμου, ο όρος ήταν "Συνήγορος του Δημότη και της Επιχείρησης με το ίδιο στόχο που δεν είναι άλλος από την αντιμετώπιση της κακοδιοίκησης.

Σε δημοτικό και περιφερειακό επίπεδο σε όλη την Ελλάδα σήμερα έχουν εκλεγεί περί τους 25 Συμπαραστάτες του Δημότη και της Επιχείρησης και Περιφερειακούς Συμπαραστάτες του Πολίτη και της Επιχείρησης. Η ανεξαρτησία του Συμπαραστάτη, σύμφωνα με τις διατάξεις του Προγράμματος "Καλλικράτη", θεμελιώνεται στις εξής συνθήκες:

- εκλέγεται με μυστική ψηφοφορία και αυξημένη πλειοψηφία 2/3 του συνόλου των μελών του δημοτικού συμβουλίου,
- δεν υπόκειται σε διοικητικό ιεραρχικό έλεγχο ή εποπτεία από τις άλλες δημοτικές αρχές,

---

⁴³ www.hcap.gr

- απολύεται μόνο με αιτιολογημένη απόφαση αυξημένης πλειοψηφίας 2/3 του δημοτικού συμβουλίου,
- δεσμεύεται από κώλυμα εκλογιμότητας για την θέση του δημάρχου, του δημοτικού συμβούλου, του εκπροσώπου ή συμβούλου δημοτικής κοινότητας.

Το τεκμήριο αρμοδιότητας για την διοίκηση των τοπικών υποθέσεων που αναγνωρίζει το Σύνταγμα στο άρθρο 102 παρ. 1, δίνει το προβάδισμα στον Συμπαραστάτη, έναντι άλλων θεσμών εξωδικαστικής επίλυσης διαφοράς της κεντρικής δημόσιας διοίκησης.

Ο Συνήγορος του Φοιτητή

Ο Συνήγορος του φοιτητή⁴⁴ είναι θεσμός που έχει προβλεφθεί από τον νόμο 4009/2011. Σύμφωνα με το άρθρο 55 του νόμου αυτού. Ο Συνήγορος του φοιτητή έχει ως σκοπό «τη διαμεσολάβηση μεταξύ φοιτητών και καθηγητών ή διοικητικών υπηρεσιών του Ιδρύματος, την τήρηση της νομιμότητας στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας, την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης και τη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του Ιδρύματος. Ο Συνήγορος του φοιτητή δεν έχει αρμοδιότητα σε θέματα εξετάσεων και βαθμολογίας των φοιτητών».

Στο πλαίσιο των καθηκόντων του, «ο Συνήγορος του φοιτητή διερευνά υποθέσεις, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αναφορά φοιτητή, και διαμεσολαβεί στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος για την επίλυσή τους. Μπορεί να ζητά από τις υπηρεσίες του Ιδρύματος κάθε πληροφορία, έγγραφο ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο για την υπόθεση, να εξετάζει πρόσωπα, να ενεργεί αυτοψία και να παραγγέλλει πραγματογνωμοσύνη. Αν διαπιστώσει ότι σε συγκεκριμένη υπόθεση δεν τηρείται η νομιμότητα, ότι παρατηρούνται φαινόμενα κακοδιοίκησης ή διαταράσσεται η εύρυθμη λειτουργία του Ιδρύματος, συντάσσει πόρισμα το οποίο γνωστοποιεί στον καθηγητή τον οποίον αφορά ή την αρμόδια διοικητική υπηρεσία και τον φοιτητή που υπέβαλε την αναφορά, και διαμεσολαβεί με κάθε πρόσφορο τρόπο για την επίλυση του προβλήματος. Ο Συνήγορος του φοιτητή μπορεί με πράξη του να θέτει στο αρχείο αναφορά που κρίνεται προδήλως αόριστη, αβάσιμη ή αστήρικτη, ενώ σε περίπτωση που κρίνει ότι υπάρχουν ενδείξεις για την τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος διαβιβάζει την υπόθεση στο αρμόδιο πειθαρχικό όργανο. Τα πορίσματα του Συνηγόρου του φοιτητή, καθώς και έκθεση με τα ετήσια

---

⁴⁴ αρ.55 του Ν.4009/11

πεπραγμένα του δημοσιεύονται στον διαδικτυακό τόπο του Ιδρύματος, με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 2472/1997 (Α' 50), όπως ισχύει».

Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας

Η Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας⁴⁵ Α.Ε. λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας. Ειδικότερα, η Εταιρεία διαχειρίζεται και αξιοποιεί τα περιουσιακά της στοιχεία, προκειμένου:

- (α) να συνεισφέρει πόρους για την υλοποίηση της επενδυτικής πολιτικής της Ελλάδας και για την πραγματοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, και
- (β) να συμβάλλει στην απομείωση των οικονομικών υποχρεώσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας.

Για την εκπλήρωση του σκοπού της, η Εταιρεία ενεργεί με τρόπο ανεξάρτητο, και επαγγελματικό, με μακροπρόθεσμη προοπτική στην επίτευξη των αποτελεσμάτων της, σύμφωνα με τον Εσωτερικό της Κανονισμό, με εγγυήσεις πλήρους διαφάνειας και με σκοπό την επαύξηση της αξίας και τη βελτίωση της απόδοσης των περιουσιακών της στοιχείων, καθώς και τη δημιουργία εσόδων, τα οποία κατανέμονται σύμφωνα με το Ν.4389/2016. Περαιτέρω, η Εταιρεία προωθεί μεταρρυθμίσεις των δημοσίων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων, μέσω αναδιάρθρωσης, βέλτιστης εταιρικής διακυβέρνησης και διαφάνειας, καθώς και μέσω της προαγωγής υπεύθυνης διοίκησης, κοινωνικής ευθύνης, αειφορίας, καινοτομίας και βέλτιστων εταιρικών πρακτικών.

Το ανώτατο όργανο της Εταιρείας είναι η Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου, που είναι το Ελληνικό Δημόσιο, όπως αυτό εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών.

---

⁴⁵ www.hcap.gr

Το Εποπτικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την εποπτεία του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας με σκοπό να διασφαλίσει ότι αυτό λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 4389/2016, του Καταστατικού και του Εσωτερικού Κανονισμού, προς το συμφέρον της Εταιρείας και προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Αποτελείται από πέντε (5) μέλη με πενταετή θητεία τα οποία διορίζονται από τη Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου, σύμφωνα με τα κατωτέρω.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι το τρίτο βασικό όργανο της Εταιρείας και έχει τις εξουσίες και αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 192 του ν. 4389/2016. Συγκεκριμένα το Διοικητικό Συμβούλιο, αποτελείται από πέντε (5) έως εννέα (9) μέλη τα οποία εκλέγονται για τετραετή (4) θητεία, είναι υπεύθυνο για τη διοίκηση της Εταιρείας και την επίτευξη των καταστατικών της σκοπών. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει επί όλων των θεμάτων που σχετίζονται με τη διαχείριση της Εταιρείας, εκτός από τα θέματα εκείνα που σύμφωνα με τις διατάξεις του ως άνω νόμου ανήκουν στην αρμοδιότητα του Εποπτικού Συμβουλίου ή της Γενικής Συνέλευσης.

Ειδική Γραμματεία Υδάτων

Μνημονιακή επιταγή αποτελεί η μετατροπή της Ειδικής Επιτροπής⁴⁶ Υδάτων σε υβρίδιο μεταξύ δημόσιας υπηρεσίας και ανεξάρτητης αρχής, με αρκετή πολιτική ανεξαρτησία.

Η Ειδική Γραμματεία Υδάτων έχει την αρμοδιότητα κατάρτισης των προγραμμάτων προστασίας και διαχείρισης των υδατικών πόρων της χώρας και του συντονισμού των υπηρεσιών και κρατικών φορέων για κάθε ζήτημα που αφορά στην προστασία και διαχείριση των υδάτων.

Ένας από τους βασικούς άξονες του έργου της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων είναι η εφαρμογή της Κοινοτικής Οδηγίας 60/2000/ΕΚ, της γνωστής ως Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά, η οποία ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με το νόμο 3199 του 2003, με στόχο την επίτευξη της καλής οικολογικής και χημικής κατάστασης των υδάτων της χώρας.

Η Γραμματεία, σε συνεργασία με τις Περιφερειακές Διευθύνσεις Υδάτων, καταρτίζει τα εθνικά προγράμματα προστασίας και διαχείρισης του

---

⁴⁶ Π.Δ24/ΦΕΚ 56 Α 15.4.2010

υδάτινου δυναμικού της χώρας και παρακολουθεί και συντονίζει την εφαρμογή τους. Πριν την έγκρισή τους, τα προγράμματα εισάγονται για διαβούλευση στο Εθνικό Συμβούλιο Υδάτων. Η Γραμματεία είναι οργανωμένη σε Διευθύνσεις και Τμήματα και επικεφαλής της είναι ο εκάστοτε αρμόδιος Ειδικός Γραμματέας του ΥΠΕΚΑ.

Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης

Ombudspersons στην Ελλάδα

Το 1997 ο θεσμός εισήχθη στην ελληνική διοικητική διάρθρωση με τον συνήγορο του πολίτη. Το 2010 το πρόγραμμα “Καλλικράτης” εισάγει τον θεσμό σε δημοτικό και περιφερειακό επίπεδο, με την θεσμοθέτηση του συμπαράσταση του δημότη⁴⁷ και της επιχείρησης και του περιφερειακού συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης. Δίνει την δυνατότητα πλέον διαμεσολαβητικής επίλυσης των προβλημάτων που ανακύπτουν από την κακοδιοίκηση κατά την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων των δημοτικών υπηρεσιών. Πρόκειται για την εισαγωγή στην ελληνική δημόσια τάξη του θεσμού του δημοτικού συνηγόρου του πολίτη, που ήδη λειτουργεί εδώ και δεκαετίες σε άλλες ευρωπαϊκές πόλεις. Η ανεξαρτησία του συμπαραστάτη όπως προβλέφθηκε το πρόγραμμα του Καλλικράτη, θεμελιώθηκε στις εξής συνθήκες :

- εκλέγεται με μυστική ψηφορία και με αυξημένη πλειοψηφία.
- δεν υπόκειται σε διοικητικό ή ιεραρχικό έλεγχο ή εποπτεία από άλλες δημοτικές αρχες.
- απολύεται μόνο με αιτιολογημένη απόφαση αυξημένης πλειοψηφίας.

δεσμεύεται από κώλυμα εκλογιμότητας για την θέση του δημάρχου, του δημοτικού συμβούλου, του εκπροσώπου ή συμβούλου δημοτικής κοινότητας.

Το τεκμήριο αρμοδιότητας για την διοίκηση των τοπικών υποθέσεων που αναγνωρίζει το Σύνταγμα το άρθρο 102 παρ.1, δίνει το προβάδισμα στον συμπαραστάτη, έναντι άλλων θεσμών εξωδικαστικής επίλυσης διαφοράς της κεντρικής δημόσιας διοίκησης.

---

⁴⁷ Νόμος 3852/2010 ΦΕΚ87 Α/7.10.2010

Επιθεωρητής δημόσιας διοίκησης

Η δράση του γενικού Επιθεωρητή δημόσιας διοίκησης ξεκινά είτε αυτεπάγγελτα, είτε μετά από καταγγελίες φυσικών ή νομικών προσώπων, είτε με αφορμή πόρισμα ή έκθεση επιθεώρησης ελέγχου των ιδιαίτερων σωμάτων ελέγχου και επιθεώρησης της δημόσιας διοίκησης. Οι εκθέσεις επιθεώρησης και τα πορίσματα ελέγχου των ιδιαίτερων ελεγκτικών σωμάτων ελέγχου και υπηρεσιών, αποστέλλονται στο Γενικό Επιθεωρητή και του παρέχουν την δυνατότητα να παρέμβει, όπου το κρίνει αναγκαίο διατάσσοντας συμπληρωματικό έλεγχο.

Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης⁴⁸ προεδρεύει του Συντονιστικού Οργάνου Επιθεώρησης και Ελέγχου (ΣΟΕΕ) που έχει ως σκοπό την παρακολούθηση και το συντονισμό της επιθεώρησης από το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ και όλα τα ιδιαίτερα σώματα και υπηρεσίες επιθεώρησης και ελέγχου των φορέων του δημοσίου τομέα στο οποίο μετέχουν οι επικεφαλής των παραπάνω φορέων.

Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης έχει υποχρέωση να διαγνώσει και να προτείνει στο Κοινοβούλιο και την Κυβέρνηση βελτιώσεις που αφορούν στην αποτελεσματικότητα της διοίκησης και των ακολουθούμενων διαδικασιών. Τέλος ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης συμμετέχει στην Συντονιστική Επιτροπή υπό τον Εθνικό Συντονιστή κατά της Διαφθοράς Επίτιμο Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.

Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης απολαμβάνει προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας και δεν υπόκειται σε έλεγχο από δημόσια υπηρεσία ή άλλη αρχή. το δε γραφείο του θεωρείται ανεξάρτητη διοικητική αρχή.

---

⁴⁸ Νόμος 3074/02 Α ΦΕΚ 296/4.12.202

Πίνακας 1. Αρχές Ελλάδας

Νομοθετικά κατοχυρωμένες	Ανεξάρτητες Αρχές
<ol style="list-style-type: none"> 1. Επιτροπή Ανταγωνισμού 2. Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων 3. Εθνική Αναλογιστική Αρχή 4. Αρχή Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Ενέργειες. 5. Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας 6. Η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων 7. Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων 8. Ο Συνήγορος του Καταναλωτή 9. Η Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία (ΕΛΣΤΑΤ) 10. Η Τράπεζα της Ελλάδος 11. Η Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση 12. Η Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση 13. Η Αρχή Προδικαστικών Προσφυγών 14. Η Αρχή Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων 15. Ο Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων 16. Η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων 17. Η Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων 18. Επιτροπή Διερεύνησης Σιδηροδρομικών Ατυχημάτων και Συμβάντων 19. Ρυθμιστική Αρχή Επιβατικών Μεταφορών 20. Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας 21. Η Εθνική Αρχή Συντονισμού Πτήσεων 22. Επιτροπή Διερεύνησης Ατυχημάτων και Ασφάλειας Πτήσεων 23. Εθνική Αρχή Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής 24. Το εθνικό Συμβούλιο Δημόσιας Υγείας 25. Σώμα φορολογικών Διαιτητών 26. Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο 27. Ο Συνήγορος του Φοιτητή 28. Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας 29. Ειδική Γραμματεία Υδάτων 30. Ο Συμπαράστατης του Δήμου και της Επιχείρησης 31. Ο επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Αρχή προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα 2. Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.) 3. Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ) 4. Ο Συνήγορος του Πολίτη <ol style="list-style-type: none"> 1. Το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού

2. Οι συνταγματικά κατοχυρωμένες Αρχές

Οι συνταγματικά κατοχυρωμένες αρχές στην Ελλάδα αριθμούνται σε πέντε και είναι:

- η Αρχή της προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
- το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης,
- η Αρχή της Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών,
- ο Συνήγορος του Πολίτη.
- το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού.

Στη συνέχεια θα παρουσιαστούν αναλυτικά οι παραπάνω συνταγματικά κατοχυρωμένες αρχές.

2.1. Αρχή προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Με το Νόμο 2472 του 1997 και τίτλο «Περί προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» προβλέπεται στο Δ κεφάλαιο η σύσταση της Αρχής προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που χαίρει διοικητικής ανεξαρτησίας και τα μέλη της απολαύουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Η αρχή υπόκειται στον Υπουργό Δικαιοσύνης και γι' αυτό συγκροτείται από ένα δικαστικό λειτουργό βαθμού Συμβούλου της Επικρατείας, ως Πρόεδρος, και 6 μέλη που διορίζονται με προεδρικό Διάταγμα. Τα μέλη της Αρχής υπόκεινται στο καθήκον της εχεμύθειας και οι αρμοδιότητες της είναι:

- έκδοση οδηγιών σκοπεύοντας στην ενιαία εφαρμογή των ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου .
- καλεί και επικουρεί τα επαγγελματικά σωματεία και τις λοιπές ενώσεις φυσικών προσώπων που διατηρούν αρχεία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- απευθύνει συστάσεις και υποδείξεις στους υπευθύνους επεξεργασίας αρχείων.
- χορηγεί τις άδειες που προβλέπουν οι διατάξεις του νόμου.
- καταγγέλλει τις παραβάσεις των διατάξεων του νόμου στις αρμόδιες δικαστικές αρχές.
- επιβάλλει τις εκ του νόμου προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις.
- αναθέτει σε μέλος ή μέλη της τη διενέργεια διοικητικών εξετάσεων.

- ενεργεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας διοικητικούς ελέγχους.
- γνωμοδοτεί για κάθε ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- εκδίδει κανονιστικές πράξεις για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων.
- ανακοινώνει στη Βουλή παραβάσεις των ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου.
- συντάσσει κάθε χρόνο έκθεση για την εκτέλεση της αποστολής της.
- εξετάζει παράπονα σχετικά με την εφαρμογή του νόμου.
- συνεργάζεται με αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.
- συντάσσει μητρώα αρχείων, αδειών, διασυνδέσεων, προσώπων που άπτονται της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων πολιτών.

Επιπλέον, μέσα στα πλαίσια άσκησης των αρμοδιοτήτων της, επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις (πρόστιμο, προσωρινή κ.ά.). Οι κανονιστικές Αποφάσεις της δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης και ισχύουν από την έκδοση ή την κοινοποίηση τους. Κάποιες φορές η άσκηση ένδικων βοηθημάτων κατά των αποφάσεων της Αρχής μπορεί να ασκεί και ο κατά περίπτωση αρμόδιος υπουργός (Αντωνόπουλος, 1995; Κουλούρης, 2001).

2.2. Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.)

Το 1989 με το νόμο 1866 η σύσταση του Εθνικού Συμβούλιου Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.) θεωρείται από τις πρώτες ανεξάρτητες Αρχές στην Ελλάδα. Με την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001 το Ε.Σ.Ρ. εναρμονίστηκε με το νόμο 2863/2000, με το άρθρο 15 παρ. 2 το Ε.Σ.Ρ. κατοχυρώθηκε συνταγματικά, σχετικά με τις αρμοδιότητες της λειτουργίας των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών, και με το άρθρο 101 Α που αφορά το ιδιαίτερο νομικό καθεστώς των μελών του.

Το Συμβούλιο με το έργο του εξασφαλίζει την ελευθερία και την πολυφωνία, την τήρηση της δημοσιογραφικής δεοντολογίας και την προαγωγή της ποιότητας των ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων, κατά τις συνταγματικές επιταγές.

Με το νεώτερο νόμο 3166/2003 οι αρμοδιότητες του Ε.Σ.Ρ. πήραν επέκταση στον τομέα της Οργάνωσης και Λειτουργίας των Γραφείων Τύπου και Επικοινωνίας

του Υπουργείου Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Με τα Προεδρικά διατάγματα α. 343/2002 το ΕΣΡ αναλαμβάνει τη νομική προστασία των υπηρεσιών που βασίζονται στην παροχή πρόσβασης υπό όρους (συνδρομητικές υπηρεσίες) και β. με τα 235, 234 /2003 του ανατίθεται η αξιολόγηση των αιτήσεων περί αδειών λειτουργίας ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης.

Το ΕΣΡ μέσα από τις ελεγκτικές και κυρωτικές αρμοδιότητες διατηρεί τα παρακάτω τμήματα που αντιστοιχούν σε ανάλογους τομείς δράσης:

- Νομιμότητας και αδειών λειτουργίας σταθμών.
- Ελέγχου Διαφάνειας και Ανταγωνισμού.
- Ποιότητας Προγραμμάτων και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
- Επικοινωνίας.
- Τεχνικών Θεμάτων και Διοικητικής Μέριμνας και Τεχνικής Υποστήριξης⁴⁹.

Το ΕΣΡ κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του εκδίδει εκτελεστές ατομικές διοικητικές Πράξεις, οι οποίες προσβάλλονται δικαστικά ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Τα μέλη του Ε.Σ.Ρ. αριθμούνται στα 7, που απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας που ο διορισμός γίνεται με πράξη του Υπουργού Προεδρίας Κυβερνήσεως στον οποίο υπάγεται η Αρχή, χωρίς να υπόκειται σε διοικητικό έλεγχο. Η Πράξη του Υπουργού έπεται της Διασκέψεως των Προέδρων της Βουλής. Το Συμβούλιο ασκεί τα καθήκοντά του σε Ολομέλεια και σε ειδικά Κλιμάκια, όπου για την λειτουργία τους απαιτείται προηγουμένη απόφαση της Ολομελείας⁵⁰.

2.3 Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ)

Η Ανεξάρτητη Αρχή της Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών συστάθηκε 2003 με το άρθρο 1 του Ν. 3115 και σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 19 του Συντάγματος σκοπεύει στην προστασία του απορρήτου των επιστολών, της ελεύθερης ανταπόκρισης ή επικοινωνίας με οποιονδήποτε άλλο τρόπο καθώς και την ασφάλεια των δικτύων και πληροφοριών⁵¹.

---

⁴⁹ (odigostoupoliti.eu)

⁵⁰ (ό.π.)

⁵¹ (odigostoupoliti.eu)

Με την έννοια της προστασίας του απορρήτου των επικοινωνιών περιλαμβάνεται και ο έλεγχος της τήρησης των όρων και της διαδικασίας άρσης του απορρήτου, που προβλέπονται από τον νόμο.

Η Ανεξάρτητη Αρχή της Διασφάλισης του απορρήτου των επικοινωνιών έχει διοικητική αυτοτέλεια, υποβάλλει έκθεση πεπραγμένων στον Πρόεδρο της Βουλής και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Ο έλεγχος της γίνεται από το κοινοβούλιο με Κανονισμό της Βουλής. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης διορίζει τα μέλη της, 5 στο σύνολο, κατόπιν κοινοποίησης προς αυτό από την Απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής και απολαμβάνουν πλήρους προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Με τη σειρά τους τα μέλη υπόκεινται στο καθήκον της εχεμύθειας, το οποίο υφίσταται και μετά την με οποιοδήποτε τρόπο αποχώρησή τους και υποβάλλουν κατ' έτος την προβλεπόμενη υπό του Ν. 2429/96 δήλωση περιουσιακής κατάστασης.

ΑΔΑΕ έχει τις εξής δραστηριότητες⁵²:

- *διενεργεί, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας, τακτικούς και εκτάκτους ελέγχους σε εγκαταστάσεις, τεχνικό εξοπλισμό, αρχεία τράπεζες δεδομένων και έγγραφα της εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών και άλλων δημοσίων υπηρεσιών, οργανισμών και επιχειρήσεων δημόσιου τομέα.*
- *καλεί σε ακρόαση από τις υπηρεσίες που ελέγχει κάθε πρόσωπο που κρίνει ότι μπορεί να συμβάλει στην εκπλήρωση της αποστολής της.*
- *προβαίνει στην κατάσχεση μέσων παραβίασης του απορρήτου και ορίζεται μεσεγγυούχος αυτών μέχρι να αποφανθούν τα δικαστήρια .*
- *προβαίνει σε καταστροφή πληροφοριών ή στοιχείων ή δεδομένων που αποκτήθηκαν με παράνομη παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών.*
- *Εξετάζει καταγγελίας.*
- *Τηρεί Αρχείο απόρρητης αλληλογραφίας*
- *συνεργάζεται με άλλες Αρχές της χώρας ή άλλων χωρών για θέματα της αρμοδιότητάς της.*
- *Συντάσσει ετήσια έκθεση πεπραγμένων.*
- *γνωμοδοτεί και απευθύνει συστάσεις και υποδείξεις για την διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών.*

---

⁵² (Κουλούρης, 2001)

- εκδίδει κανονιστικές πράξεις που δημοσιεύονται σε ΦΕΚ δια των οποίων ρυθμίζεται κάθε διαδικασία και λεπτομέρεια σε σχέση με τις αρμοδιότητές της .
- Πιστοποιεί τα εκάστοτε μέτρα ασφαλείας που παίρνουν οι διάφοροι πάροχοι για τα δίκτυά τους και για τις πληροφορίες που παίρνουν μέσα από αυτά, εάν αυτά ακολουθούν τους κανονισμούς που εκδίδονται στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- Πιστοποιεί τον εξοπλισμό και το λογισμικό που παράγονται στη Χώρα μας και αφορούν την ασφάλεια δικτύων και πληροφοριών.

Κατά των εκτελεστών αποφάσεων της ΑΔΑΕ μπορεί να ασκηθεί αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του ΣτΕ. Ένδικα βοηθήματα κατά των αποφάσεων της ΑΔΑΕ μπορεί να ασκεί και ο Υπουργός Δικαιοσύνης⁵³.

2.4 Ο Συνήγορος του Πολίτη

Ο Συνήγορος του Πολίτη ως Α. Α. ιδρύθηκε με τον Νόμο 2477 το 1997 και ξεκίνησε την λειτουργία του την 1η Οκτωβρίου 1998⁵⁴. Οι ρυθμιστικές λειτουργίες του νομοθετικού πλαισίου του ρυθμίζονται από τις διατάξεις του Νόμου 3094 του 2003.

Ο Συνήγορος του Πολίτη ορίζεται να ερευνά ατομικές διοικητικές Πράξεις ή Παραλείψεις ή Υλικές ενέργειες οργάνων των δημοσίων υπηρεσιών που παραβιάζουν δικαιώματα ή προσβάλλουν νόμιμα συμφέροντα φυσικών ή νομικών προσώπων. Ακόμα ερευνά τυχόν ενέργειες ή παραλείψεις της δημόσιας διοίκησης και ιδιωτών που παραβιάζουν τα δικαιώματα του παιδιού.

Η αποστολή της αρχής του είναι εφόσον δεχθεί σχετική αναφορά από τον πολίτη ανεξαρτήτως εθνικότητας με την οποία πιστοποιείται η συναλλαγή με το Δημόσιο και περιγράφεται το πρόβλημα, να διαμεσολαβήσει με σκοπό την προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη, την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και την εν τέλει τήρηση της νομιμότητας. Ακόμα ο στο προασπίζει και προάγει τα δικαιώματα των παιδιών. Το σημαντικό της αρχής αυτής είναι πως έχει την δυνατότητα και της αυτεπάγγελτης ενέργειας.

---

⁵³ (Κουλούρης, 2001)

⁵⁴ Ο.π.

Ο Συνήγορος του Πολίτη, σύμφωνα με τη νομοθεσία που τον διέπει έχει την αρμοδιότητα να ασχοληθεί με μία υπόθεση όταν αυτή αναφέρεται στις παρακάτω υπηρεσίες:

- Του δημοσίου
- Των οργάνων τοπικής αυτοδιοίκησης
- των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου
- των επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας
- των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων, των επιχειρήσεων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεων των οποίων τη διοίκηση ορίζει άμεσα ή έμμεσα το δημόσιο με διοικητική Πράξη ή ως μέτοχος, Εξαιρούνται οι Τράπεζες και το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

Σύμφωνα με τους νόμους που προαναφέρθηκαν ο ΣτΠ επιλέγεται από την Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής και επικουρείται από 5 Βοηθούς Συνηγόρους εκ των οποίων ο ένας ορίζεται ως βοηθός Συνήγορος για το παιδί οι οποίοι διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μετά από πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη. Ο Συνήγορος και οι βοηθοί Συνήγοροι διέπονται από προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία. Για τη λειτουργία της Αρχής προβλέπονται 75 θέσεις ειδικών επιστημόνων και 50 θέσεις βοηθών επιστημόνων. Το Προσωπικό της Γραμματείας προΐσταται δημόσιος Υπάλληλος με βαθμό Διευθυντού. Οι υπηρεσίες του παρέχονται δωρεάν.

2.5. Το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού

Το 1994 η Κυβέρνηση δημιούργησε το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ) με το νόμο 2190/1994 έχοντας τίτλο «Σύσταση ανεξάρτητης αρχής για την επιλογή προσωπικού και ρύθμιση θεμάτων διοίκησης». Το θεσμό αυτό εμπνεύστηκε ο τότε Υπουργός Προεδρίας της Κυβέρνησης Αναστάσιος Πεπονής. Η δημιουργία του θεσμού σκόπευε να κάνει τις διαδικασίες πρόσληψης προσωπικού στον δημόσιο τομέα με αξιοκρατία, διαφάνεια και αντικειμενικότητα. Η αρχή της αξιοκρατίας αποτελεί θεμέλιο λίθο και κανόνα οργάνωσης και λειτουργίας και προσλαμβάνει μεγάλη αξία στο ζήτημα της αποδοτικότητας των διοικητικών δομών. Η αξιοκρατία ως σύστημα οργάνωσης της Δημόσιας Διοίκησης επιβάλλει πως τα αξιώματα κατανέμονται ανάλογα με τα προσόντα των υποψηφίων.

Η Ανεξάρτητη Αρχή του Ανώτατου Συμβουλίου Προσωπικού (ΑΣΕΠ) αποτελείται από έναν (1) Πρόεδρο, τρεις (3) Αντιπροέδρους και 24 μέλη εγνωσμένου κύρους και επαγγελματικής επάρκειας (6 του ν. 3839/2010), πρόσωπα που έχουν διατελέσει ανώτατοι δικαστικοί λειτουργοί ή κρατικοί υπάλληλοι, καθηγητές ΑΕΙ ή στελέχη δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων. Η Αρχή του ΑΣΕΠ υπόκειται στον Υπουργό Προεδρίας, που με τη σειρά του προτείνει τα μέλη του Συμβουλίου κατόπιν έγκρισης από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής διορίζονται με σχετικό Προεδρικό Διάταγμα⁵⁵.

Η ολομέλεια του ΑΣΕΠ στην οποία προεδρεύει ο Πρόεδρος του ΑΣΕΠ, συγκροτείται από όλα τα μέλη και βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίσταται το ήμισυ πλέον ενός τουλάχιστον των μελών. Τα θέματα που εξετάζει η ολομέλεια αφορούν στις ετήσιες εκθέσεις, τη συγκρότηση κεντρικών Επιτροπών Γραπτών Διαγωνισμών, θέματα υπηρεσιακής κατάστασης του Ειδικευμένου και μη Προσωπικού του ΑΣΕΠ, συζήτηση θεμάτων ενδιαφέροντος του ΑΣΕΠ που εισάγονται από τον Πρόεδρο κ.ά.

Η Ελάσσων ολομέλεια είναι επταμελής και συγκροτείται από δύο Αντιπροέδρους και τους Προέδρους των Τμημάτων. Τα θέματα που εξετάζει η Ελάσσων ολομέλεια αφορούν σε εξέταση ερωτημάτων άλλων δημοσίων υπηρεσιών και φορέων, αποφάσεις που παραπέμπονται από τα τμήματα λόγω μη ομόφωνων αποφάσεων κ.ά.

Τα Τμήματα. Λειτουργούν πέντε Τμήματα με αρμοδιότητες όπως: ο αυτεπάγγελτος έλεγχος, η εξέταση των ενστάσεων ή των αιτήσεων θεραπείας, την κύρωση των πινάκων κατάταξης των διοριστέων, η διάθεση των διοριστέων στους οικείους φορείς για διορισμό καθώς και η ενδεχόμενη αναπλήρωση υποψηφίων.

Μονομελή Όργανα. Οι Σύμβουλοι του ΑΣΕΠ ως μονομελή όργανα σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας ασκούν τον έλεγχο των ανακοινώσεων των οικείων φορέων για την πρόσληψη προσωπικού πρόσκαιρων αναγκών βάσει του αρ.21 του ν.2190/1994 καθώς ελέγχουν και τους αντίστοιχους πίνακες κατάταξης και ενστάσεων των υποψηφίων.

Από το 1996 λειτουργεί και το γραφείο Γραμματείας του Αποκεντρωμένου Τμήματος ΑΣΕΠ Θεσσαλονίκης το οποίο εντάσσεται στην οργανωτική δομή της Κεντρικής Υπηρεσίας. Κύρια αποστολή του ως Αποκεντρωμένου Τμήματος είναι η εφαρμογή των διατάξεων του αρ.21 του Ν.2190/1994, όπως ισχύει, που αφορά στις

---

⁵⁵ (www.hellenicparliament.gr).

προσλήψεις προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου(ΣΟΧ) για την κάλυψη εποχιακών η παροδικών ή πρόσκαιρων αναγκών των ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού καθώς και στα νομικά πρόσωπα αυτών, καθώς και σε φορείς του Δημοσίου και του Ευρύτερου Δημοσίου τομέα που εδρεύουν στις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Δυτικής Μακεδονίας και Ηπείρου.

Το ΑΣΕΠ έχει ως αποκλειστικές αρμοδιότητες:

- την επιλογή του μονίμου προσωπικού του Δημόσιου Τομέα
- την επιλογή Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού
- την χορήγηση βεβαιώσεων στους ΟΤΑ για σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου
- Λοιπές διαδικασίες προσλήψεων με προγράμματα κοινωφελούς χαρακτήρα
- τον έλεγχο φορέων του Δημοσίου Τομέα κατά την επιλογή μονίμου και εποχιακού προσωπικού
- τον έλεγχο και τη μετατροπή συμβάσεων ορισμένου χρόνου σε αορίστου
- τη διεξαγωγή γραπτού διαγωνισμού για τους εκπαιδευτικούς
- τον καταλογισμό στους υπευθύνους του συνόλου των αποδοχών του παρανόμως απασχοληθέντος προσωπικού
- την επισήμανση στη Βουλή και στον Πρωθυπουργό των παραβιάσεων των περιορισμών του άρθρου 103 παρ. 2-3 του Συντάγματος για την πρόσληψη συμβασιούχων.
- την κλήση των εκπροσώπων των υπηρεσιών και νομικών προσώπων για παροχή οδηγιών ώστε να τηρούνται ενιαίες αρχές σε θέματα αρμοδιότητας του ΑΣΕΠ.
- τον έλεγχο της κατάταξης σε οργανικές θέσεις υπαλλήλων του δημοσίου και Ν.Π.Δ.Δ. που υπηρέτησαν με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου.
- τον έλεγχο της κατάταξης σε προσωρινές προσωποπαγείς θέσεις υπαλλήλων πρωτοβαθμίων ΟΤΑ που υπηρέτησαν με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου⁵⁶
- έλεγχο νομιμότητας και ενστάσεων στους πίνακες κατάταξης αναπληρωτών εκπαιδευτικών αλλά και του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού.
- ιδιαίτερος ο ρόλος που προβλέπεται στην αξιολόγηση των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης

---

⁵⁶ (www.asep.gr)

- Τήρηση του Εθνικού Μητρώου Επιτελικών Στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης
- Επιθεωρήσεις

Το ΑΣΕΠ επιλέγει το προσωπικό είτε με γραπτό διαγωνισμό, είτε με εφαρμογή αντικειμενικών κριτηρίων, είτε με αξιολόγηση ουσιαστικών και τυπικών προσόντων.

Το σώμα ελεγκτών δημόσιας Διοίκησης δεν έχει αρμοδιότητα για τα θέματα που υπάγονται στον έλεγχο του ΑΣΕΠ αλλά βρίσκεται σε αγαστή συνεργασία. Οι διοικητικοί οργανισμοί στερούνται της εξουσίας να απευθύνουν υπηρεσιακή εντολή στον ΑΣΕΠ αφού τοποθετείται εκτός διοικητικής ιεραρχίας, εξαιρείται από κάθε διοικητική εποπτεία τόσο σκοπιμότητας όσο και νομιμότητας των πράξεων του. Ο μόνος ουσιαστικός έλεγχος μπορεί να ασκηθεί μόνο από τα διοικητικά δικαστήρια. Η οικονομική του ανεξαρτησία διασφαλίζεται μέσω ειδικού προϋπολογισμού που προτείνεται και ψηφίζεται από το Κοινοβούλιο μαζί με τον Γενικό προϋπολογισμό του Κράτους.

3. Η νομική φύση των Ανεξάρτητων Αρχών

Οι Ανεξάρτητες Αρχές αναπτύσσουν την δράση τους στα πλαίσια της εκτελεστικής εξουσίας. Η νομική τους φύση προσδιορίζεται κυρίως από την αποστολή που τους αναθέτει το Σύνταγμα και οι νόμοι. Πριν την αναθεώρηση του 2001 τις συναντούσαμε στην ελληνική νομική θεωρία ως Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές όπου ήταν σαφές ότι επρόκειτο για ιδιόμορφα διοικητικά όργανα που δεν ήταν ενταγμένα στη διοικητική δομή της δημόσιας διοίκησης. Ο επιθετικός προσδιορισμός “διοικητικές” υποδήλωνε την ένταξη των εν λόγω θεσμών στη δομή της Διοίκησης παρότι δεν αρκούνται μόνο στην άσκηση της διοικητικής λειτουργίας. Με την αναθεώρηση του 2001 γίνεται λόγος πλέον για “Ανεξάρτητες Αρχές “χωρίς τη χρήση του όρου διοικητικές γεγονός που αποδίδει την τάση μετατροπής σε Ανεξάρτητες Αρχές χωρίς διοικητικό χρωματισμό.

Σημαντικές για την νομική φύση των Α.Α. κρίνονται οι διατάξεις του εκτελεστικού άρ.101Α του Συνταγματικού νόμου 3051/2002. Η διάταξη της παρ. 8 του αρ.2 ορίζει ότι *“κατά των εκτελεστών αποφάσεων των ανεξάρτητων αρχών μπορεί να ασκηθεί αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, καθώς και οι*

προβλεπόμενες από το Σύνταγμα και τη νομοθεσία διοικητικές προσφυγές”. Με τη διάταξη αυτή θεωρείται ότι ο νομοθέτης επιβεβαίωσε των διοικητικό χαρακτήρα των Α.Α. δίνοντας τους τη δυνατότητα τελικών εκτελεστών διοικητικών πράξεων, με τις οποίες ολοκληρώνεται η διοικητική ενέργεια εξομοιώνοντας τες με κάθε άλλη μορφή διοικητικού οργάνου που είναι αρμόδιο για την έκδοση τέτοιων πράξεων.

Οι Ανεξάρτητες Αρχές έχουν επίσης ευρύτατη κανονιστική αρμοδιότητα (αρ. 2 παρ.3, και 7) μέσα στα πλαίσια που ορίζει το αρ.43 του Συντάγματος. Μπορούν να ρυθμίζουν μόνο ειδικότερα θέματα, ιδίως θέματα τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα. Το γεγονός ότι οι Ανεξάρτητες Αρχές απολαμβάνουν λειτουργικής ανεξαρτησίας συνεπάγεται ότι αφενός δεν υπόκεινται ούτε σε εποπτεία ούτε σε έλεγχο και αφετέρου τα μέλη της δεν μπορούν να ανακληθούν ανά πάσα στιγμή αλλά μόνο υπό προϋποθέσεις και σύμφωνα με τις ισχύουσες εκ του νόμου προβλεπόμενες ειδικές διαδικασίες⁵⁷.

Ως επακόλουθο της ένταξης τους στην εκτελεστική εξουσία ακολουθεί το ερώτημα της φύσεως τους ως διοικητικά όργανα.

Αποτελούν άμεσα ή έμμεσα όργανα του Κράτους;

Το γεγονός ότι οι Αρχές του αρ.101 Α είναι ανεξάρτητες, μη υποκείμενες σύμφωνα με το αρ.2 παρ.1 του ν.3051/02 σε ιεραρχικό έλεγχο ή διοικητική εποπτεία οδηγεί στο συμπέρασμα ότι πρόκειται για άμεσα όργανα του Κράτους.

Η ένταξη τους στη διοικητική μηχανή⁵⁸ δηλαδή στην ιεραρχική δομή της εκτελεστικής εξουσίας μοιάζει ασύμβατη με την προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των μελών τους, η οποία λειτουργεί ως θεσμική εγγύηση της δράσης τους. Αντί να τις θεωρήσουμε νομικά υβρίδια , δυσχερώς εναρμονισμένα με την αρχή της διάκρισης των εξουσιών⁵⁹ θα ήταν προτιμότερο να αντιμετωπίσουμε τις Α.Α. ως δημόσιες (με τη ευρεία έννοια) παρά ως διοικητικές.

Δια της εις άτοπον απαγωγή οι Α.Α. μπορούν να θεωρηθούν όργανα της εκτελεστικής εξουσίας καθώς δεν ανήκουν στη νομοθετική αλλά ούτε και στη δικαστική λειτουργία.

Στη νομοθετική λειτουργία δεν ανήκουν γιατί η κανονιστική τους αρμοδιότητα δεν είναι πρωτογενής, αλλά στηρίζεται σε προϋπάρχουσα

---

⁵⁷ αρ.3 παρ.4 και 6 του ν.3051/02)

⁵⁸ (αρ.101 επ. Συντ.)

⁵⁹ (αρ.26 του Συντ.)

εξουσιοδότηση τυπικού νόμου. Από την άλλη η κυρωτική τους αρμοδιότητα δεν τέμνει ουσιαστικά μια διαφορά, όπως πράττει η δικαστική εξουσία, αλλά τελεί υπό την αίρεση του δικαστικού ελέγχου της δράσης τους.

Η κατεξοχήν ρυθμιστική αρμοδιότητα των Α.Α, αποτελεί μια ενδιάμεση λύση που τοποθετείται ανάμεσα στη συνήθη κανονιστική δράση της διοίκησης και την δικαιοδοτική /κυρωτική δράση των δικαστηρίων.

4.Η ανεξαρτησία των Ανεξάρτητων Αρχών

Η παρ.1 του αρ.101Α του Συντάγματος ορίζει ότι “τα μέλη της Ανεξάρτητης Αρχής διορίζονται με ορισμένη θητεία και διέπονται από προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία ,όπως ο νόμος ορίζει”. Η διάταξη αυτή εντάχθηκε στο συνταγματικό κείμενο με σκοπό να ορίσει τα εχέγγυα διασφάλισης της αμεροληψίας που επιβάλλεται για την άσκηση του έργου τους.

α. Προσωπική Ανεξαρτησία

Με το ν.3051/02 με τον τίτλο “Προσωπική Ανεξαρτησία-Νομικό καθεστώς των μελών” περιγράφεται η προσωπική ανεξαρτησία των μελών των Α.Α.

Στοιχεία ανεξαρτησίας κατά τον αναφερόμενο νόμο αποτελούν τα εξής:

- Η αξίωση της επιλογής των μελών των Α.Α. προσώπων εγνωσμένου κύρους, επιστημονικής κατάρτισης ή επαγγελματικής εμπειρίας σε τομείς που έχουν σχέση με την αποστολή και τις αρμοδιότητες των αρχών
- Η εξαετής διάρκεια της θητείας τους σε συνάρτηση με την απαγόρευση της δυνατότητας ανανέωσης αυτής.
- Ο χαρακτηρισμός των μελών τους ως ανωτάτων κρατικών λειτουργών.
- Η θέσπιση ασυμβίβαστων και η πρόβλεψη καθεστώτος μερικής απασχόλησης όπως και η διατήρηση του ασυμβίβαστου μετά τη λήξη της θητείας του.
- Η ανάθεση στον Υπουργό Οικονομίας της αρμοδιότητας καθορισμού των αποδοχών των μελών των Α.Α.

Η προσωπική Ανεξαρτησία των μελών των Α.Α. διασφαλίζεται με την υπαγωγή της πειθαρχικής ευθύνης τους στις διατάξεις του Κανονισμού λειτουργίας

της κάθε Αρχής, που εκδίδεται από την ίδια, σύμφωνα με τις διατάξεις των αρ.2παρ.7 και 3.παρ.6 του ν.3051/02. Προστασία των μελών παρέχεται όχι μόνο έναντι της εκτελεστικής εξουσίας αλλά και έναντι της νομοθετικής, αφού δεν παρέχεται σ αυτή η δυνατότητα ανάκλησης της απόφασης διορισμού ή παύσης της θητείας μέλους Α.Α. Τα μέλη απολαμβάνουν ως ανώτατοι κρατικοί λειτουργοί , της ίδιας προστασίας που απελαμβάνουν άλλοι δημόσιοι λειτουργοί , όπως π.χ. καθηγητές των Α.Ε.Ι. Έκπτωση από το αξίωμα τους μπορεί να γίνει μόνο μετά από τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση για κάποια αδικήματα που προβλέπονται στο αρ.3 παρ.4 του ν.3051/02 που αποτελούν παράλληλα και καλύμματα διορισμού.

β. Λειτουργική ανεξαρτησία

Η λειτουργική ανεξαρτησία των μελών των Α.Α. προβλέπονται ρητά στο αρ.101Α του Συντάγματος και προσδιορίζεται ακριβέστερα στις διατάξεις της παρ.1 του αρ.2 του ν.3051/02 “περί λειτουργικής ανεξαρτησίας των μελών των Α.Α.”

Η καθιέρωση της λειτουργικής ανεξαρτησίας των μελών των Α.Α διασφαλίζει την αυθεντικότητα της βούλησης του οργάνου που λαμβάνει τις αποφάσεις το οποίο θα πρέπει να σχηματίσει αντικειμενική ,αμερόληπτη και δίκαιη κρίση , προκειμένου να ασκήσει τα καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί.

Η καίριας σημασίας λειτουργική ανεξαρτησία των μελών των Α.Α. περιχαρακώνεται με την

- Ανάδειξη των μελών
- την κατάργηση της εποπτείας και του ελέγχου
- με την διαδικασία λήψης αποφάσεων όπου η αναφερόμενη προσωπική ανεξαρτησία των μελών των Α.Α. σε συνδυασμό με τους κανονισμούς εσωτερικής λειτουργίας που εκδίδονται από τις ίδιες και με την ανάληψη των διοικήσεων από τους Προέδρους συνθέτουν το πλαίσιο της αυτόνομης λειτουργίας.
- με την εκλεκτικότητα των αποφάσεων
- με την οικονομική αυτοτέλεια που όπως είναι προφανές, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα των ιδίων των Αρχών να διαχειρίζονται αυτόνομα τους δικούς τους πόρους αφού ο Πρόεδρος της κάθε Α.Α. εισηγείται τον προϋπολογισμό της στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών και είναι ο Συνθτάκτης των αντίστοιχων δαπανών.

- με την επιλογή προσωπικού, όπου κατ εφαρμογή της συνταγματικής εξουσιοδότησης ο ν.3051/02 αναθέτει την επιλογή του προσωπικού της κάθε ανεξάρτητης αρχής σε επιτροπή της οποίας τη συγκρότηση και τη σύνθεση καθορίζει με απόφαση της η ίδια η ανεξάρτητη αρχή.

5. Επιλογή Μελών των Ανεξάρτητων Αρχών

Ο τρόπος με τον οποίο αναδεικνύονται τα μέλη των Ανεξάρτητων Αρχών αποτελεί τη βασική προϋπόθεση για την ορθή εκπλήρωση της αποστολής τους, αποτελεί επίσης προληπτικό μέτρο και εγγύηση για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας τους.

Στο αρ.101 Α΄ του Συντάγματος ορίζεται πως η επιλογή τους γίνεται με την ομόφωνη απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής ή με την επιδίωξη συμφωνίας των τεσσάρων πέμπτων των μελών της. Τα σχετικά με τη διαδικασία ορίζονται ακριβώς στον Κανονισμό της Βουλής. Στο αρ.14 περ. δ΄ του ΚτΒ ορίζεται ότι στις αρμοδιότητες της Διάσκεψης Προέδρων είναι και η επιλογή μετά από εισήγηση του Προέδρου της Βουλής ομοφώνως αλλιώς με πλειοψηφία των 4/5 των μελών της, των Ανεξάρτητων Αρχών. Κατά το άρθρο 101 Α΄ του Συντάγματος και δύναται σε όσες περιπτώσεις το προβλέπει ο νόμος να ανακαλεί την επιλογή τους και να επιλέγει την αντικατάσταση κάποιου μέλους η του συνόλου των μελών των ανεξάρτητων αρχών, με την ίδια πλειοψηφία μπορεί να αποφασίζει για την έκπτωση τους κατόπιν τελεσίδικης καταδίκης σύμφωνα με το αρ.3 παρ.4 του Ν.3051/2002 πράξεις ή για την αποδοχή της παραίτησης τους.

Με το αρ.3 παρ.2 εδ. α΄ και β΄ του ν.3051/2002, όπως αντικαταστάθηκε με το αρ.61 παρ.2 του ν.4055/2012 περιγράφεται η διαδικασία επιλογής των μελών των Ανεξάρτητων Αρχών όπου προβλέπεται ότι τα μέλη και οι αναπληρωτές τους επιλέγονται με απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής των Ελλήνων μετά απ[ο προηγούμενη εισήγηση της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας κατά τα οριζόμενα στον κανονισμό της Βουλής. Η απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής κοινοποιείται αμελλητί στον αρμόδιο κατά περίπτωση Υπουργό ο οποίος εκδίδει πράξη διορισμού εντός 15 ημερών.

Τα προσόντα που πρέπει να διαθέτουν τα μέλη των Ανεξάρτητων Αρχών σύμφωνα με την παρ.2 του αρ.101Α του Συντάγματος ορίζονται από τον εκτελεστικό νόμο 3051/2002 άρθρο 3 όπου ως μέλη των Ανεξάρτητων Αρχών επιλέγονται

πρόσωπα ευγνωσμένου κύρους, επιστημονικής κατάρτισης ή επαγγελματικής εμπειρίας που έχουν σχέση με την αποστολή και τις αρμοδιότητες της Αρχής. Τα εξειδικευμένα προσόντα που πρέπει να διαθέτουν τα μέλη των Ανεξάρτητων Αρχών εξειδικεύονται στις επιμέρους διατάξεις που αφορούν την κάθε Αρχή.

6. Έλεγχος των Ανεξάρτητων Αρχών

Δικαστικός: Η άσκηση δικαστικού ελέγχου κατά των αποφάσεων των Αρχών συνιστά θεσμική συνέπεια των αποφασιστικών και κυρωτικών αρμοδιοτήτων τους, αφού η έλλειψη του θα αποτελούσε προσβολή του Συνταγματικώς κατοχυρωμένου δικαιώματος της έννομης προστασίας και του δικαιώματος άσκησης αίτησης ακύρωσης κατά όλων των εκτελεστών διοικητικών πράξεων. Συνεπώς ο δικαστικός έλεγχος των Ανεξάρτητων Αρχών αφορά μόνο τις εκτελεστές διοικητικές πράξεις (με εξαίρεση το Συνήγορο του Πολίτη), οι οποίες υπόκεινται σε αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας καθώς και στις προβλεπόμενες από το Σύνταγμα και τη νομοθεσία διοικητικές προσφυγές. Το Δημόσιο επέχει την Αστική Ευθύνη για πράξεις ή παραλείψεις των Α.Δ.Α.

Κοινοβουλευτικός: Σύμφωνα με τον κανονισμό της Βουλής όπου εξειδικεύονται οι ρυθμίσεις των παρ.2 και 3 του αρ. 101 Α΄ του Συντάγματος αλλά και το αρ.2 του ν.3051/2002 προβλέπεται ότι οι Ανεξάρτητες Αρχές υπόκεινται μόνο σε Κοινοβουλευτικό έλεγχο, ο οποίος ασκείται ως εξής:

Κάθε Ανεξάρτητη Αρχή, συνταγματικά κατοχυρωμένη ή συσταθείσα με νόμο, υποβάλλει στον Πρόεδρο της Βουλής, μέχρι 31 Μαρτίου κάθε έτους, έκθεση πεπραγμένων για το έργο της κατά την προηγούμενη χρονιά. Ο Πρόεδρος της Βουλής διαβιβάζει την έκθεση στη μόνιμη Επιτροπή θεσμών και διαφάνειας ή στην αρμόδια διαρκή επιτροπή ή σε κατά περίπτωση συνιστώμενη επιτροπή από τη Διάσκεψη των Προέδρων. Κάθε Ανεξάρτητη Αρχή δύναται να υποβάλει ειδικές εκθέσεις για θέματα της αρμοδιότητας της, οι οποίες διαβιβάζονται στις αντίστοιχες επιτροπές κατά τα οριζόμενα. Προς ενημέρωση της Βουλής οι αρμόδιες επιτροπές μπορούν να ζητούν από τις Ανεξάρτητες Αρχές την σύνταξη ειδικών εκθέσεων γενικότερου ενδιαφέροντος.

Η μόνιμη Επιτροπή θεσμών και Διαφάνειας καθώς και οι αρμόδιες διαρκής ή συνιστώμενες επιτροπές υποβάλουν στον Πρόεδρο της Βουλής τα πορίσματα τους ο οποίος τα αποστέλλει στον αρμόδιο Υπουργό και την ίδια την Αρχή που ελέγχεται. Το

πόρισμα περιλαμβάνει και τη γνώμη της μειοψηφίας. Η ακρόαση των Προέδρων ή των μελών των Ανεξάρτητων Αρχών γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του α εδαφίου της παρ.1 του αρ.38 και των εδαφίων α' και β' της παρ.6 του αρ.41Α. Η μόνιμη Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας ή η αρμόδια διαρκής ή συνιστώμενη επιτροπή επεξεργάζεται τις διαπιστώσεις και τις προτάσεις των ειδικών και ετήσιων εκθέσεων που έχουν υποβληθεί εφαρμόζει τη διαδικασία ακροάσεων σύμφωνα με τα οριζόμενα 1-6 του αρ.41Α εκτός

του τελευταίου εδαφίου της παρ.6. Μετά την ολοκλήρωση των ακροάσεων ,η επιτροπή δύναται να συντάσσει έκθεση εφαρμόζοντας ανάλογα τις διατάξεις των παρ. 7 και 8 του αρ.41 Α'. Εκτός των ετήσιων εκθέσεων σύμφωνα με το Σύνταγμα κάθε Ανεξάρτητη Αρχή μπορεί να αναφέρεται στη βουλή για την προώθηση κι επίλυση θεμάτων που αφορούν τον σκοπό και την εκπλήρωση της αποστολής της Αρχής. Ο Πρόεδρος της Βουλής διαβιβάζει τις σχετικές αναφορές στη μόνιμη επιτροπή διαφάνειας και θεσμών η οποία με τη σειρά της μπορεί να διατυπώνει στον Πρόεδρο της Βουλής τις σχετικές απόψεις της.Οι Ανεξάρτητες Αρχές κάθε έτος καταθέτουν στον Πρόεδρο της Βουλής αντίγραφο του σχεδίου προϋπολογισμού τους που υποβάλλεται στον Υπουργό Οικονομικών.

Διοικητικός - Ιεραρχικός έλεγχος: Η ανεξαρτησία των Ανεξάρτητων Αρχών έγκειται στο ότι δεν υπόκεινται σε ιεραρχικό έλεγχο.

7. Ανάλυση SWOT⁶⁰ των Ελληνικών Ανεξάρτητων Αρχών,

Οι Α.Α. της Ελλάδας όπως παρουσιάστηκαν παραπάνω έχουν συγκεκριμένο ρόλο και λειτουργίες. Επιχειρώντας μια Swot ανάλυση συμπεραίνουμε τα παρακάτω όπως αυτά παρουσιάζονται στον πίνακα:

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΕΥΚΑΡΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση προϊόντων και υπηρεσιών με ιδιαίτερο ειδικό βάρος και σημασία. • Επιχορήγηση από κρατικό προϋπολογισμό, εύρωστη οικονομική κατάσταση (ταμειακές ροές, αυξανόμενος κύκλος εργασιών και κερδοφορία, κλπ.). • Ανεξάρτητη και αποτελεσματική οικονομική διαχείριση. • Ισχυρή πιστοληπτική ικανότητα και καλή σχέση με το τραπεζικό σύστημα • Εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό • Η γνώση και εμπειρία του αντικείμενου • Το “ανταγωνιστικό πλεονέκτημα” άσκησης πολιτικής και λήψης αποφάσεων στο εκάστοτε αντικείμενο • Ενθαρρυντικές τάσεις αυξανόμενης ενσωμάτωσης Καινοτόμων πρακτικών και τεχνολογιών από τον ιδιωτικό αλλά και τον δημόσιο φορέα • εξειδικευμένο προσωπικό • τεχνοκρατική γνώση • διεπιστημονικότητα • αποτελεσματικότητα • ταχύτητα • στοχευόμενο έργο • ατέλεια των παρεχόμενων υπηρεσιών • διαφάνεια • προσβασιμότητα • ανεξαρτησία • αμεροληψία • κοινωνική και πολιτική αποδοχή 	<ul style="list-style-type: none"> • Σημαντικός βαθμός ενσωμάτωσης και χρήσης καινοτόμων υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών από την δημόσια διοίκηση ως αποτέλεσμα της αξιοποίησης των κονδυλίων. • Ενθαρρυντική αύξηση στην ενσωμάτωση μη τεχνολογικών καινοτόμων υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών • Επίπεδο ανάπτυξης δικτύωσης και καινοτόμων μορφών συνεργασιών των επιχειρηματικών φορέων, παράγοντας που μπορεί να επηρεάσει σημαντικά την τόνωση της καινοτομικής επιχειρηματικότητας στον εγχώριο ιδιωτικό και δημόσιο τομέα. • Η δυναμική της ανάπτυξης μορφών συνεργασίας και συμπράξεων καινοτομίας – clusters – δικτύων μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων • Περαιτέρω ώθηση στην παροχή κινήτρων για την ενσωμάτωση και χρήση καινοτόμων υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών από την δημόσια διοίκηση και τις ιδιωτικές επιχειρήσεις, αλλά και στην ανάπτυξη καινοτόμων μορφών δικτύωσης, σε επίπεδο εθνικής στρατηγικής. • Δυνατότητες χρηματοδότησης σε πεδία όπου διαπιστώνεται αυξημένη ανάγκη εφαρμοσμένης έρευνας. • Τα κενά στην αγορά τα οποία να μπορεί να καλύψουν οι ανεξάρτητες αρχές.

⁶⁰ Πηγή: Κόκκινου, Α. (2018) Επιχειρησιακοί πόροι και χρηματοδοτική διαχείριση: Σύγχρονες πρακτικές και εργαλεία, *Κείμενα Περιφερειακής Επιστήμης*, υπό έκδοση, 2018.

ΑΔΥΝΑΜΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Δεν υφίσταται προς το παρόν κάποιο ολοκληρωμένο σχέδιο για την ανάπτυξη των υφιστάμενων ερευνητικών υποδομών, ενώ υπάρχει αλληλοεπικάλυψη των αρμοδιοτήτων των φορέων της δημόσιας διοίκησης, συντονισμού, δικτύωσης και συνεργασίας μεταξύ των φορέων. • Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο εμφανίζει μια σειρά μειονεκτημάτων που αποθαρρύνουν την συμμετοχή των παραγωγικών φορέων, ενώ συχνά γίνεται και αναποτελεσματική κατανομή και χρήση των ήδη περιορισμένων πόρων που διατίθενται • Το υφιστάμενο αποσπασματικό θεσμικό πλαίσιο που χρήζει εκσυγχρονισμού, σε συνδυασμό με την ανεπάρκεια μηχανισμών για την ουσιαστική και αξιοκρατική αξιολόγηση . • ελιπίστικός χαρακτήρας • επικάλυψη αρμοδιοτήτων με την κλασσική διοίκηση και το αντίστροφο • ανεπαρκής στελέχωση • οικονομική εξάρτηση • μεγάλος αριθμός • γραφειοκρατία 	<ul style="list-style-type: none"> • Παγκόσμια Οικονομική Κρίση. • Η αύξηση του ανταγωνισμού. • Αλλαγές στη νομοθεσία (πχ. αύξηση φορολογίας, επιπέδων άδειες ή εγκρίσεις για άδεια λειτουργίας, κλπ.) • Το θεσμικό πλαίσιο χαρακτηρίζεται από έλλειψη μακροχρόνιου σχεδιασμού και ασαφή προσδιορισμό των στρατηγικών προτεραιοτήτων • Τα ισχύοντα νομοθετικά έγγραφα χαρακτηρίζονται από αποσπασματικότητα, με αποτέλεσμα να καθίσταται ιδιαίτερα σύνθετο και δυσνόητο το ευρύτερο ισχύον θεσμικό πλαίσιο, ενώ είναι επαρκής η ανάγκη της σύνθεσης και <u>επικαιροποίησής</u>, όπου απαιτείται, των εν λόγω νομοθετημάτων σε ένα ενιαίο, κωδικοποιημένο πλαίσιο. • Οι θεσμοθετημένοι ελεγκτικοί μηχανισμοί εστιάζουν κυρίως στην καταστολή των παραβιάσεων μέσω της επιβολής προστίμων και κυρώσεων και λιγότερο στην πρόληψή τους • πολιτική • νομοθεσία • το ζήτημα της δημοκρατικής νομιμοποίησης τους • η ανεξαρτησία τους εντός της πολιτικής λειτουργίας • ανεπάρκεια ελέγχου • λάθος χρήση της ανεξαρτησίας που οδηγεί στη αυθαρεσία • οικονομική εξάρτηση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΟΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Γαλλία

Η Επιτροπή Ελέγχου Τραπεζών ήταν η πρώτη Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή που συστάθηκε στη Γαλλία τον Ιούνιο του 1941 (comission de controle des banques).

Τον Μάρτιο του 1950 συστήνεται η δεύτερη κατά σειρά Αρχή. Η Επιτροπή Δημοσιεύσεων και Πρακτορείων Τύπου.

Αξιοσημείωτο είναι πως η

σύσταση των Αρχών αυτών έγινε προτού καν συζητηθεί έστω και σε θεωρητικό επίπεδο η θέσπιση των Ανεξάρτητων Αρχών που προφανώς αποτέλεσαν προϊόν για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων κοινωνικών και διοικητικών αναγκών. Οι περισσότερες Ανεξάρτητες Αρχές στη Γαλλία συστάθηκαν τη δεκαετία του 1970, με κυριότερες την Εθνική Επιτροπή Επικοινωνίας και Πληροφοριών(1974), Επιτροπή Δημοσκοπήσεων (1977), Επιτροπή Φορολογικών Παραβάσεων (1977)⁶¹. Οι γαλλικές Ανεξάρτητες Αρχές το 2006 ανέρχονταν επίσημα σε 40 Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές (Autorites Administratives Independantes), οι οποίες καλύπτουν το γενικό φάσμα της διοίκησης και προωθούσαν τη διατήρηση της έννομης τάξης στη χώρα.

- Γραφείο Αξιολογήσεως της έρευνας και της ανώτατης εκπαίδευσεως.
- Γαλλικό γραφείο αγώνα κατά του ντόπινγκ.
- Αρχείο ελέγχου των αερολιμενικών ηχητικών οχλήσεων. **Type to enter text**
- Αρχή χρηματιστηριακών αγορών.
- Αρχή ρυθμίσεως των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και των ταχυδρομείων.
- Κεντρικό γραφείο τιμολογήσεως.
- Επιτροπή πιστωτικών ιδρυμάτων και επενδυτικών επιχειρήσεων.

Type to enter text

---

⁶¹ Frison- Roshe, 2000

- Εθνική συμβουλευτική επιτροπή ηθικής για τις επιστήμες της ζωής και της υγείας. - Επιτροπή προσβάσεως στα διοικητικά έγγραφα.
- Τραπεζική επιτροπή.
- Κεντρική διαρκής επιτροπή αρμόδια για τα αγροτικά κέρδη.
- Συμβουλευτική επιτροπή απορρήτου της εθνικής άμυνας.
- Αρχή ελέγχου των ασφαλιστικών και αλληλοβοηθητικών ταμείων.
- Επιτροπή φορολογικών παραβάσεων.
- Εθνική επιτροπή των λογαριασμών προεκλογικής εκστρατείας και των πολιτικών χρηματοδοτήσεων
- Εθνική επιτροπή ελέγχου της προεκλογικής εκστρατείας για την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας.
- Εθνική επιτροπή ελέγχου των ηλεκτρονικών παρεμβολών ασφαλείας. - Εθνική επιτροπή δημόσιου διαλόγου.
- Εθνική επιτροπή δεοντολογίας της ασφάλειας.
- Εθνική επιτροπή εμπορικού εξοπλισμού.
- Εθνική επιτροπή της πληροφορικής και των ελευθεριών.
- Ισομερής επιτροπή δημοσιεύσεων και πρακτορείων τύπου.
- Επιτροπή επιχειρηματικών συμμετοχών και μεταβιβάσεων.
- Επιτροπή ρυθμίσεως της ενέργειας.
- Επιτροπή της ασφάλειας των καταναλωτών.
- Επιτροπή των δημοσκοπήσεων. - Επιτροπή για τη χρηματοοικονομική διαφάνεια της πολιτικής ζωής.
- Συμβούλιο ανταγωνισμού.
- Ανώτερο συμβούλιο του πρακτορείου France- Presse.
- Ανώτερο συμβούλιο του οπτικοακουστικού πεδίου.
- Συνήγορος των παιδιών. –
- Ανώτατη αρχή αγώνα κατά των διακρίσεων και υπέρ της ισότητας. - Ανώτατη αρχή υγείας.
- Ανώτατο συμβούλιο της υπηρεσίας ελέγχου εθνικών λογαριασμών.
- Μεσολαβητής της δημοκρατίας.
- Μεσολαβητής κινηματογράφου.
- Αρχή πυρηνικής ασφάλειας.
- Αρχή ρυθμίσεως τεχνικών μέτρων.
- Εθνικός μεσολαβητής ενέργειας

Ο μεγάλος αριθμός των παραπάνω ανεξάρτητων αρχών οφειλόταν σε τρεις λόγους, οι οποίοι είναι⁶².

- η ανάγκη για αμεροληψία των κρατικών οργάνων καθόσον διενεργούν διοικητικούς ή άλλους ελέγχους που επηρεάζουν τον οικογενειακό ή τον κοινωνικό τομέα.
- η τεχνογνωσία η οποία απαιτείται για όλες σχεδόν τις ενέργειες που αφορούν το δημόσιο βίο.
- να διασφαλιστεί η καλύτερη και ταχύτερη ανταπόκριση σε ζητήματα της αγοράς.

Πρόσφατα κάποιες Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές καταργήθηκαν λόγω αχρηστίας ενώ ταυτόχρονα δημιουργήθηκαν άλλες όπως π.χ. η Ανώτατη Αρχή για τη διαφάνεια της δημόσιας ζωής

Οι Γαλλικές Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές εν ενεργεία σήμερα μετά τον νόμο της 28ης Ιανουαρίου 2017 είναι οι παρακάτω:

- Γαλλικός οργανισμός Καταπολέμησης του Ντόπινγκ (AFLD)
- Αρχή για τον έλεγχο των οχλήσεων στο αεροδρόμιο (ACNUSA)
- Ρυθμιστική Αρχή Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ARCEP)
- Αρχή Ανταγωνισμού
- Ρυθμιστική Αρχή για τη διανομή του τύπου
- Ρυθμιστική αρχή για τις σιδηροδρομικές και οδικές δραστηριότητες (ARAFER)
- Ρυθμιστική αρχή για ηλεκτρονικά παιχνίδια (ARJEL)
- Αρχής χρηστών χρηματοδότησης (AMF)
- Αρχή Πυρηνικής Ασφαλείας (ASN)
- Επιτροπή Αποζημιώσεων για τα θύματα πυρηνικών δοκιμών (CADA)
- Επιτροπή Εθνικής Άμυνας (NSDC)
- Γενικός Επιθεωρητής Χώρων Καταστροφής Ελευθερίας (CGLP)
- Εθνική Επιτροπή Λογαριασμών Καμπάνιας και Πολιτικής Χρηματοδότησης (CNCCFP)
- Εθνική Επιτροπή Ελέγχου Πληροφοριών
- Εθνική Επιτροπή Δημόσιας Διαβούλευσης (CNDP)
- Εθνική Επιτροπή Πληροφορικής και Ελευθεριών (CNIL)

---

⁶² (Gentot , 1994)

- Κανονισμός για την Ενέργεια (CRE)
- Το ανώτατο συμβούλιο οπτικοακουστικών (CSA)
- Δικηγόρος Δικαιωμάτων
- Ανώτατη Αρχή Υγείας (HAS)
- Ανώτατο Συμβούλιο για την Αξιολόγηση (HCERES)
- Ανώτατο Συμβούλιο των Ελεγκτών (H3C)
- Ανώτατη Αρχή Διαδόσεων Έργων και Προστασίας Δικαιωμάτων στο Διαδίκτυο (HADOPI)
- Ανώτατη Αρχή για τη Διαφάνεια της Δημόσιας Ζωής (HATVP)
- Εθνικός Διαμεσολαβητής Ενέργειας (MNE)

Ο ρόλος και οι αρμοδιότητες των Ανεξάρτητων Αρχών στη Γαλλία εντάσσονται στο πεδίο ελέγχου διασφαλίζοντας την εγγύηση της νομιμότητας σε όλο τον ιδιωτικό και δημόσιο βίο, έχουν ρυθμιστικό περιεχόμενο. Είναι εντεταλμένες από το κράτος να ελέγχουν για την τήρηση της νομιμότητας στο πεδίο δράσης τους και αν εντοπιστεί παράβαση υποχρεούνται, σύμφωνα με το καταστατικό ίδρυσής τους, αφενός να την αναφέρουν και αφετέρου να επιβάλουν κυρώσεις⁶³. Από αυτό γίνεται κατανοητό πως οι αρμοδιότητές τους εντάσσονται στο ευρύτερο πεδίο της εκτελεστικής, της νομοθετικής και της κανονιστικής εξουσίας.

Οι αρμοδιότητες τους χαρακτηρίζονται:

- ερευνητικές, αφού ελέγχουν και ερευνούν καθώς και συλλέγουν πληροφορίες απαραίτητες για το έργο τους.
- διοικητικές αρμοδιότητες, καθώς συντάσσουν γνωμοδοτήσεις, συστάσεις και οδηγίες.
- εκτείνονται και στον δικαστικό τομέα, διότι έχουν δικαίωμα να επιβάλουν κυρώσεις ανάλογες με το είδος των παραβάσεων που εντοπίζουν⁶⁴.

Στη Γαλλία η ίδρυση των αρχών αποτελεί αρμοδιότητα είτε του Πρωθυπουργού, σύμφωνα με τα άρθρα 21, 34 και 37 του Συντάγματος του 1958, είτε του Γάλλου νομοθέτη (δηλαδή της νομοθετικής εξουσίας). Τα μέλη ανέρχονται από τρία ως είκοσι μέλη. Κύρια αιτία για τον μεγάλο αριθμό των μελών υπήρξε η πεποίθηση του Γάλλου νομοθέτη ότι με αυτό τον τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται ο πλουραλισμός στις επιστημονικές, πολιτικές και θεωρητικές απόψεις.

---

⁶³ (ό.π.)

⁶⁴ (Gentot , 1994)

Εξαιρούνται μόνο ο Διαμεσολαβητής της Δημοκρατίας, ο Διαμεσολαβητής του Κινηματογράφου και ο Συνήγορος του Παιδιού, αρχές οι οποίες είναι μονοπρόσωπες. Ο διορισμός των μελών γίνεται είτε με διάταγμα του Προέδρου της Δημοκρατίας, είτε με διάταγμα του Πρωθυπουργού, είτε με απλή Υπουργική Απόφαση. Η θητεία των μελών, δεν κατοχυρώνεται με κάποια νομοθετική πράξη αλλά συνήθως κυμαίνεται μεταξύ των τριών ως έξι χρόνων, η οποία δίνεται να ανανεωθεί υπό προϋποθέσεις. Τέλος, ο Πρόεδρος της Αρχής μπορεί να εκλεγεί είτε από το διορίζον όργανο, είτε από την ίδια την Αρχή, είτε και εκ νόμου⁶⁵.

Όσον αφορά τον έλεγχο υπάρχουν και αναγνωρίζονται τρεις μορφές: ο δημοσιονομικός, ο πολιτικός και ο δικαστικός. Συγκεκριμένα:

Δημοσιονομικός έλεγχος: Αρμόδια σώματα για τον κατασταλτικό δημοσιονομικό έλεγχο του συνόλου των Ανεξάρτητων Αρχών είναι το Ελεγκτικό Συνέδριο και η Γενική Επιθεώρηση Οικονομικών.

Πολιτικός έλεγχος: Στον ιδρυτικό νόμο κάθε Ανεξάρτητης Αρχής στη Γαλλία προβλέπεται ανεξαρτησία έναντι της κυβέρνησης, αφού δεν υφίσταται εποπτικός ή ιεραρχικός έλεγχος. Άλλη μορφή πολιτικού ελέγχου είναι και η επιλογή ορισμένων στελεχών στην κάθε Αρχή, απευθείας από την κυβέρνηση, όπως επίσης και η παρουσία του Επιτρόπου της Κυβέρνησης σε ορισμένες Αρχές. Φυσικά, αναγνωρίζεται και ο κοινοβουλευτικός έλεγχος που έχει τη μορφή της ακρόασης των μελών των Ανεξάρτητων Αρχών από τις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές. Τέλος, ως μορφή κοινοβουλευτικού ελέγχου αναγνωρίζεται και η δυνατότητα που έχει η Κοινοβουλευτική Επιτροπή να καταργήσει μια Ανεξάρτητη Αρχή.

Δικαστικός Έλεγχος: Ο δικαστικός έλεγχος δεν είναι τόσο διαδεδομένος για τις Ανεξάρτητες Αρχές της Γαλλίας, εντούτοις όσες φορές συμβαίνει αφορά κυρίως τις διακρίσεις των Αρχών κατά του γαλλικού διοικητικού δικαίου ή τον έλεγχο σχετικά με ζητήματα αστικής ευθύνης του γαλλικού δημοσίου από πράξεις των Ανεξάρτητων Αρχών⁶⁶.

---

⁶⁵ (ό.π.)

⁶⁶ (Gentot, 1994)

Γερμανία

Μια ρυθμιστική αρχή της Γερμανίας είναι ο κρατικός οργανισμός ανταγωνισμού. Τα καθήκοντα μιας ρυθμιστικής αρχής συνήθως υπερβαίνουν τα καθήκοντα μιας κανονικής αντιμονοπωλιακής αρχής. Ενώ οι τελευταίες συνήθως εκτελούν εκ των υστέρων έλεγχο των αγορών, οι ρυθμιστικές αρχές χαρακτηρίζονται συχνά από ισχυρά εργαλεία εκ των προτέρων ελέγχου, όπως: Β. Τιμή ή εγκρίσεις προϊόντων.

Η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Δικτύων Ηλεκτρικής Ενέργειας, Φυσικού Αερίου, Τηλεπικοινωνιών, Ταχυδρομείων και Σιδηροδρόμων, με έδρα τη Βόννη, λίγο Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Δικτύων (BNetzA), είναι μια κορυφαία γερμανική Ομοσπονδιακή Υπηρεσία με ευθύνη του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Οικονομικών. Ως ανώτατη γερμανική ρυθμιστική αρχή, τα καθήκοντά της είναι να διατηρήσει και να προωθήσει τον ανταγωνισμό στις επονομαζόμενες αγορές δικτύου. Ένα άλλο καθήκον είναι η συγκράτηση των διαδικασιών διαιτησίας. Ο Ομοσπονδιακός Οργανισμός Δικτύων είναι επίσης οργανισμός πιστοποίησης σύμφωνα με τον νόμο περί υπογραφής.

Ο κατάλογος των ρυθμιστικών αρχών απαριθμεί κυβερνητικές ρυθμιστικές αρχές στους ακόλουθους μονοπωλιακούς τομείς:

- Ενέργεια: Παραγωγή, μεταφορά και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.
- Τηλεπικοινωνίες και ταχυδρομείο, συμπεριλαμβανομένων των συχνοτήτων για κινητά και ραδιοτηλεοπτικά μέσα.
- Σιδηρόδρομος και κυκλοφορία.

Το καλοκαίρι του 2005, πέραν της ρύθμισης των τηλεπικοινωνιακών δικτύων, ανατέθηκε στην αρχή η αρμοδιότητα για την ενεργειακή ρύθμιση (ηλεκτρική ενέργεια και φυσικό αέριο) και, ως εκ τούτου, μετονομάστηκε σε *Ομοσπονδιακό Οργανισμό Δικτύων*.

Από την 1η Ιανουαρίου 2006, η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Δικτύων είναι, επίσης, για την παρακολούθηση της πρόσβασης στις σιδηροδρομικές υποδομές φόρτισης και το μεταφέρει το πλήρες όνομα της *Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Δικτύων Ηλεκτρικής Ενέργειας, Φυσικού Αερίου, Τηλεπικοινωνιών, Ταχυδρομείων και Σιδηροδρόμων*.

Η Αρχή είναι υπεύθυνη για τον ανταγωνισμό στις πέντε αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, τηλεπικοινωνιών, ταχυδρομείου και σιδηροδρομικών δικτύων.

Η διοικητική έδρα της Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Δικτύων είναι η ομοσπονδιακή πόλη, η Βόννης. Το τεχνικό κέντρο βρίσκεται στο Mainz. Ο σημερινός Πρόεδρος του Ομοσπονδιακού Οργανισμού Δικτύων είναι ο Jochen Homann, ο οποίος διαδέχεται τον Matthias Kurth την 1η Μαρτίου 2012.

Την Προεδρεία του συμβουλευτικού συμβουλίου από τον Μάρτιο του 2014, μέλος του Bundestag πήρε ο Joachim Pfeiffer.

Το 2011, ο Ομοσπονδιακός Οργανισμός Δικτύων διέθετε περίπου 2.500 εργαζόμενους.

Στο τομέα των Τηλεπικοινωνιών η Γερμανία ισχύουν τα παρακάτω.

Μετά την Ιδιωτικοποίηση της Deutsche Bundespost σε τρεις ξεχωριστές επιχειρήσεις ήταν με το νόμο για τις τηλεπικοινωνίες μια αρχή που δημιουργήθηκε (TKG), η οποία έχει τη ρύθμιση των σχετικών με την εργασία αγορές. Οι ανταγωνιστές των πρώην μονοπωλίων πρέπει να ανοίγουν ευκαιρίες.

Οι αρμοδιότητες της αρχής αυτής είναι:

Η Ανταγωνιστική εποπτεία. Ο ρόλος της είναι να επανεξετάζει και να εγκρίνει όλες τις μεταβολές των τιμολογίων των εταιρειών που κατέχουν δεσπόζουσα θέση σε μια δεδομένη αγορά.

Η Τεχνική εποπτεία. Εκτός από τη δραστηριότητα του νόμου περί ανταγωνισμού, ο Ομοσπονδιακός Οργανισμός Δικτύων έχει επίσης τεχνικά καθήκοντα. Ο Ομοσπονδιακός Οργανισμός Δικτύων είναι επίσης υπεύθυνος για την τεχνική ρύθμιση των τηλεπικοινωνιών.

Εσθονία

Η Εσθονία μπορεί να είναι ένα μικρό κράτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης με πληθυσμό λιγότερο του 1.5 εκατ. Κατοίκους, ωστόσο αποτελεί έναν παγκόσμιο ηγέτη στον τομέα της δημόσιας διοίκησης.

Η Εσθονία αποτελεί το πρότυπο της ψηφιακής δημόσιας διοίκησης. Ως τέτοιο παρέχει διαφάνεια και προσβασιμότητα στις δημόσιες υπηρεσίες, παρέχει ευέλικτη

ανταλλαγή πληροφοριών ανάμεσα στις υπηρεσίες και τους πολίτες, ευκολία στην πρόσβαση της πληροφόρησης καθώς επίσης φιλικό περιβάλλον για την επιχειρηματικότητα.

Το 2008 με τη Διοικητική μεταρρύθμιση υπήρξε συγχώνευση των διαφόρων αρχών σε μία την

- Αρχή ανταγωνισμού που χωρίζεται στα εξής τμήματα
  - Ανταγωνισμός: αντί-καρτέλ δραστηριότητες, έλεγχος της κυριαρχίας στην αγορά, τον έλεγχο της συγκέντρωσης, τις αναλύσεις της αγοράς
  - Ενέργεια και νερό: ρύθμιση του τομέα ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, περιφέρειας θέρμανση και νερό
  - Τηλεπικοινωνίες και σιδηροδρομικές μεταφορές: - ρύθμιση του τομέα των τηλεπικοινωνιών.

Από τη στιγμή της συγχώνευσης δημιουργήθηκε μια μεγαλύτερη, ισχυρότερης εξουσίας – Ανεξάρτητη Αρχή με νέες υποχρεώσεις.

Το 2011 εφαρμόζονται:

- Ο Κανονισμός των μικρών επιχειρήσεων τηλεθέρμανσης
- Η Ρύθμιση του τομέα των υδάτων (πρώην καθήκον τοπικών κυβερνήσεις)
- Η Ρύθμιση τιμολογίων αερολιμένων (βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ)

Τρία χρόνια έπειτα, το 2014, γίνονται οι παρακάτω αλλαγές και νέες εφαρμογές:

- Μεταφορά της ρύθμισης τηλεπικοινωνιών στην τεχνική Εποπτεύουσα Αρχή Δομή της Αρχής με Γενικός Διευθυντή Εξωτερικού και Δημοσίων Σχέσεων, που στελεχώνεται από πέντε (5) υπαλλήλους.
- Η Διεύθυνση Ανταγωνισμού που στελεχώνεται από δεκαεννέα (19) υπαλλήλους.
- Ρυθμιστική Διεύθυνση Διαβιβάσεων που στελεχώνεται από έντεκα (11) υπαλλήλους.
- Ρυθμιστική Διεύθυνση Ενέργειας και Νερού που στελεχώνεται από είκοσι (20) υπαλλήλους.

Οι Οργανισμοί της Εσθονίας έχουν διαφορετικό τύπο. Οι τύποι οργανισμού που υπάρχουν είναι:

- ❖ Ρυθμιστής πολλαπλών σημείων
- ❖ Ανταγωνισμός και ρυθμιστής πολλαπλών τομέων.
- ❖ Ανταγωνισμός και προστασία των καταναλωτών.

❖ Ανταγωνισμός και ρυθμιστής πολλαπλών τομέων για την προστασία των καταναλωτών.

Η Διαχείριση των οργανισμών έχουν έναν Επικεφαλής του οργανισμού τον Γενικό Διευθυντή (ΓΔ). Διορίζεται και απολύεται από τον υπουργό. Η θητεία του είναι μακροπρόθεσμη 2 φορές για 5 χρόνια. Η απόλυση είναι δυνατή μόνο λόγω σοβαρής κατάχρησης. Οι επικεφαλής των τμημάτων είναι επίσης αναπληρωτές ΓΔ . Ο πρώτος αναπληρωτής είναι ο επικεφαλής του τμήματος ανταγωνισμού.

Ο ΓΔ μπορεί να λαμβάνει προσωπικές αποφάσεις, αλλά τις αποφάσεις πρέπει να υπογραφούν τόσο από τον επικεφαλής του τμήματος όσο και από τον από τη ΓΔ. Το δικαίωμα λήψης προσωπικών αποφάσεων έχει δεν χρησιμοποιήθηκαν.

Ανεξαρτησία

Ο Οργανισμός είναι ανεξάρτητος στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

❖ Οι αποφάσεις μπορούν να προσβληθούν ενώπιον του δικαστηρίου (διοικητικό δικαστήριο, περιφερειακό δικαστήριο, ανώτατο δικαστήριο) Αριθμός δικαστικών υποθέσεων ανά έτος: 5-6

❖ Οι αποφάσεις δεν μπορούν να ανακληθούν ή αλλαγή από την κυβέρνηση ή από τον εκάστοτε υπουργό.

Η Χρηματοδότηση του οργανισμού γίνεται από τον κρατικό προϋπολογισμό και ισχύουν τα κάτωθι:

- Ετήσιος προϋπολογισμός 1,9 εκατ. Ευρώ.
- Ο προϋπολογισμός εγκρίνεται από το Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων και Επικοινωνιών.
- Ανεξάρτητα από τις δαπάνες, ο προϋπολογισμός που εγκρίθηκε από το κοινοβούλιο.
- Οι κανόνες για τον προϋπολογισμό του επόμενου έτους καθορίζονται από το Υπουργείο Οικονομικών. Γενικός κανόνας, το ίδιο ποσό όπως το προηγούμενο έτος και επιπλέον καθήκοντα που ορίζει ο νόμος.

Ισπανία

Στην Ιβηρική χερσόνησο στην Ισπανία συναντάμε περιορισμένο αριθμό Ανεξάρτητων Αρχών. Ο θεσμός των Ανεξάρτητων Αρχών γεννήθηκε στη δεκαετία του ενενήντα του εικοστού αιώνα, από την ανάγκη προστασίας της αγοράς με τη σταδιακή είσοδο του κοινοτικού δικαίου στο εθνικό δίκαιο. Εμφανίστηκαν χάριν της παγκοσμιοποίησης και των επιταγών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η κατηγορία των Ανεξάρτητων Αρχών εισάγεται στην Ισπανία από το συγκριτικό δίκαιο. Στόχος τους είναι να εξασφαλίσουν τη λειτουργία των κανόνων της αγοράς, ιδίως εκείνων που έχουν μονοπωλιακό χαρακτήρα εδώ και χρόνια.

Ρόλος, νομική φύση και εξουσίες

Ο ρόλος των αρχών είναι η προστασία των δημόσιων και κοινοτικών συμφερόντων σε συγκεκριμένους οικονομικούς και κοινωνικά σημαντικούς τομείς. Ο κοινοβουλευτικός ή κυβερνητικός διορισμός των μελών στοχεύει στην εξασφάλιση της ανεξαρτησίας και της αμεροληψίας της αρχής στο σύνολό της, σε σχέση με τα συμφέροντα των εμπλεκόμενων φορέων.

Οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές στην Ισπανία έχουν τη νομική φύση ενός μη οικονομικού δημόσιου φορέα και διέπονται από τα άρθρα 109 και 110 του ν.40/1 Οκτωβρίου του 2014.

Σύμφωνα με τον Ισπανικό νόμο έχουν τη δική τους νομική προσωπικότητα, έχουν ρυθμιστικές γνωμοδοτικές και εποπτικές λειτουργίες. Επιπλέον απολαμβάνουν ιδιαίτερης αυτονομίας και λειτουργικής ανεξαρτησίας.

Σύμφωνα με τον Ιβηρικό νόμο ορίζεται ότι όταν μια οντότητα έχει το νομικό καθεστώς μιας ανεξάρτητης Αρχής πρέπει να περιλαμβάνει την ονομασία στον τίτλο της "Ανεξάρτητη". Σύμφωνα με το αρ.110 του ίδιου νόμου όλες οι Α.Δ.Α της Ισπανίας διέπονται από τον ίδιο νόμο που τις καθορίζει κι ότι υπόκεινται κι αυτές στην αρχή της οικονομικής βιωσιμότητας σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. ley Organica 2/2012

Κατάλογος αρχών

- Αρχή ρύθμισης των μεταφορών
- Αρχή αρμόδια για τον ανταγωνισμό και την αγορά
- Αρχή για παιδιά και εφήβους
- Εθνική Αρχή κατά της Διαφθοράς
- Ρυθμιστική Αρχή Δικτύων και Περιβάλλοντος

- Ανεξάρτητη Αρχή για τις Εταιρίες και το Χρηματιστήριο
- Ινστιτούτο Ασφαλιστικής Εποπτείας
- η Κρατική Μετεωρολογική Υπηρεσία (Agencia Estatal de Meteorología) είναι γνωστή ως Αυτόνομος Οργανισμός, ως Ανεξάρτητη Αρχή που περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων:
  - το Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής (Instituto Nacional de Estadística) και
  - το Εθνικό Κέντρο Πληροφοριών (Centro Nacional de Inteligencia).
- Επίσης συναντάμε κι εδώ τις εξής Ανεξάρτητες Αρχές:
  - Ρυθμιστική Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων
  - Ρυθμιστική Αρχή επί θεμάτων Τηλεόρασης κι Ανταγωνισμού
  - το Συνήγορο του Πολίτη
  - τη Ρυθμιστική Αρχή των τυχερών παιγνίων

Οι αρχές που καταργήθηκαν :

- Αρχή εποπτείας των δημοσίων συμβάσεων έργων, υπηρεσιών και προμηθειών
- Ανεξάρτητη Επιτροπή για την αξιολόγηση, τη διαφάνεια και την ακεραιότητα των δημόσιων διοικήσεων CIVIT
- Ινστιτούτο για την εποπτεία της ιδιωτικής ασφάλισης

Στις 7 Οκτωβρίου 2013, η Επιτροπή των Εθνικών Εθνών για την Mercados y la Competencia (CNMC) άρχισε να λειτουργεί στην Ισπανία, μια ανεξάρτητη διοικητική αρχή με ρυθμιστικές και αντιμονοπωλιακές εξουσίες στους τομείς των ηλεκτρικών επικοινωνιών, της ενέργειας και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, οπτικοακουστικών υπηρεσιών, υπηρεσιών αερολιμένων και σιδηροδρομικών μεταφορών · ως εκ τούτου, ένα είδος «μακρο-ρυθμιστικής αρχής» που ενώνει τα καθήκοντα της τότε επιτροπής εθνικών αρμοδιοτήτων (CNC) με εκείνα των ρυθμιστικών αρχών των προαναφερθέντων τομέων.

Λεπτομερέστερα, η CNMC προκύπτει από τη συγχώνευση των ακόλουθων έξι οργανισμών: το Εθνικό Επιτελείο Εμπόριο (CNC), το οποίο με τη σειρά του είναι αποτέλεσμα της συγχώνευσης του Tribunal de Defensa de la Competencia και του Servicio de Defensa de la Competencia. Η Επιτροπή Εθνικής Ενέργειας (CNE), η οποία είχε απορροφήσει το Εθνικό Συμβούλιο Ηλεκτρισμού (CNSE)· (CMT), το Εθνικό Ταχυδρομικό Επιμελητήριο (CNSP), το Εθνικό Συμβούλιο Τηλεπικοινωνιών (CEMA) και το Comité de Regulación Ferroviaria y Aeroportuaria.

Η CNMC, μια αρχή ανεξάρτητη από την κυβέρνηση και υπό τον έλεγχο του Κοινοβουλίου, ασκεί τα καθήκοντά της μέσω δύο οργάνων, δηλαδή της Presidencia και της Consejo, η οποία αποτελείται από δέκα μέλη που διορίζονται από το Κοινοβούλιο, κατόπιν προτάσεως του Υπουργού Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας, μεταξύ προσώπων αναγνωρισμένου καθεστώτος και επαγγελματικής ικανότητας, με ανανεώσιμη θητεία 6 ετών και υπόκεινται σε αυστηρό καθεστώς ασυμβίβαστου.

Επιπλέον, η CNMC διαθέτει τέσσερις «direcciones de instrucción» (ενέργεια, τηλεπικοινωνίες, οπτικοακουστικός τομέας, μεταφορές και ταχυδρομικός τομέας και ανταγωνισμός, του οποίου ο διευθυντής, με προοπτική τη συνέχεια, είναι μέχρι σήμερα ο Eduardo Prieto Kessler για πολύ καιρό Σύμβουλος CNC), οι οποίοι πρέπει να ασκούν τα καθήκοντά τους ανεξάρτητα από το συμβούλιο.

Η σωστή λειτουργία όλων των μονάδων είναι προφανώς ευθύνη του Προέδρου.

Επιπλέον, όσον αφορά τα καθήκοντα που ασκεί η Αρχή, σύμφωνα με την κατανομή τόσο των αντιμονοπωλιακών όσο και των κανονιστικών αρμοδιοτήτων, η CNMC: εποπτεύει και ελέγχει όλους τους τομείς αρμοδιότητάς της, εγκρίνει συγχωνεύσεις ή συγχωνεύσεις και αναπτύσσει προτάσεις και κατευθυντήριες γραμμές ενθαρρύνει τον ανταγωνισμό, επιπλέον, η Αρχή εξασφαλίζει την εφαρμογή των κανόνων αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας και επομένως επιβάλλει κυρώσεις σε ενδεχόμενη ανταγωνιστική συμπεριφορά ή κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, όπως αποδεικνύεται ως παράδειγμα, το πρόσφατο πρόστιμο ύψους 2,79 εκατομμυρίων ευρώ που επιβλήθηκε το Δεκέμβριο του 2015 από την CNMC στην AIE (κοινωνία καλλιτεχνών και εκτελεστών) και στην AGEDI (ένωση για τη διαχείριση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας) για την κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης.

Στην Ισπανία αξιοσημείωτη είναι η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσιονομικής Ευθύνης AIReF (Autoridad Independiente de Responsabilidad Fiscal - AIReF) η οποία ιδρύθηκε το 2013 με τον οργανικό νόμο 6/2013 της 14ης Νοεμβρίου.

Στόχος της είναι η εξασφάλιση της αποτελεσματικής συμμόρφωσης των δημόσιων διοικήσεων με την αρχή της δημοσιονομικής σταθερότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 135 του ισπανικού συντάγματος μέσω της συνεχούς παρακολούθησης του δημοσιονομικού κύκλου, του δημόσιου χρέους και των δαπανών.

Η AIReF δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του μεταρρυθμιστικού πακέτου για να συμβάλει στην εξασφάλιση της εφαρμογής του νέου δημοσιονομικού πλαισίου. Πράγματι, ο Οργανικός Νόμος 6/2013, ο οποίος εγκρίθηκε στις 14

Νοεμβρίου 2013, ίδρυσε τη νέα ανεξάρτητη φορολογική αρχή ως το όργανο που είναι υπεύθυνο για την εξασφάλιση την αποτελεσματική συμμόρφωση των διαφόρων δημόσιων διοικήσεων με τη δημοσιονομική σταθερότητα σύμφωνα με το άρθρο 135 του Συντάγματος, μέσω της συνεχούς παρακολούθησης του τον δημοσιονομικό κύκλο, το δημόσιο χρέος και την ανάλυση των οικονομικών προβλέψεων.

Η AIReF είναι θεσμικό όργανο δημοσίου δικαίου με δική του νομική προσωπικότητα και πλήρες κοινό και ιδιωτική ικανότητα δράσης. Αν και είναι συνδεδεμένο με το Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργείο Δημόσιας Διοίκησης, έχει σχεδιαστεί ως μια οντότητα με λειτουργική αυτονομία και πλήρως ανεξάρτητα από τις αρμόδιες για τον προϋπολογισμό αρχές. Σύμφωνα με τον οργανικό νόμο, ο AIReF δεν μπορούν να αναζητήσουν ή να λάβουν οποιοσδήποτε οδηγίες από οποιοδήποτε θεσμικό όργανο, είτε δημόσιο είτε ιδιωτικό.

Ο διορισμός του Προέδρου της AIReF πρέπει να εγκριθεί από την αρμόδια επιτροπή του Κογκρέσου και της Γερουσίας. Η ανανεώσιμη εντολή του Προέδρου διαρκεί έξι χρόνια που την καθιστά ανεξάρτητη από τους πολιτικούς κύκλους

Επιπλέον, ο πρόεδρος της AIReF πρέπει να εμφανίζεται, τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, ενώπιον της Συνέλευσης των Αντιπροσώπων και της Γερουσίας. Πρόσθετες ακροάσεις μπορεί να ζητηθεί από το κοινοβούλιο ή από τον Πρόεδρο της AIReF. Ωστόσο, στην πρώτη χρονιά του AIReF, το κοινοβούλιο δεν επωφεληθήκε από αυτή τη διάταξη.

Η κύρια πηγή χρηματοδότησης για την AIReF είναι ένα τέλος για την επίβλεψη, την ανάλυση, τη συμβουλή και τη παρακολούθηση της δημοσιονομικής πολιτικής που επιβάλλεται σε όλες τις δημόσιες διοικήσεις που έχει υπό την εποπτεία της.

Η νομική βάση για τη δημιουργία του AIReF είναι:

Οργανικός Νόμος 6/2013 της 14ης Νοεμβρίου σχετικά με τη σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής για τη δημοσιονομική ευθύνη. Ολόκληρος ο οργανικός νόμος αναφέρεται στη φορολογική αρχή.

Βασιλικό διάταγμα 215/2014 της 28ης Μαρτίου που εγκρίνει το οργανικό καθεστώς του ανεξάρτητου Αρχή Δημοσιονομικής Ευθύνης. Το καταστατικό ενημερώθηκε από τις απόψεις των AIReF Τον Πρόεδρο, καθώς και τα μέλη της Banco de España, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του ΔΝΤ, τις περιφερειακές κυβερνήσεις και την ισπανική ομοσπονδία δήμων.

Ηνωμένο Βασίλειο

Στο Ηνωμένο Βασίλειο υπάρχουν ρυθμιστικές αρχές οι οποίες ασκούν ρυθμιστική ή εποπτική εξουσία σε διάφορους τομείς του κράτους. Υπάρχουν τοπικές αρχές οι οποίες παρέχουν ρυθμιστικές λειτουργίες σε ορισμένους τομείς. Οι επαγγελματικές ενώσεις ενεργούν επίσης για να ρυθμίζουν τις συνδρομές τους. Το Ηνωμένο Βασίλειο δεσμεύεται επίσης από έναν αριθμό ευρωπαϊκών και άλλων διακρατικών ρυθμιστικών αρχών.

Οι τομείς που ασκούνται είναι :

- Εκπαίδευση
- Περιβάλλον
- Οικονομία
- Υγεία
- Νομοθεσία
- Κοινωνική φροντίδα
- Μεταφορές
- Δημόσιες υπηρεσίες ωφελιμότητας
- Διαφόρων τομέων

Αναλυτικότερα ανά τομέα υπάρχουν οι παρακάτω ρυθμιστικές αρχές

Εκπαίδευση

- Γενικά Διδακτικά Συμβούλια για τη Σκωτία, την Ουαλία και Βόρεια Ιρλανδία
- Ofqual Κανονισμός Υπηρεσιών Προσόντων και Εξετάσεων
- Ofsted Γραφείο Προτύπων στην Εκπαίδευση, Υπηρεσίες και Δεξιότητες για παιδιά

Περιβάλλον

- Οργανισμός Περιβάλλοντος (EA)
- Φυσικοί πόροι στην Ουαλία (NRW)
- Οργανισμός Περιβάλλοντος της Βόρειας Ιρλανδίας (NIEA)
- Οργανισμός Προστασίας περιβάλλοντος (SEPA)

Οικονομία

- Αρχή Χρηματοοικονομικής Συμπεριφοράς (FCA)
- Συμβούλιο Δημοσιονομικής Αναφοράς
- Γραφείο Ρυθμιστικής Αρχής Εταιρειών Κοινοτικού Δικαίου

- Ρυθμιστικής Συστημάτων Πληρωμών (PSR)
- Ρυθμιστής Συντάξεων
- Αρχή εποπτείας της εποπτείας (PRA)
- Primo & Niko (PN)

Υγεία

- Επιτροπή ποιοτικής φροντίδας (CQC)
- Βελτίωση (NHSI)
- Συμπληρωματικό και Φυσικό Συμβούλιο Υγείας (CNHC)
- Γενικό Χειροπρακτικό Συμβούλιο (GCC)
- Γενικό Οδοντιατρικό Συμβούλιο (GDC)
- Γενικό Ιατρικό Συμβούλιο (GMC)
- Γενικό Οπτικό Συμβούλιο (GOC)
- Γενικό Οστεοπαθητικό Συμβούλιο (GOsC)
- Γενικό Φαρμακευτικό Συμβούλιο (GPhC)
- Συμβούλιο Επαγγελματιών Υγείας και Φροντίδας (HCPC)
- Υγείας και Ασφάλειας
- Αρχή ανθρώπινης γονιμοποίησης και εμβρυολογίας
- Φάρμακα και προϊόντα υγειονομικής περίθαλψης Οργανισμός Ρυθμιστικών Αρχών (MHRA)
- Συμβούλιο Νοσηλευτικής και Μαιευτικής (NMC)
- Φαρμακευτική Εταιρεία της Βόρειας Ιρλανδίας (PSNI)
- Αρχή Επαγγελματικών Προτύπων για την υγεία και την Κοινωνική Φροντίδα

Νομοθεσία

- Γενικό συμβούλιο του δικηγορικού συλλόγου
- Τμήμα των Δικηγόρων
- Νομική Εταιρεία της Βόρειας Ιρλανδίας
- Νομική κοινωνία της Σκωτίας
- Γραφείο του Επιτρόπου Υπηρεσιών Μετανάστευσης
- Αρχή Κανονισμών Ρυθμιστικών Αρχών
- Μάστερ των σχολών
- Εγκεκριμένο Ινστιτούτο Νομικών Στελεχών

Κοινωνική φροντίδα

- Επιθεώρηση της Σκωτίας
- Συμβούλιο περίθαλψης για την Ουαλία (CCW)

- Γενικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας (GSCC)
- Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας Βόρειας Ιρλανδίας (NISCC)
- Το Συμβούλιο Κοινωνικών Υπηρεσιών της Σκωτίας (SSSC)

Μεταφορές

- Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας (CAA)
- Γραφείο σιδηροδρόμων και οδικών δικτύων (ORR)

Δημόσιες υπηρεσίες ωφελιμότητας

- Ofcom - ανεξάρτητη ρυθμιστική αρχή και αρχή ανταγωνισμού για τις βιομηχανίες επικοινωνιών του Ηνωμένου Βασιλείου
- Αρχή Υπηρεσιών Πληρωμών μέσω Τηλεφώνου - ρυθμιστική αρχή για τηλεφωνικές υπηρεσίες στο Ηνωμένο Βασίλειο, μέρος της Ofcom, αντικαθιστά την ICSTIS, Phonerepay Plus
- Γραφείο Πυρηνικής Ρύθμισης (ONR)
- Ofgem - το γραφείο των αγορών φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας
- Ofwat - η Αρχή Κανονισμού Υπηρεσιών Υδάτων
- Ο ρυθμιστής Ωφέλειας- που ρυθμίζει τις βιομηχανίες ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, ύδρευσης και αποχέτευσης στη Βόρειο Ιρλανδία
- Επίτροπος Βιομηχανίας Υδάτων για τη Σκωτία

Διαφόρων τομέων

- Αρχή Διαφημιστικών Προτύπων (ASA)
- Βρετανικό συμβούλιο Ταξινόμησης Κινηματογράφου (BBFC)
- Συμβουλές για τους πολίτες και Συμβουλές για τους Πολίτες Πολίτες Σκωτία (πρώην Εστίαση των Καταναλωτών) - οι νόμιμοι καταναλωτές για την Αγγλία, την Ουαλία και τη Σκωτία
- Αρχή Ανταγωνισμού και αγορών (CMA)
- Συμβούλιο για τους εγγεγραμμένους εγκαταστάτες φυσικού αερίου
- Αρχή Άμεσου Μάρκετινγκ
- Συμβούλιο Μηχανικών - το ρυθμιστικό όργανο για το επάγγελμα του μηχανικού
- Επιτροπή Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (EHRC)
- Οργανισμός Τυποποίησης Τροφίμων
- Ρυθμιστής Εγκληματολογικών Επιστημών
- Επιτροπή τυχερών παιχνιδιών

- Επιτραπέζιο παιχνίδι για τη Μεγάλη Βρετανία (GBGB)
- Αρχής χορήγησης αδειών για τους κακόβουλους οργανισμούς
- ΕΝΤΥΠΩΣΙΑΖΩ
- Ανεξάρτητος Οργανισμός Τυποποίησης Τύπου (IPSO)
- Γραφείο Επιτρόπου Πληροφόρησης
- Αρχή Πετρελαίου και Αεριού (OGA)
- Επιθεώρηση Σχεδιασμού
- Ανεξάρτητη Επιτροπή Αστυνομικών Παραπόνων
- Ρύθμιση στέγασης της Σκωτίας (SHC)
- Αρχή Βιομηχανίας Ασφάλειας

Ιταλία

Στην Ιταλία, ο όρος "ανεξάρτητη διοικητική αρχή χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά ρητά το 1984 από την Επιτροπή Riga.

Αποτελούν νομικές οντότητες. Σύμφωνα με τον ν.229/03 αρ.12 έχουν εποπτικές και ρυθμιστικές ιδιότητες, είναι νομοθετικά κατοχυρωμένες αφού βασίζονται σε ιδρυτικούς νόμους. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η αμεροληψία και η ανεξαρτησία τους έχουν ισχυρή λειτουργική και οικονομική αυτονομία. Η θητεία των μελών τους είναι επταετής και υπάρχει το ασυμβίβαστο. Υφίστανται επί της ουσίας μόνο κοινοβουλευτικό έλεγχο αφού οι επικεφαλείς είναι υποχρεωμένοι να υποβάλουν ετήσια έκθεση πεπραγμένων στο κοινοβούλιο.

Οι Ανεξάρτητες Αρχές είναι:

- Εθνικό Επιμελητήριο της Società e la Borsa
- Ινστιτούτο για την εποπτεία της ιδιωτικής ασφάλισης (Istitutoperla Vigilanzasulle Assicurazioni Private)
- Επιτροπή της Εγγύησης για την Εφαρμογή του Νόμου για την Απεργία σε Βασικές Δημόσιες Υπηρεσίες
- Επιτροπή της Εγγύησης για την Εφαρμογή του Νόμου με την Απεργία στις Βασικές Δημόσιες Υπηρεσίες
- Αρχή ανταγωνισμού και αγοράς (αρχή ανταγωνισμού)
- Επιτροπή εποπτείας του Ταμείου Συντάξεων
- Αρχές για την ηλεκτρική ενέργεια και το φυσικό αέριο

- Εγγυητής για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων (ισοδύναμο του CNIL)
- Αρχή εγγύησης στις επικοινωνίες
- Αρχή για την έκδοση συμβάσεων δημοσίων υπηρεσιών, υπηρεσιών και υπηρεσιών

Κύπρος

Οι Ανεξάρτητες Αρχές στην Κύπρο είναι κατοχυρωμένες συνταγματικά όσον αφορά τη λειτουργία Αρχών, Σωμάτων και Συλλογικών Οργάνων ανεξάρτητων από τη δράση των πολιτικών κομμάτων. Οι Α.Α. δεν υπόκεινται σε ιεραρχικό έλεγχο του κράτους και της πολιτείας. Είθισται να είναι πρόσωπα εγνωσμένου επιστημονικού κύρους. Στην Κύπρο υφίσταται κάποιος αριθμός πολιτικών αξιωματούχων, Αρχών και Σωμάτων που δεν υπάγονται σε κανένα υπουργείο. Οι Ανεξάρτητοι αξιωματούχοι που εμπíπτουν στο θεσμικό πλαίσιο αυτό, είναι σχεδόν αναμφισβήτητο πως οφείλουν να διατηρούν χαρακτηριστικά τα οποία εγγυώνται το σκοπό της ύπαρξης τους. Αυτό σημαίνει πως προσφέρουν στον πολίτη μία πιο ευέλικτη διαδικασία ακρόασης αλλά και στον διοικούμενο την απρόσκοπτη πρόσβαση του στην μεταξύ τους επικοινωνία. Οι Ανεξάρτητοι Αξιωματούχοι έχουν ηθική και συνταγματική υποχρέωση έναντι του θεσμού που υπηρετούν.

Σύμφωνα με το υφιστάμενο σύνταγμα αυτοί είναι:

α) Ανεξάρτητοι αξιωματούχοι της Δημοκρατίας:

- Ο Γενικός Εισαγγελέας ως προϊστάμενος της νομικής υπηρεσίας. Σύμφωνα με το άρθρο 113 του Συντάγματος της Κύπρου *«Ο γενικός εισαγγελέας της Δημοκρατίας, βοηθούμενος υπό του βοηθού γενικού εισαγγελέως της Δημοκρατίας είναι ο νομικός σύμβουλος της Δημοκρατίας, του Προέδρου της Δημοκρατίας, του 104 Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας, του Υπουργικού Συμβουλίου και των υπουργών, ασκεί δε πάσαν ετέραν εξουσίαν και εκτελεί πάσαν ετέραν υπηρεσίαν ή καθήκον καθοριζόμενον ή ανατιθέμενον εις αυτόν διά του Συντάγματος ή δια νόμου. Ο γενικός εισαγγελέας της Δημοκρατίας έχει εξουσίαν κατά την κρίσιν αυτού προς το δημόσιον συμφέρον να κινεί, διεξάγει, επιλαμβάνεται και συνεχίζει ή διακόπτει οιαδήποτε διαδικασίαν ή διατάσσει δίωξιν καθ' οιουδήποτε προσώπου εν τη Δημοκρατία δι' οιονδήποτε αδίκημα. Η τοιαύτη εξουσία δύναται να ασκείται υπό του γενικού εισαγγελέως της*

Δημοκρατίας είτε αυτοπροσώπως είτε δι' υπαλλήλων υπαγομένων εις αυτόν ενεργούντων υπό και συμφώνως προς τας οδηγίας αυτού (Σύνταγμα Κύπρου) και

- ο Γενικός Ελεγκτής, που προΐστανται της νομικής και ελεγκτικής υπηρεσίας αντίστοιχα, ο οποίος είναι προϊστάμενος της ανεξάρτητης Ελεγκτικής Υπηρεσίας και σε συνεργασία με τον Βοηθό Γενικού Ελεγκτή συμβάλουν στην διατήρηση της τάξης. Πιο συγκεκριμένα, αρμοδιότητές του είναι ο έλεγχος των λογαριασμών της Κεντρικής Κυβέρνησης, των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ο Γενικός Ελεγκτής σε ετήσια βάση υποβάλλει έκθεση πεπραγμένων, στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, σύμφωνα με το άρθρο 116 παράγραφος 4 του Συντάγματος⁶⁷
- ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, σύμφωνα με το άρθρο 118 παράγραφος 1 του Συντάγματος της Κύπρου ο Διοικητής και ο Υποδιοικητής μπορεί να διοριστεί αποκλειστικά από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και πρέπει να έχει αποδεδειγμένα σημαντική πείρα σε θέματα που αφορούν τον χρηματοπιστωτικό τομέα. Ως ανώτατο εκτελεστικό όργανο της τράπεζας, οι αρμοδιότητές του είναι κυρίως να εκπροσωπεί την τράπεζα, να υπογράφει συμβάσεις, ετήσιες εκθέσεις και αναλύσεις των κερδών και των ζημιών της τράπεζας. Σύμφωνα με το άρθρο 118 παράγραφος 1 του Συντάγματος της Κύπρου ο Διοικητής και ο Υποδιοικητής μπορεί να διοριστεί αποκλειστικά από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και πρέπει να έχει αποδεδειγμένα σημαντική πείρα σε θέματα που αφορούν τον χρηματοπιστωτικό τομέα. Ως ανώτατο εκτελεστικό όργανο της τράπεζας, οι αρμοδιότητές του είναι κυρίως να εκπροσωπεί την τράπεζα, να υπογράφει συμβάσεις, ετήσιες εκθέσεις και αναλύσεις των κερδών και των ζημιών της τράπεζας⁶⁸.

β) Οι Ανεξάρτητες Αρχές της Κύπρου είναι οι εξής:

- Αναθεωρητική αρχή προσφορών.
- Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

---

⁶⁷ (Ελεγκτική Υπηρεσία Κύπρου)

⁶⁸ Σύνταγμα Κύπρου; Νόμος 48/1963)

- Ανεξάρτητη Αρχής Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας.
- Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως.
- Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας.

- Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού.
- Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου. Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου και τέλος Υπηρεσία Συνεργατικών εταιριών⁶⁹.

γ) Τα Ανεξάρτητα Σώματα της Κύπρου είναι:

- το Γενικό Λογιστήριο, η Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού,
- το Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων,
- ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών,
- η Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιριών,
- η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου,
- η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών και
- η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς⁷⁰.

Ο έλεγχος των παραπάνω Ανεξάρτητων Σωμάτων και Ανεξάρτητων Οργάνων, λαμβάνει δυο μορφές: τον κοινοβουλευτικό και τον δημοσιονομικό έλεγχο.

Βασισμένο στο Σύνταγμα της Κύπρου, η Βουλή στα πλαίσια του κοινοβουλευτικού ελέγχου ασκεί και δημοσιονομικό έλεγχο αφού είναι αρμόδια για την έγκριση αλλά και την τροποποίηση του προϋπολογισμού για τα κρατικά έξοδα. Αποτέλεσμα αυτού, είναι υπεύθυνη και για τον προϋπολογισμό που καταθέτουν τα Ανεξάρτητα Σώματα. Όσον αφορά αυτόν καθεαυτό τον κοινοβουλευτικό έλεγχο, σε αυτόν είναι εκτεθειμένοι ιδίως οι Ανεξάρτητοι Αξιωματούχοι, δηλαδή ο Γενικός Ελεγκτής, ο Γενικός Εισαγγελέας και ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (<http://www.parliament.cy>).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

Ευρωπαϊκή Ένωση και Ανεξάρτητες Αρχές

---

⁶⁹ (portal.gov.cy)

⁷⁰ (<http://cyprus10.blogspot>)

Κατά τα τελευταία έτη η δημιουργία οργανισμών για την εκτέλεση βασικών καθηκόντων αποτελεί πλέον αναπόσπαστο μέρος του τρόπου λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι οργανισμοί αυτοί λειτουργούν ως μηχανισμός εξομοίωσης μεταξύ των χωρών κρατών μελών διασφαλίζοντας την ισονομία και ισοπολιτεία ανάμεσα στους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι οργανισμοί αυτοί έχουν συσταθεί από την Ε.Ε. για να εκτελούν τεχνικά και επιστημονικά καθήκοντα προκειμένου να βοηθούν τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. να υλοποιούν πολιτικές και να λαμβάνουν αποφάσεις. Υπηρετούν τα συμφέροντα του συνόλου των κατοίκων της Ε.Ε. συντελώντας ώστε να γίνει η Ευρώπη πιο ανταγωνιστική κι ένας καλύτερος τόπος διαβίωσης κι εργασίας. Κατανέμονται σε ολόκληρη την Ε.Ε.

Η ίδρυση τους γίνεται κατά περίπτωση μετά από πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αλλά με απόφαση που λαμβάνεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή και το Συμβούλιο Υπουργών.

Ο αριθμός τους τείνει ν αυξάνεται.

Υπάρχουν δύο μεγάλα είδη οργανισμών, το καθένα με διαφορετικά χαρακτηριστικά που θέτουν διαφορετικά ζητήματα.

Οι “ρυθμιστικοί” ή “παραδοσιακοί” οργανισμοί που έχουν ποικίλους ειδικούς ρόλους που καθορίζονται κατά περίπτωση στην οικεία νομική βάση και οι “εκτελεστικοί” οργανισμοί που δημιουργήθηκαν βάση κανονισμού του Συμβουλίου που εκδόθηκε το 2002 έχουν πολύ πιο συγκεκριμένο καθήκον που έγκειται στο να συντελούν στην διαχείριση των κοινοτικών προγραμμάτων.

Η θέση των εκτελεστικών Οργανισμών στο θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης είναι σαφέστερη και διέπεται από ενιαία νομική βάση.

Τα καθήκοντα τους συνδέονται με τη διαχείριση των κοινοτικών προγραμμάτων, ιδρύονται για περιορισμένη χρονική περίοδο και βρίσκονται πάντα κοντά στην έδρα της Ε. Επιτροπής. Η ευθύνη της Ε. Επιτροπής είναι σαφής. Τους ιδρύει, ασκεί πραγματικό έλεγχο των δραστηριοτήτων τους και διορίζει το βασικό προσωπικό. Οι εκθέσεις ετήσιας δραστηριότητας τους προσαρτώνται στην έκθεση της Γενικής Δ/σης. Η Ε. Επιτροπή εξέδωσε δημοσιονομικό κανονισμό που διέπει την κατάρτιση και την εκτέλεση του προϋπολογισμού που εφαρμόζεται σε όλους τους εκτελεστικούς οργανισμούς.

Οι ρυθμιστικοί οργανισμοί έχουν το δικό τους βασικό τομεακό κανονισμό. Αποκαλούνται παραδοσιακοί λόγω της μακρόχρονης ύπαρξης τους και

αποκεντρωμένοι επειδή εξαπλώνονται σε όλη την Ευρώπη. Τους διέπει λειτουργική ανεξαρτησία κι έχουν τη δική τους νομική προσωπικότητα. Οι περισσότεροι χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε ορισμένες περιπτώσεις από την είσπραξη τελών ή πληρωμών. Δεν υπάρχουν γενικοί κανόνες που διέπουν την ίδρυση, τη λειτουργία και τον έλεγχο αυτών των οργανισμών. Όσον αφορά τους ανθρώπινους πόρους οι κανονισμοί υπηρεσιακής κατάστασης καθορίζουν τις αρχές που επιτρέπουν να καθοριστεί μια πολιτική στον τομέα του προσωπικού.

Ο ρόλος των ρυθμιστικών οργανισμών ποικίλει κι αυτός σε μεγάλο βαθμό. Ορισμένοι μπορούν να λαμβάνουν μεμονωμένα αποφάσεις με άμεση ισχύ για την εφαρμογή συμφωνημένων κοινοτικών προτύπων, άλλοι παρέχουν συμπληρωματική τεχνική εμπειρογνωμοσύνη, βάσει της οποίας η Ε. Επιτροπή μπορεί, στη συνέχεια, να λάβει απόφαση, ενώ άλλοι είναι περισσότερο επικεντρωμένοι στη δημιουργία δικτύου μεταξύ των εθνικών αρχών.

Οι οργανισμοί συνέβαλλαν σημαντικά στην εξοικείωση των χωρών μελών με το κοινοτικό κεκτημένο και τις βέλτιστες πρακτικές.

Στην ισχύουσα κοινοτική έννομη τάξη υπάρχουν σαφείς και αυστηροί περιορισμοί όσον αφορά την αυτοτέλεια της εξουσίας των ρυθμιστικών οργανισμών. Δεν έχουν την εξουσία να θεσπίζουν γενικά κανονιστικά μέτρα. Περιορίζονται να λαμβάνουν αποφάσεις σε ατομικό επίπεδο σε συγκεκριμένους τομείς, όταν απαιτείται καθορισμένη εμπειρογνωμοσύνη τεχνικού χαρακτήρα, υπό σαφείς και αυστηρά καθορισμένους όρους και χωρίς πραγματική διακριτική ευχέρεια.

Η διαφάνεια και η επιστημονική επάρκεια αποτελούν βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα.

Οι ρυθμιστικοί οργανισμοί διοικούνται συνήθως από ένα διοικητικό συμβούλιο που είναι υπεύθυνο να διασφαλίζει ότι εκτελούνται τα καθήκοντα του όπως καθορίζονται στην ιδρυτική τους πράξη κι έναν διευθυντή που διορίζεται για να διασφαλίζει την ορθή λειτουργία του οργανισμού κι έχει εξουσίες σε θέματα προγράμματος εργασίας, προϋπολογισμού και καταρτίζει την ετήσια έκθεση.

Υπάρχουν διάφοροι κανόνες όσο αφορά το μέγεθος και τη σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου, αλλά παρόλο που η Ε. Επιτροπή αντιπροσωπεύεται συνήθως , αποτελεί πάντα μειονότητα, ορισμένες φορές χωρίς καν δικαίωμα ψήφου. Το σημείο αυτό εγείρει ζήτημα κατά πόσο μπορεί να ζητηθεί από την Επιτροπή να λογοδοτήσει για αποφάσεις που λαμβάνονται από τους οργανισμούς. Το θέμα της λογοδοσίας γίνεται ακόμη πιο περίπλοκο λόγω της συμμετοχής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε άλλες πτυχές του έργου των οργανισμών, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν την επιλογή υποψηφίου διευθυντή οργανισμού, την παροχή συμβουλών για τα προγράμματα εργασίας την διενέργεια αξιολογήσεων.

Η ανάγκη να διέπονται οι δραστηριότητες των οργανισμών από σαφείς κανόνες, όσον αφορά τη λογοδοσία, αποτελεί κομβικό σημείο. Η ποικιλία του ρόλου, της δομής και των χαρακτηριστικών των ρυθμιστικών οργανισμών καθιστούν το σύστημα αδιαφανές και δημιουργεί αμφιβολίες για την λογοδοσία και την νομιμότητα τους.

Οι ευθύνες των άλλων οργάνων της Ε.Ε. έναντι των οργανισμών και ιδίως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής πάσχουν από έλλειψη σαφούς πλαισίου και καθορισμένης κατανομής των ευθυνών.

Οι πρώτοι ρυθμιστικοί οργανισμοί , ο CEDEFOR (επαγγελματική κατάρτιση) και ο EUROFOUND (βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας) ιδρύθηκαν το 1975. Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, η εμβάθυνση της εσωτερικής αγοράς οδήγησε στη δημιουργία νέων οργανισμών, ο ρόλος των οποίων ήταν περισσότερο επικεντρωμένος σε καθήκοντα τεχνικής ή κι επιστημονικής φύσης.

Σήμερα υπάρχουν 29 ρυθμιστικοί φορείς που απασχολούν περίπου 3.800 άτομα με ετήσιο προϋπολογισμό 1.100εκ.ευρώ. Οι οργανισμοί ποικίλουν σε μεγάλο βαθμό σε μέγεθος, και κυμαίνονται από κάτω των 50 ατόμων πχ που παρακολουθούν τις φυτικές ποικιλίες έως άνω των 600 ατόμων όπως π.χ. ο οργανισμός παρακολούθησης των εμπορικών σημάτων.

Οι αποκεντρωμένοι οργανισμοί είναι οι εξής:

- Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER)
- Υπηρεσία του Φορέα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (BEREC)
- Κοινοτικό Γραφείο Φυτικών Ποικιλιών
- Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία. (EUOSHA)
- Οργανισμός Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (FRONTEX)

- Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας (FASA)
- Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EAT)
- Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης κι Ελέγχου Νόσων (ECDC)
- Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων (ECHA)
- Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (ΕΟΠ)
- Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας (EFCA)
- Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA)
- Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης κι Εργασίας
- Οργανισμός του ευρωπαϊκού GNSS (GSA)
- Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE)
- Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων κι επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΑΑΕΣ/ΕΙΟΠΑ)
- Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια στη Θάλασσα (EMSA)
- Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων (EMA)
- Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΙΝΤ)
- Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών
- Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κατάρτιση στον τομέα της επιβολής του νόμου (CEPOL)
- Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (EUROPOL)
- Οργανισμός Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ERA)
- Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA)
- Ευρωπαϊκό ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ETF)
- Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA)
- Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO)
- Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (SRB)
- Μεταφραστικό Κέντρο των Οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (CDT)
- Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Συνεργασία στον τομέα της Ποινικής Δικαιοσύνης (EUROJUST)
- Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο

Σημαντικότεροι εκπρόσωποι των Ευρωπαϊκών Ανεξάρτητων Αρχών που θα τους δούμε πιο αναλυτικά αποτελούν ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής και ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων. (Πιν. 3)

Ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής (European Ombudsman)

κρίνεται ως ένα από τα σημαντικότερα όργανα που κατοχύρωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 1995. Ο ρόλος του είναι να διερευνά τις καταγγελίες περί κακοδιοίκησης των Ευρωπαίων πολιτών αλλά και των επιχειρήσεων που εδρεύουν σε κάποια χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα είδη κακοδιοίκησης που εξετάζει ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής αφορούν όργανα ή άλλες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είναι μεταξύ των άλλων η κατάχρηση εξουσίας, η απουσία ενημέρωσης των πολιτών για θέματα ουσιώδους σημασίας, η αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην διερεύνηση υποθέσεων των πολιτών και οι παράτυπες ενέργειες από πλευράς οργάνων.

Ο Διαμεσολαβητής μπορεί να πραγματοποιήσει έρευνα είτε έπειτα από καταγγελία είτε μετά από δική του πρωτοβουλία. Σημαντικό είναι πως όντας ανεξάρτητη και αμερόληπτη υπηρεσία, το γραφείο του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή δεν δέχεται εντολές – και δεν ελέγχεται- από καμία άλλη κυβέρνηση ή κανέναν άλλον φορέα. Η αποτελεσματικότητά του είναι αδιαμφισβήτητη καθώς σε πολλές περιπτώσεις η υπόθεση διεκπεραιώνεται απλά με ένα τηλεφώνημα του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή στην υπηρεσία για την οποία έγινε καταγγελία. Ακόμα όμως και σε περιπτώσεις που δεν αρκεί ένα τηλέφωνο, το γραφείο μπορεί να συντάξει ειδική αναφορά προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το οποίο ακολούθως θα προβεί στη λήψη των απαραίτητων μέτρων για την διεκπεραίωση της υπόθεσης. Αναφορικά με τον διορισμό του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή, είναι ένα από τα πρώτα καθήκοντα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, μόλις αυτό εκλεγεί. Η θητεία του διαρκεί για πέντε έτη – όσο δηλαδή και η θητεία των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου- και είναι ανανεώσιμη. Βέβαια, υπό περιπτώσεις μπορεί να τεθεί σε παύση, αν για παράδειγμα δε πληροί πλέον τα κριτήρια με βάση τα οποία διορίστηκε ή αν διαπράξει βαρύ παράπτωμα κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

Ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων

Ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων εκτελεί τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες που επιβάλλονται από τον κανονισμό (ΕΚ)αρ.45/2001 και άλλες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης.

Ελέγχει τα όργανα και τους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να διασφαλίσει ότι δεν παραβιάζουν τα προσωπικά δεδομένα των πολιτών σε οποιαδήποτε μορφή τα κατέχουν (γραπτή, ηλεκτρονική ή οπτική). Πιο αναλυτικά, στα καθήκοντα του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων περιλαμβάνονται η εποπτεία στον τρόπο επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων από τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ακόμη, συμβουλεύει τα αρμόδια όργανα και οργανισμούς για όλα τα συναφή θέματα και την κείμενη νομοθεσία σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Μάλιστα, για αυτό το λόγο συνεργάζεται με όλες τις εθνικές αρχές των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τέλος, οφείλει να παρακολουθεί επισταμένα τις νέες τεχνολογίες για να διαπιστώσει αν αυτές μπορούν να προστατεύσουν ή αντίθετα να παραβιάσουν τα προσωπικά δεδομένα και να διερευνά τις καταγγελίες των πολιτών.

Για την καλύτερη διεκπεραίωση των υποθέσεων, λειτουργούν δυο τμήματα:

- Τμήμα Εποπτείας και Επιβολής: Αξιολογεί αν εφαρμόζονται οι κανόνες προστασίας δεδομένων από τα όργανα και τους οργανισμούς.

- Τμήμα Πολιτικής και Διαβούλευσης: Ρόλος του είναι να συμβουλεύει τους νομοθέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη θέσπιση νόμων σχετικά με την προστασία των δεδομένων. Όσον αφορά τον διορισμό του, ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων διορίζεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, έπειτα από κοινή συνεννόηση τους, για θητεία πέντε ετών η οποία δύναται να ανανεωθεί. Έχει προηγηθεί η δημόσια πρόσκληση για υποβολή υποψηφιοτήτων και η σύνταξη καταλόγου από την Επιτροπή. Από αυτό τον κατάλογο επιλέγεται ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων. Σε περίπτωση παράβασης των καθηκόντων του, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η αρμόδια Επιτροπή μπορούν να καταθέσουν πρόταση για απαλλαγή του.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα⁷¹ λειτουργεί ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός, βασικοί στόχοι του οποίου είναι η διαφύλαξη της ασφάλειας του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος, η ενίσχυση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και η διασφάλιση συνεπούς εποπτείας.

Στην περίπτωση της εποπτείας του τραπεζικού συστήματος, ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας είναι καίριος. Πιο συγκεκριμένα, ως ανεξάρτητο όργανο η Τράπεζα έχει θεσπίσει κοινή προσέγγιση μεταξύ των κρατών - μελών αναφορικά με την εποπτεία που θα ασκούν σε κρατικό επίπεδο. Επίσης, προβαίνει σε εποπτικές ενέργειες ανάλογα με τις ανάγκες και τα δεδομένα της κάθε τράπεζας, προκειμένου να προτείνει διαρθρωτικά μέτρα. Τέλος, ρόλος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας αναφορικά με την εποπτεία είναι η διασφάλιση ότι εφαρμόζονται με συνέπεια οι κανονισμοί και οι πολιτικές της εποπτείας από το κάθε συμμετέχον πιστωτικό ίδρυμα. Στις αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας περιλαμβάνονται η διενέργεια εποπτικών ελέγχων και επιτόπιων επιθεωρήσεων όπου κριθεί απαραίτητο.

Η χορήγηση αλλά και η ανάκληση υπό περιπτώσεις άδειας λειτουργίας στις τράπεζες και ο καθορισμός αυστηρότερων κεφαλαιακών απαιτήσεων, τα λεγόμενα κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας, με σκοπό την αντιμετώπιση τυχόν χρηματοοικονομικών κινδύνων.

---

⁷¹ [/www.ecb.europa.eu//](http://www.ecb.europa.eu//)

Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας.

Η ίδρυση του Οργανισμού⁷² για τη Συνεργασία Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας, αποτελεί τη σύσταση ενός νέου ανεξάρτητου κοινοτικού ρυθμιστικού οργάνου με σημαντικές αρμοδιότητες εποπτείας και ρύθμισης που συνίστανται, γενικά, στη συμπλήρωση σε κοινοτικό επίπεδο των αρμοδιοτήτων που εκτελούν οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές και εκτείνονται σε όλα τα θέματα της εσωτερικής αγοράς ενέργειας, ιδίως δε σε εκείνα των διασυνοριακών ανταλλαγών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.

Ο οργανισμός ACER μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας. Βοηθά τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές να ασκούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο τα ρυθμιστικά τους καθήκοντα και, όπου κρίνεται σκόπιμο, συντονίζει τις εργασίες τους.

Ειδικότερα, ο ACER:

συμπληρώνει και συντονίζει το έργο των εθνικών ρυθμιστικών αρχών βοηθά στη διατύπωση ευρωπαϊκών κανόνων σχετικά με τα δίκτυα όπου κρίνεται σκόπιμο, λαμβάνει επιμέρους δεσμευτικές αποφάσεις για τους όρους και προϋποθέσεις όσον αφορά την πρόσβαση στις διασυνοριακές υποδομές και την ασφάλεια λειτουργίας τους παρέχει συμβουλές στα ευρωπαϊκά όργανα για θέματα σχετικά με την ηλεκτρική ενέργεια και το φυσικό αέριο παρακολουθεί τις εσωτερικές αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου και καταρτίζει εκθέσεις με τα πορίσματά του εποπτεύει τη χονδρική αγορά ενέργειας προκειμένου να εντοπίζει και να αποτρέπει τυχόν καταχρήσεις της αγοράς, σε στενή συνεργασία με τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές (τα καθήκοντα αυτά ανέλαβε το 2012 με βάση τον κανονισμό (ΕΕ) 1227/2011 για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας (REMIT)).

Η Ευρωπαϊκή αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ρυθμίζεται από το 2009 με την Ευρωπαϊκή οδηγία "Σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάργηση Οδηγία 2003/54 / ΕΚ". Η οδηγία εισήγαγε κοινούς κανόνες για την παραγωγή, τη μεταφορά, τη διανομή και την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας. Ρυθμίζει επίσης το καθολικό τις υποχρεώσεις παροχής υπηρεσιών και τα δικαιώματα των καταναλωτών και καθορίζει τις απαιτήσεις ανταγωνισμού.

---

⁷² europa.eu/european-union/about-eu/agencies/acer_el

Η οργάνωση του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας επικεντρώνεται στην ανάπτυξη μιας ανταγωνιστικής, ασφαλή και περιβαλλοντικά βιώσιμη αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να χρησιμοποιήσουν όλα τα μέτρα για την παροχή των προϋποθέσεων της λειτουργίας του τις υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας στον τομέα του ηλεκτρισμού που καλύπτουν ζητήματα ασφάλειας την ασφάλεια του εφοδιασμού, την προστασία του περιβάλλοντος και την ενεργειακή απόδοση, την τιμή και την κανονικότητα και την ποιότητα της υπηρεσίας. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να διασφαλίσουν ότι όλα οι πελάτες μπορούν να επιλέξουν το δικό τους προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας και να αλλάξουν εύκολα εάν αυτοί το επιθυμούν.

Οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να ενημερώνουν τους πελάτες τους για τα δικαιώματά τους, μεταξύ άλλων δικαίωμα καταγγελίας, το μέρος κάθε πηγής ενέργειας και επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να δημιουργήσουν επίσης ανεξάρτητο φορέα για την επίλυση διαφορών ή καταγγελιών των καταναλωτών.

Τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέτουν διαχωρισμένα συστήματα μεταφοράς. Σύστημα μετάδοσης ο φορέας εκμετάλλευσης ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να πιστοποιηθεί πριν από την επίσημη σύστασή του ως διαχειριστή συστήματος μεταφοράς. Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς είναι υπεύθυνοι για εξασφαλίζοντας μακροπρόθεσμη ικανότητα του συστήματος να εξασφαλίζει απαιτήσεις για ηλεκτρική ενέργεια, συμβολή της ασφάλειας εφοδιασμού της ηλεκτρικής ενέργειας, τη διαχείριση των ροών ηλεκτρικής ενέργειας σχετικά με το σύστημα, εξασφαλίζοντας την μη διάκριση μεταξύ χρηστών, παρέχοντας στους χρήστες τις πληροφορίες που χρειάζονται για να έχουν πρόσβαση στο σύστημα. Στους τομείς αυτούς έχουμε διαίρεση για τους ρυθμιστές και τους φορείς παροχής ηλεκτρικής ενέργειας. Ρυθμιστικές αρχές στις αγορές - είναι οι ρυθμιστικές αρχές, στις εθνικές ρυθμιστικές αρχές πρώτου επιπέδου, και - στο δεύτερο επίπεδο είναι ο Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας.

Οι φορείς εκμετάλλευσης στις αγορές είναι ανεξάρτητες εταιρείες, οι οποίες παρέχουν εφοδιασμό ηλεκτρικής ενέργειας σε ευρωπαϊκά κράτη.

Κανονισμός 2009/713/EK.

Βασικός σκοπός αυτού του Οργανισμού είναι η συνεργασία της ρυθμιστικές αρχές ενέργειας των κρατών μελών. Ο Οργανισμός είναι κοινοτικός οργανισμός με νομική προσωπικότητα. Ο Οργανισμός είναι υπεύθυνος για την έγκριση ατομικών

αποφάσεων σε τεχνικά ζητήματα. Ο Οργανισμός είναι επίσης υπεύθυνος για την παρακολούθηση των φορέων εκμετάλλευσης στις εσωτερικές αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου. Ο Οργανισμός καλύπτει: ένα Διοικητικό Συμβούλιο, Ρυθμιστικό Συμβούλιο, το οποίο είναι υπεύθυνο για την παροχή συμβουλές προς τον διευθυντή, διευθυντή, ο οποίος διορίζεται για πέντε έτη και είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση του Οργανισμού, ένα Συμβούλιο Προσφυγών.

Ο ρόλος του Οργανισμού είναι πολύ σημαντικός. Ο οργανισμός πρέπει να διασφαλίσει ότι η εθνική οι ρυθμιστικές αρχές εκτελούν ρυθμιστικές λειτουργίες, σύμφωνα με την οδηγία 2009/72 / ΕΚ και την οδηγία 2009/73 / ΕΚ. Αυτές οι ρυθμιστικές δραστηριότητες πρέπει να συντονίζονται κατάλληλα και, όταν είναι αναγκαίο, να ολοκληρώνονται στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Κοινότητα. Επίσης, είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία του Οργανισμού από τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, σύστημα μεταφοράς και διανομής τους φορείς εκμετάλλευσης και τους καταναλωτές. Αυτό είναι πολύ σημαντικό για τεχνικούς και ρυθμιστικούς ικανότητες του Οργανισμού και για τη συμμόρφωση των οργάνων του Οργανισμού με την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας νόμος.

Ένα από τα κύρια καθήκοντα του Οργανισμού είναι η παρακολούθηση της περιφερειακής συνεργασίας μεταξύ τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς στους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου. Η συμμετοχή του Οργανισμού είναι ζωτικής σημασίας, διότι πρέπει να εξασφαλίσει τη συνεργασία μεταξύ της μετάδοσης οι διαχειριστές συστημάτων προβαίνουν με αποτελεσματικό και διαφανή τρόπο. Αυτή είναι η ερώτηση σημαντική για θετικές επιπτώσεις στις εσωτερικές αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου. Ο άλλο καθήκον του Οργανισμού παρακολουθείται, σε συνεργασία με την Επιτροπή, το Μέλος, Τα κράτη και τις εθνικές αρχές, που αφορούν το φυσικό αέριο και την ηλεκτρική ενέργεια αγορές. Ο ρυθμιστικός φορέας παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο συνεργασίας με τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές. Το πλαίσιο πρέπει να διευκολύνει τη στολή εφαρμογή στις εσωτερικές αγορές όλων των κρατών μελών. Ο Οργανισμός έχει επισκόπηση των εθνικών ρυθμιστικών αρχών και θα πρέπει να έχει συμβουλευτικό ρόλο Επιτροπή.

Ο Οργανισμός διατυπώνει επίσης συστάσεις για τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές, και να τους βοηθήσει και άλλα θέματα στις αγορές να μοιράζονται και να δημιουργούν ένα καλό πρακτική. Αυτός ο ρόλος του Οργανισμού είναι πολύ

σημαντικός, διότι στην εσωτερική αγορά της την ηλεκτρική ενέργεια και το φυσικό αέριο πρέπει να είναι οι ίδιοι όροι για όλα τα θέματα.

Τα κράτη μέλη και η νομική πρακτική πρέπει να είναι κατανοητά και μοναδικά. Το κύριο ο ρόλος του Οργανισμού είναι ο συντονισμός και η εξίσωση των συνθηκών για όλα τα θέματα, και να υποστηρίξει την Επιτροπή για τη δημιουργία και τη βελτίωση του νομικού πλαισίου για την υπηρεσίες.

Ο ρόλος του Οργανισμού είναι επίσης σημαντικός για την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών Ευρωπαϊκό δίκτυο ενέργειας, που σχετίζεται με την απόφαση αριθ. 1364/2006 / ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 6ης Σεπτεμβρίου 2006. Η απόφαση αυτή παρέχει κανονιστικές διατάξεις πλαισίου για τις κατευθυντήριες γραμμές για το διευρωπαϊκό ενεργειακό δίκτυο. Επίσης, ο Οργανισμός πρέπει συμβάλλουν στην προσπάθεια ενίσχυσης της ενεργειακής ασφάλειας.

Καθήκοντα του διοικητικού συμβουλίου και παρακολούθηση του Οργανισμού.

Το διοικητικό συμβούλιο εγκρίνει το πρόγραμμα εργασίας του Οργανισμού για το επόμενο έτος και τις 30 Σεπτεμβρίου κάθε έτους, το αργότερο διαβουλεύεται με την Επιτροπή και αφού λάβει την έγκριση του συμβουλίου της Ρυθμιστικών Αρχών, το διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή. Το πρόγραμμα εργασίας εγκρίνεται με την επιφύλαξη του ετήσιου προϋπολογισμού διαδικασία που δημοσιοποιείται. Το διοικητικό συμβούλιο εγκρίνει και, εάν χρειάζεται, να αναθεωρήσει ένα πολυετές πρόγραμμα. Η αναθεώρηση αυτή βασίζεται σε έκθεση αξιολόγησης που υποβάλλεται από ανεξάρτητο εξωτερικό εμπειρογνώμονα κατόπιν αιτήματος του διοικητικού συμβουλίου. Τα εν λόγω έγγραφα δημοσιοποιούνται. Το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει, αφού λάβει τη συμφωνία του Επιτροπή, εάν θα δεχτεί κληροδοτήματα, δωρεές ή επιχορηγήσεις από άλλους Κοινοτικές πηγές ή οποιαδήποτε εθελοντική συνεισφορά των κρατών μελών ή από τις ρυθμιστικές αρχές. Προωθεί την συνεργασία μεταξύ των εθνικών ρυθμιστικών αρχών και μεταξύ των ρυθμιστικών αρχών σε περιφερειακό και κοινοτικό επίπεδο, και λαμβάνει δεόντως υπόψη το αποτέλεσμα της αυτή τη συνεργασία κατά τη διατύπωση των γνωμών, συστάσεων και αποφάσεων.

Όταν ο Οργανισμός θεωρεί ότι απαιτούνται δεσμευτικοί κανόνες σχετικά με τη συνεργασία αυτή, υποβάλλει τις κατάλληλες συστάσεις στην Επιτροπή.

Ο Οργανισμός θα πρέπει να χρηματοδοτείται κυρίως από τον γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τέλη και εθελοντικές εισφορές. Και επίσης, οι πόροι που συγκεντρώνονται επί του παρόντος από τις ρυθμιστικές αρχές για τη συνεργασία τους με τον Οργανισμό. Ο Οργανισμός γνωμοδοτεί ως ρυθμιστική αρχή Όταν μια εθνική ρυθμιστική αρχή δεν συμμορφώνεται τη γνώμη του Οργανισμού, εντός τεσσάρων μηνών από την παραλαβή του Οργανισμού ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή και το οικείο κράτος μέλος.

Ο Οργανισμός, σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και την Επιτροπή - τις αρμόδιες εθνικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών ρυθμιστικών αρχών και - με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων των αρχών ανταγωνισμού τις εσωτερικές αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, και ιδίως τις τιμές λιανικής πώλησης της ηλεκτρική ενέργεια και φυσικό αέριο, πρόσβαση στο δίκτυο, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, και συμμόρφωση με τον καταναλωτή δικαιωμάτων που ορίζονται στην οδηγία 2009/72 / ΕΚ και στην οδηγία 2009/73/ΕΚ. Το πρακτορείο δημοσιεύει ετήσια έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα της παρακολούθησης. Στην έκθεση αυτή, εντοπίζει τυχόν εμπόδια στην ολοκλήρωση των εσωτερικών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και το φυσικό αέριο.

Επίσης, μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου κάθε έτους, ο διευθυντής καταρτίζει προκαταρκτικό έγγραφο σχέδιο προϋπολογισμού που καλύπτει τις επιχειρησιακές δαπάνες και το πρόγραμμα των εργασιών αναμένεται για το επόμενο οικονομικό έτος και διαβιβάζει το εν λόγω προκαταρκτικό έγγραφο σχέδιο του προϋπολογισμού στο διοικητικό συμβούλιο, μαζί με κατάλογο προσωρινών θέσεων.

<i>Member State</i>	<i>Telecom NRA</i>	<i>Electricity NRA</i>
<i>Austria</i>	<i>Telekom-Control-Kommission (TCK)</i>	<i>Energie-Control GmbH (E-Control)</i>
<i>Belgium</i>	<i>Institut Belge des Services Postaux et de Télécommunications (BIPT)</i>	<i>Commission de Régulation de l'Electricité et du Gas (CREG)</i>
<i>Denmark (NITA)</i>	<i>National IT and Telecom Agency (DERA)</i>	<i>Danish Energy Regulatory Authority</i>
<i>Finland</i>	<i>Finish Communications Regulatory Authority (FIORCA)</i>	<i>Energy Market Authority (EMF)</i>
<i>France</i>	<i>Autorité de Régulation de Télécommunications</i>	<i>Commission de Régulation de l'Energie (CRE)</i>
<i>Germany</i>	<i>Regulierungsbehörde für Telekommunikation und Post (Reg TP)</i>	-
<i>Greece</i>	<i>National Telecommunications and Post Commission (EETT)</i>	<i>Regulatory Authority of Energy (RAE)</i>
<i>Ireland</i>	<i>Commission for Communications Regulation (ComReg)</i>	<i>Commission for Energy Regulation (CER)</i>
<i>Italy</i>	<i>Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (AGCOM)</i>	<i>Autorità per l'Energia Elettrica e il Gas (AEEG)</i>
<i>Luxembourg</i>	<i>Institut Luxembourgeois de Régulation (ILR)</i>	
<i>The Netherlands</i>	<i>Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (OPTA)</i>	<i>Dienst uitvoering en toezicht Energie (DTe)</i>
<i>Portugal</i>	<i>Autoridade Nacional de Comunicações (ANACOM)</i>	<i>Entidade Reguladora dos Serviços Energéticos (ERSE)</i>
<i>Spain</i>	<i>Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones (CMT)</i>	<i>Comisión Nacional de Energía (CNE)</i>
<i>Sweden</i>	<i>National Post and Telecom Agency (PTS)</i>	<i>Swedish National Energy Agency (STEM)</i>
<i>United Kingdom</i>	<i>Office of Telecommunications (OFTEL) Markets (OFGEM)</i>	<i>Office of Gas and Electricity</i>

Επίσημο όνομα	Συντομογραφία	Τοποθεσία	Κράτος μέλος	Est.	Μέλη και παρατηρητές
Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία	EU-OSHA	 Μπιλμπάο	Ισπανία	1994	μέλη: κράτη της ΕΕ , Ευρωπαϊκή Επιτροπή ^[3]
Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης	Cedefop	Θεσσαλονίκη	Ελλάδα	1975	μέλη: παρατηρητές των κρατών μελών της ΕΕ : Ισλανδία, Νορβηγία ^[4]
Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας	EUROFOUND	 Δουβλίνο	Ιρλανδία	1975	μέλη: κράτη της ΕΕ , παρατηρητές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής : ΕΖΕΣ ^[5]
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος	EOX	 Κοπεγχάγη	Δανία	1994	μέλη: κράτη της ΕΕ , Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία, Ελβετία, Τουρκία ^[6] που συνεργάζονται: Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Μακεδονία, Μαυροβούνιο, Σερβία
Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας	EIT	 Βουδαπέστη	Ουγγαρία	2010	μέλη: κράτη της ΕΕ
Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Κατάρτισης	ETF	 Τουρίνο	Ιταλία	1994	μέλη: κράτη της ΕΕ , Ευρωπαϊκή Επιτροπή ^[7]
Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας	ΕΚΠΝΤ	 Λισαβόνα	Πορτογαλία	1993	μέλη: κράτη της ΕΕ , Ευρωπαϊκή Επιτροπή , Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο , Νορβηγία παρατηρητές: Τουρκία ^[8]
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων	EMA	 Λονδίνο (1995-2019) ^[α] Άμστερνταμ (2019-)	Ηνωμένο Βασίλειο (1995-2019) ^[α] Κάτω Χώρες (2019-)	1995	μέλη: κράτη της ΕΕ , Ευρωπαϊκή Επιτροπή , παρατηρητές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου : Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία ^[10]
Γραφείο Πνευματικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ^[11]	ΕUIPO ^[12]	 Αλικάντε	Ισπανία	1999	μέλη: κράτη της ΕΕ , Ευρωπαϊκή Επιτροπή ^[13]
Κοινοτικό Γραφείο Φυτικών Ποικιλιών	CPVO	 Angers	Γαλλία	1994	μέλη: κράτη της ΕΕ , Ευρωπαϊκή Επιτροπή ^[14]

Μεταφραστικό Κέντρο των Οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης	CdT	 Λουξεμβούργο	Λουξεμβούργο	1994	μέλη: κράτη της ΕΕ , Ευρωπαϊκή Επιτροπή [15]
Ευρωπαϊκή αρχή για την ασφάλεια των τροφίμων	EFSA	 Πάρμα	Ιταλία	2002	μέλη: παρατηρητές των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης Ευρωπαϊκή Επιτροπή , Ισλανδία, Νορβηγία, Ελβετία
Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια στη Θάλασσα	EMSA	 Λισαβόνα	Πορτογαλία	2002	μέλη: κράτη της ΕΕ , Ευρωπαϊκή Επιτροπή , Ισλανδία, Νορβηγία [16]
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας	EASA	 Κολόνια	Γερμανία	2003	μέλη: τα κράτη της ΕΕ , Ευρωπαϊκή Επιτροπή , την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία, την Ελβετία [17] παρατηρητές: Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, πΓΔΜ, Μαυροβούνιο, τη Σερβία, η UNMIK [18]
Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών	ENISA	 Ηράκλειο	Ελλάδα	2005	μέλη: κράτη της ΕΕ [19]
Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων	ECDC	 Στοκχόλμη	Σουηδία	2005	μέλη: κράτη της ΕΕ , Ευρωπαϊκή Επιτροπή , παρατηρητές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου : Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία [20]
Ευρωπαϊκός Οργανισμός GNSS	GSA	 Πράγα	Τσεχική Δημοκρατία	2004	μέλη: κράτη της ΕΕ , παρατηρητές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής : Νορβηγία, Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος [21]
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Σιδηροδρόμων	ΕΠΟΧΗ	 Βαλενσιέν και Λιλ	Γαλλία	2004	μέλη: κράτη της ΕΕ , Ευρωπαϊκή Επιτροπή , Νορβηγία [22]
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ελέγχου της Αλιείας	EFCA	 Βίγκο	Ισπανία	2005	μέλη: κράτη της ΕΕ , Ευρωπαϊκή Επιτροπή [23]

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων	Τον ECHA	 Χέλσινκι	Φινλανδία	2007	μέλη: κράτη της ΕΕ , Ευρωπαϊκή Επιτροπή , παρατηρητές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου : Ισλανδία, Νορβηγία [24]
Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων	EIGE	 Βίλνιους	Λιθουανία	2007	μέλη: κράτη της ΕΕ [25]
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας	EDA	 Βρυξέλλες	Βέλγιο	2004	μέλη: κράτη της ΕΕ χωρίς Δανία - Συμμετέχων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής : Νορβηγία
Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Μελετών Ασφάλειας	ISS	 Παρίσι	Γαλλία	2001	
Δορυφορικό Κέντρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	SatCen	 Μαδρίτη	Ισπανία	2002	
Ο Οργανισμός για την Εκπαίδευση στην Ευρωπαϊκή Ένωση	CEPOL	 Βουδαπέστη	Ουγγαρία	2005	μέλη: Συνεργάτες των κρατών μελών της ΕΕ : Ισλανδία, Νορβηγία, Ελβετία [26]
Οργανισμός Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεργασία σε θέματα επιβολής του νόμου	Ευρωπόλ	 Η Χάγη	Ολλανδία	1999	μέλη: κράτη της ΕΕ
Ευρωπαϊκό όργανο για την ενίσχυση της δικαστικής συνεργασίας	Eurojust	 Η Χάγη	Ολλανδία	2002	μέλη: κράτη της ΕΕ
Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων	FRA	 Βιέννη	Αυστρία	2007	μέλη: κράτη της ΕΕ , Ευρωπαϊκή Επιτροπή , Συμβούλιο της Ευρώπης [27]
Οργανισμός Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	BEREC	 Ρίγα	Λατβία	2010	μέλη: κράτη της ΕΕ , Ευρωπαϊκή Επιτροπή [28]
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου	ESRB	 Frankfurt	Γερμανία	2010	[29]
Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας	ACER	 Λιουμπλιάνα	Σλοβενία	2011	
Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών	EBA	 Λονδίνο (2011-2019) [α] Παρίσι (2019-)	Ηνωμένο Βασίλειο (2011-2019) [α] Γαλλία (2019-)	2011	[30]
Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών	ESMA	 Παρίσι	Γαλλία	2011	[31]
Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων	EAOPA	 Frankfurt	Γερμανία	2011	[32]
Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο	EASO	 Βαλέτα	Μάλτα	2011 [33]	
Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη λειτουργική διαχείριση των συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης [34]	eu-LISA [35]	 Ταλίν [36]	Εσθονία	2012	

Ευρωπαϊκό Γραφείο Συνόρων και Ακτοφυλακής	Frontex	 Βαρσοβία	Πολωνία	2016 (37)	μέλη: κράτη της ΕΕ, με εξαίρεση το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία, χώρες της Σένγκεν που δεν είναι μέλη της ΕΕ
---	---------	--	---------	--------------	---

Με το Ηνωμένο Βασίλειο που προβλέπεται να εγκαταλείψει την ΕΕ στις 30 Μαρτίου 2019, η ΕΕ αποφάσισε να μεταφέρει τις αντιπροσωπείες που εδρεύουν στο Λονδίνο στο Άμστερνταμ και στο Παρίσι στις 20 Νοεμβρίου 2017. (https://en.wikipedia.org/wiki/Agencies_of_the_European_Union)

Οι εκτελεστικοί οργανισμοί δημιουργούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για καθορισμένη περίοδο.

Επίσημο όνομα	Συντομογραφία	Τοποθεσία
Εκτελεστικός Οργανισμός για τις Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις	EASME	Βρυξέλλες
Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού	EACEA	Βρυξέλλες
Καταναλωτές, Υγεία, Γεωργία και Τροφίμων	Chafea	Λουξεμβούργο
Εκτελεστικός Οργανισμός Καινοτομίας και Δικτύων	INEA	Βρυξέλλες
Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας	REA	Βρυξέλλες
Εκτελεστικός Οργανισμός του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας	ERC	Βρυξέλλες

Οργανισμοί Ευρατόμ

Επίσημο όνομα	Συντομογραφία	Τοποθεσία
Υπηρεσία Εφοδιασμού της Ευρατόμ	ESA	Λουξεμβούργο
Ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της πυρηνικής σύντηξης	F4E	Βαρκελώνη

Ανεξάρτητοι φορείς

Επίσημο όνομα	Συντομογραφία	Τοποθεσία
Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας	EIT	Βουδαπέστη
Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων	ΕΕΠΔ	Βρυξέλλες
Αρχή για τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα και τα ευρωπαϊκά πολιτικά ιδρύματα		Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ΕΑΚΑΑ/ESMA)

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών⁷³ (ΕΑΚΑΑ/ESMA) είναι μια ανεξάρτητη αρχή της ΕΕ, σκοπός της οποίας είναι η βελτίωση της προστασίας των επενδυτών και η προώθηση της σταθερής και εύρυθμης λειτουργίας των χρηματοπιστωτικών αγορών.

Σκοπός της είναι η βελτίωση της προστασίας των επενδυτών και προώθηση της σταθερής και εύρυθμης λειτουργίας των χρηματοπιστωτικών αγορών. Ιδρύθηκε το 2011 και απασχολεί 200 υπαλλήλους. Έχει την έδρα της στο Παρίσι.

Μέλη: εθνικές αρχές υπεύθυνες για τις αγορές κινητών αξιών σε κάθε χώρα της ΕΕ

Μέλη χωρίς δικαίωμα ψήφου: η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ), η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΑΑΕΣ), το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ)

Παρατηρητές: Ισλανδία, Λιχτενστάιν και Νορβηγία

Η ESMA έχει 3 στόχους:

- προστασία των επενδυτών: διασφάλιση της καλύτερης εξυπηρέτησης των καταναλωτών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και ενίσχυση των δικαιωμάτων τους ως επενδυτών, με παράλληλη αναγνώριση των υποχρεώσεών τους
- εύρυθμη λειτουργία των αγορών: προαγωγή της ακεραιότητας, της διαφάνειας, της αποτελεσματικότητας και της κατάλληλης λειτουργίας των χρηματοπιστωτικών αγορών, καθώς και σταθερών υποδομών της αγοράς
- χρηματοπιστωτική σταθερότητα: ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού συστήματος, ώστε να αντιμετωπίζονται οι κλυδωνισμοί και οι δημοσιονομικές ανισορροπίες, και ενθάρρυνση της οικονομικής ανάπτυξης.

Η ESMA είναι επίσης αρμόδια για τον συντονισμό των μέτρων που λαμβάνονται από τις εποπτικές αρχές του τομέα των κινητών αξιών και για τη λήψη μέτρων έκτακτης ανάγκης σε περίπτωση κρίσης.

Δομή:

Το συμβούλιο εποπτών, το οποίο λαμβάνει όλες τις αποφάσεις πολιτικής και είναι αρμόδιο για την έγκριση των εργασιών της ESMA, απαρτίζεται από:

- τους επικεφαλής των 28 εθνικών αρχών
- παρατηρητές από την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία
- παρατηρητές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

---

⁷³ www.esma.europa.eu

- εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ), της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΑΑΕΣ) και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ) – έναν από κάθε οργανισμό.

Το διοικητικό συμβούλιο, το οποίο απαρτίζεται από τον πρόεδρο της ESMA και εκπροσώπους των εθνικών εποπτικών αρχών και της Επιτροπής, μεριμνά ώστε η ESMA να εκτελεί σωστά τα καθήκοντά της.

Πώς λειτουργεί η ESMA

Η ESMA έχει τέσσερα είδη δραστηριοτήτων:

- αξιολόγηση των κινδύνων για τους επενδυτές, τις αγορές και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα: αύξηση της διαφάνειας και της προστασίας των επενδυτών με την παροχή πληροφοριών μέσω των δημόσιων μητρώων και βάσεων δεδομένων της ΕΕ, και την αποστολή προειδοποιήσεων·
- ολοκλήρωση ενός ενιαίου εγχειριδίου κανόνων για τις χρηματοπιστωτικές αγορές της ΕΕ: βελτίωση της ενιαίας αγοράς της ΕΕ με τον καθορισμό τεχνικών προτύπων και την παροχή συμβουλών στα ευρωπαϊκά όργανα σχετικά με την κατάρτιση νέας νομοθεσίας·
- προώθηση της τυποποίησης των εποπτικών πρακτικών: με την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας τόσο των εθνικών αρμόδιων αρχών όσο και του χρηματοπιστωτικού κλάδου·
- άμεση εποπτεία χρηματοπιστωτικών φορέων: οργανισμοί αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας και αρχεία καταγραφής συναλλαγών.

Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ)

Αποτελεί μια Ανεξάρτητη Ευρωπαϊκή Αρχή⁷⁴ για τη δημιουργία ενός ενιαίου ρυθμιστικού και εποπτικού πλαισίου για το σύνολο του τραπεζικού τομέα της Ε.Ε.

Ιδρύθηκε το 2011. Απασχολεί 154 υπαλλήλους με Έδρα το Λονδίνο (Ηνωμένο Βασίλειο). Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΒΑ) θα μεταφερθεί στο Παρίσι (Γαλλία) μετά την αποχώρηση του ΗΒ από την ΕΕ στις 30 Μαρτίου 2019 το αργότερο.

Η ΕΑΤ είναι ο οργανισμός της Ε.Ε. που είναι επιφορτισμένος με την εφαρμογή ενός τυποποιημένου συνόλου κανόνων για τη ρύθμιση και την εποπτεία του τραπεζικού τομέα σε όλες τις χώρες της Ε.Ε. Στόχος της είναι να δημιουργήσει μια αποτελεσματική, διαφανή και σταθερή ενιαία αγορά τραπεζικών προϊόντων στην Ε.Ε.

Συμβάλλει στη δημιουργία ενός ενιαίου, τυποποιημένου συνόλου κανόνων για τον τραπεζικό τομέα της Ε.Ε. – του ενιαίου εγχειριδίου κανόνων.

Διασφαλίζει μια κεντρικά ελεγχόμενη δημοσιοποίηση δεδομένων για τις τράπεζες της ΕΕ (με στόχο την αύξηση της διαφάνειας, της πειθαρχίας της αγοράς και της δημοσιονομικής σταθερότητας σε όλη την Ε.Ε.).

Προάγει τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών για την εποπτεία των τραπεζικών ομίλων που δραστηριοποιούνται σε περισσότερες από 1 χώρες, και ενεργεί ως διαμεσολαβητής σε διαφορές στις οποίες εμπλέκονται περισσότερες από 1 χώρες.

Πρωθεί μια διαφανή, απλή και δίκαιη αγορά της Ε.Ε. για καταναλωτές χρηματοπιστωτικών προϊόντων και υπηρεσιών, και εξασφαλίζει τη δίκαιη μεταχείριση και προστασία των καταναλωτών σε ολόκληρη την Ε.Ε.

Ο πρόεδρος της Ε.Α.Τ. προεδρεύει των συζητήσεων σε συνεδριάσεις του συμβουλίου εποπτών της Ε.Α.Τ, το οποίο απαρτίζεται από τις εποπτικές αρχές κάθε χώρας της ΕΕ.

Τη διαχείριση του επιχειρησιακού έργου της Αρχής αναλαμβάνει ο εκτελεστικός διευθυντής.

Δομή διακυβέρνησης της Ε.Α.Τ.:

- Συμβούλιο εποπτών: λαμβάνει όλες τις αποφάσεις πολιτικής της Ε.Α.Τ.

---

⁷⁴ www.eba.europa.eu

- Συμβούλιο διοίκησης: διασφαλίζει ότι η Αρχή εκτελεί τα καθήκοντα που της έχουν ανατεθεί και το πρόγραμμα εργασίας
  - Επιτροπή εξυγίανσης: λαμβάνει αποφάσεις για θέματα εξυγίανσης τραπεζών
- Πώς λειτουργεί:

Όλες οι προβλεπόμενες δράσεις της Ε.Α.Τ. εξετάζονται στο πλαίσιο τεχνικών ομάδων εργασίας και μόνιμων επιτροπών, στις οποίες μπορούν να διατυπώνουν τις απόψεις τους όλες οι εθνικές αρχές. Εάν κριθεί αναγκαίο, η Ε.Α.Τ. συνεργάζεται επίσης με άλλους εθνικούς, ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς.

Οι τελικές αποφάσεις λαμβάνονται από το συμβούλιο εποπτών.

Επίσης, όσον αφορά διατομεακά θέματα, η Ε.Α.Τ. συνεργάζεται στενά με τις ευρωπαϊκές εποπτικές αρχές (ΕΕΑ) στο πλαίσιο της Μεικτής Επιτροπής των Ε.Ε.Α .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ -ΤΑ ΙΣΧΥΟΝΤΑ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

Ανάδειξη μελών των Ανεξάρτητων Αρχών στις Ευρωπαϊκές Χώρες

Κρίνεται σκόπιμο, αφού είδαμε τον τρόπο ανάδειξης των ελληνικών Α.Α., να εξετάσουμε τι ισχύει σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, να μελετήσουμε τι ισχύει σε άλλες χώρες αναφορικά με το ζήτημα⁷⁵ αυτό.

Στην Αλβανία λοιπόν, η Βουλή εγκρίνει, διορίζει και απομακρύνει τις ηγεσίες των Α.Α.

Στην Κύπρο, ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας μαζί με το Συμβούλιο των Υπουργών διορίζει και παύει τις ηγεσίες των Α.Α.

Στην Γαλλία, προκειμένου να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών, αποφεύγοντας κάθε σημαντική πολιτική επιβολή, τα μελή τους διορίζονται με διάφορους τρόπους όπως είναι ο διορισμός από την εκτελεστική εξουσία ή από άλλες αρχές ή ακόμα και μέσω της εκλογής. Για ορισμένες ανεξάρτητες διοικητικές αρχές, το Κοινοβούλιο μπορεί να διορίσει ένα μέλος, το οποίο προέρχεται από αυτό ή και εκτός αυτού. Σε πολλές περιπτώσεις, η αρχή που υπογράφει το διάταγμα ή την απόφαση διορισμού το μονό που κάνει είναι να επικυρώνει ορισμένους διορισμούς που πραγματοποιούνται από άλλες αρχές ή διορισμούς που πραγματοποιούνται αυτοδικαίως.

Στην Ιταλία, οι αρχές που εγγυώνται σημαντικά συνταγματικά δικαιώματα διορίζονται σε ορισμένες περιπτώσεις κατόπιν υποδείξεως των Προέδρων των δύο κοινοβουλίων (π.χ. αρχή προστασίας του ανταγωνισμού και της αγοράς), ενώ σε άλλες περιπτώσεις εκλέγονται από το Κοινοβούλιο (π.χ. αρχή προστασίας προσωπικών δεδομένων, η αρχή διασφάλισης του απορρήτου των επικοινωνιών, έκτος από το πρόσωπο του προέδρου, ο οποίος διορίζεται από την κυβέρνηση). Οι αρχές που ρυθμίζουν τομείς της οικονομίας (π.χ. αρχή ηλεκτρικής ενέργειας και

---

⁷⁵ βλέπε αναλυτικά για το σύστημα ανάδειξης μελών των Α.Α. όλων των χωρών “Questionnaire for the seminar on Parliament Independent Authorities and Public Sector Companies, European centre for Parliamentary Research and Documentation v.3986/2011 v.3986/2011 2007-2008 σελ.58-69

φυσικού αερίου) διορίζονται από την κυβέρνηση μερικές φορές με δεσμευτική κοινοβουλευτική σύσταση – υπόδειξη. Δεν υπάρχει η αρμοδιότητα της ανάκλησης των μελών των Α.Α.

Στην Ολλανδία, σύμφωνα με τη νέα νομοθεσία για την ανάδειξη των μελών των Α.Α., αποφασίζει ο υπουργός, από τον οποίο εποπτεύεται η ΑΑ.

Στην Νορβηγία, η κυβέρνηση διορίζει τα μέλη των ΑΑ.

Στην Σερβία, η Εθνική Συνέλευση διορίζει τον Πρόεδρο της Κρατικής Υπηρεσίας Έλεγχου, τον Διοικητή της Τράπεζας της Σερβίας, το Διαμεσολαβητή, το Συμβούλιο της Δημοσίας Ραδιοτηλεόρασης. Η κυβέρνηση διορίζει το διευθυντή της Υπηρεσίας-Αρχής Ιδιωτικοποιήσεων.

Στην Ισπανία, όσον αφορά τις Α.Α., ο πρόεδρος διορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και τα μέλη τους από τον εποπτεύοντα Υπουργό.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, στις περισσότερες περιπτώσεις, είναι η κυβέρνηση που διορίζει την ηγεσία. Ορισμένοι διορισμοί γίνονται τυπικά από τη Βουλή. Αυτοί είναι του Ελεγκτή και του Γενικού Ελεγκτή και της Εκλογικής Επιτροπής. Άλλοι διορισμοί υπόκεινται σε προ-διορισμού ακροάσεις από το Κοινοβούλιο. Η έντονη αντίθεση του Κοινοβουλίου σε ακρόαση υποψηφίων μελών ΑΑ μπορεί να οδηγήσει σε αναθεώρηση της σκέψης της κυβέρνησης αναφορικά με τα υποψηφία μέλη των ΑΑ, αλλά η διαδικασία αυτή θεσπίστηκε μόλις τον Ιούλιο του 2007.

Ο Ελεγκτής και ο Γενικός Ελεγκτής, ο Κοινοβουλευτικός Διαμεσολαβητής και ο Επίτροπος των Πληροφοριών μπορούν να απολυθούν μονό με απόφαση της Βουλής, κατ' αναλογία της διαδικασίας που ακολουθείται για την απόλυση δικαστών. Τα μέλη άλλων ΑΑ μπορούν να απολυθούν ακλουθώντας ειδικά θεσπισμένους-προβλεπόμενους λογούς, όπως είναι ασθένεια ή απουσία (π.χ. η ελεγκτική επιτροπή), αλλά το πλέον σύνηθες είναι απλά μέσω πράξης της κυβέρνησης. Τα περισσότερα μέλη του Συμβουλίου των ΑΑ διορίζονται για ένα διάστημα ετών και οι διορισμοί τους δεν ανανεώνονται εάν δεν θεωρηθεί ικανοποιητική η απόδοσή τους.

Στο Βέλγιο, η διαδικασία διορισμού και απόλυσης της ηγεσίας των Α.Α. διαφέρει από Α.Α. σε Α.Α. αν και σε όλες τις περιπτώσεις η κυβέρνηση διορίζει τη βασική ηγεσία της αρχής. Η απομάκρυνση - απόλυση ενός ηγετικού οργάνου ή ενός ανωτέρου υπάλληλου μιας Α.Α., εάν είναι δυνατή, θα πρέπει να γίνει από την αρχή διορισμού των Α.Α. Η ακριβής διαδικασία και οι προβλέψεις για την απόλυση των μελών Α.Α. πρέπει να αναζητηθούν στην ισχύουσα νομοθεσία, στα εφαρμοζόμενα μετρά ή στους εσωτερικούς τους κανονισμούς, αν και οι διαδικασίες απόλυσης δεν

είναι πάντα καθορισμένες. Σε κάθε περίπτωση πάντως, η Βουλή δεν έχει αποφασιστική εξουσία ως προς αυτή την άποψη.

Ο κοινοβουλευτικός έλεγχος των Ανεξάρτητων Αρχών σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης επί του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή και του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων

Ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής⁷⁶ καταθέτει ετησία έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αναφορικά με τα αποτελέσματα των ερευνών του και τη γενικότερη δραστηριότητα του. Εκτός από αυτή την ετησία έκθεση του, ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ειδικές εκθέσεις, οι οποίες αφορούν συγκεκριμένο κρούσμα κακοδιοίκησης. Η Επιτροπή Αναφορών, η οποία είναι αρμοδία για τις σχέσεις με τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή, εξετάζει τις ετήσιες και ειδικές εκθέσεις και εν συνεχεία συντάσσει σχετική έκθεση την οποία υποβάλλει προς συζήτηση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Επίσης, ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής μπορεί να ενημερώσει την αρμοδία αυτή επιτροπή κατόπιν αιτήματος της ή, κατόπιν δικής του πρωτοβουλίας, να γίνει δεκτός σε ακρόαση από αυτήν.

Αναφορικά με τον Ευρωπαϊό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων⁷⁷, αυτός κάθε χρόνο υποβάλλει έκθεση πεπραγμένων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή, την οποία οφείλει να δημοσιεύσει. Επίσης, ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων διαβιβάζει την έκθεση πεπραγμένων στα άλλα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας, τα οποία μπορούν να υποβάλλουν σχόλια ενόψει της ενδεχόμενης εξέτασης της έκθεσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ιδίως σε σχέση με την περιγραφή των μέτρων που λαμβάνονται σε απάντηση των παρατηρήσεων του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων.

Επίσης, ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων⁷⁸ μπορεί να δημοσιεύει και άλλες εκθέσεις σχετικά με ειδικά θέματα.

Τα ισχύοντα σε αλλά κράτη.

---

⁷⁶ για τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή δεσ αναλυτικά μεταξύ άλλων Χ.Χρυσανθάκη “Ο θεσμός του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή ΕΔΔΔΔ 2/1994 σελ.161-169

⁷⁷ βλέπε Α.Τσαδήρα (υποσ.1)

⁷⁸ βλ.σχετ.άρ.195,παρ.1 ΣΕΚ αρ.3παρ.8 απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 9ης Μαρτίου 1994 (94/262/ΕΚΑΧ, Ε.Κ. EURATOM).

Κοινοβουλευτικός έλεγχος των Ανεξάρτητων Αρχών σε χώρες της Ευρώπης

Αφού εξετάσαμε τι ισχύει στην Ελλάδα αναφορικά με τον κοινοβουλευτικό έλεγχο επί των ΑΑ, και αφού είδαμε τι ισχύει σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με τις ανεξάρτητες αρχές του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή και του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, σκόπιμο θα ήταν να εξεταστεί τι ισχύει σε κάποιες ευρωπαϊκές χώρες απαντώντας σε καίρια σχετικά ζητήματα:

- Μπορεί η Βουλή ή οι κοινοβουλευτικές επιτροπές να ζητούν έγγραφες πληροφορίες από τις ΑΑ αναφορικά με τις δραστηριότητες τους; (Σχήμα 1)

Στη Γαλλία λοιπόν, αν και δεν ισχύει η αρχή της ιεραρχίας ή η αρχή προστασίας της εκτελεστικής εξουσίας όσον αφορά τις ανεξάρτητες διοικητικές αρχές, οι τελευταίες δεν υπόκεινται σε μικρότερο βαθμό σε δημοκρατικό έλεγχο. Έτσι, θα πρέπει να δημοσιεύουν την ετησία έκθεσή τους. Εάν κριθεί δικαιολογημένο ότι ορισμένες αρχές πρέπει να υποβάλλουν την έκθεσή τους σε έναν υπουργό, τότε είναι απαραίτητο όλες αυτές να απευθύνονται στο Κοινοβούλιο. Η κοινοβουλευτική υπηρεσία αξιολόγησης-αναθεώρησης της νομοθεσίας εκτίμησε ότι η ετησία έκθεση κάθε ΑΔΑ θα πρέπει να υποβάλλεται προς ψήφιση στο Κοινοβούλιο. Επιπλέον, θα πρέπει να συνταθεί μια αξιολόγηση της χρήσης από την ανεξάρτητη αρχή των πιστώσεων και των προνομίων που αυτή απολαύει, να παρουσιαστούν οι κανόνες δεοντολογίας που εφαρμόζονται από τα μέλη και να παρουσιαστούν οι κανόνες και το δόγμα που έχουν υιοθετηθεί από την αρχή κατά την άσκηση της αποστολής της.

Στη Δανία, η κυβέρνηση μπορεί να παραχωρήσει τα καθήκοντα της σε αυτόνομες δημόσιες οργανώσεις, αυτόνομους οργανισμούς ή ημι-δημόσιους φορείς κ.λπ., εφόσον αυτό δικαιολογείται από το νόμο. Ως εκ τούτου, είναι δυνατόν για τη Βουλή να διαμορφώνει την νομοθεσία, έτσι ώστε να εξακολουθεί να λαμβάνει πληροφορίες σχετικές με τη λειτουργία του αυτόνομου οργανισμού κ.λπ.

Στην Ολλανδία, δεν μπορούν να υποβάλλουν ερωτήσεις παρά μόνο στον εποπτεύοντα Υπουργό σχετικά με τους ανεξάρτητους κυβερνητικούς οργανισμούς που είναι μέρος του Κράτους.

Στην Κύπρο, οι κοινοβουλευτικές επιτροπές μπορούν να ζητούν έγγραφες πληροφορίες από ανεξάρτητες υπηρεσίες αναφορικά με την δράση τους.

Στην Τσεχία, οι Επιτροπές της Βουλής των Αντιπροσώπων έχουν το γενικό δικαίωμα να ασχολούνται με οποιοδήποτε θέμα το οποίο κρίνει ως σημαντικό η τελευταία.

Στην Εσθονία, η Βουλή ή η κοινοβουλευτική επιτροπή μπορεί να ζητήσει οποιαδήποτε πληροφορία από αυτά τα σώματα σχετικά με την δράση τους.

Στην Αλβανία, και η Βουλή και οι κοινοβουλευτικές επιτροπές μπορούν να ζητούν έγγραφες πληροφορίες από τέτοια σώματα αναφορικά με τις πράξεις τους.

Στη Φινλανδία, σύμφωνα με το Σύνταγμα της Φινλανδίας (παράγραφος 47, υποπαράγραφος 2): "Μια Επιτροπή έχει το δικαίωμα να λαμβάνει πληροφορίες από την Κυβέρνηση ή το αρμόδιο Υπουργείο για θέμα της αρμοδιότητάς του. Η επιτροπή μπορεί να υποβάλλει αναφορά στην Κυβέρνηση ή το Υπουργείο με βάση τις πληροφορίες που διαθέτει". Η παράγραφος αυτή εφαρμόζεται επίσης για τις ανεξάρτητες αρχές.

Στη Γεωργία, το Κοινοβούλιο και οι κοινοβουλευτικές επιτροπές έχουν το δικαίωμα να απευθύνουν ερωτήσεις σε ένα ανεξάρτητο όργανο, προκειμένου να λαμβάνουν και να αξιολογούν τις απαντήσεις του σχετικά με τις δραστηριότητες του.

Στην Ιταλία, οι ανεξάρτητες αρχές παρουσιάζουν στο Κοινοβούλιο εκθέσεις σχετικά με τις δραστηριότητες τους σε τακτά χρονικά διαστήματα. Επίσης, ενιαυτέ (π.χ. η Επιτροπή προστασίας ασκήσεως του δικαιώματος της απεργίας σε κοινωφελείς δημόσιες υπηρεσίες, η αρχή προστασίας του ανταγωνισμού και της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς), η αρχή επικουρεί την λειτουργία των κοινοβουλίων. Συγκεκριμένα, υποβάλλει αναφορές στα Κοινοβούλια τις αιτήσεις τους ή με δική της πρωτοβουλία, σχετικά με εθνικές και τοπικές συγκρούσεις, ή σχετικά με καταστάσεις που στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό, και διαβιβάζει στα Κοινοβούλια τις πράξεις και τις αποφάσεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της.

Στη Σουηδία, όσον αφορά το θέμα αυτό, η Πράξη- Νομός της Σουηδικής Βουλής (Riksdag) ⁷⁹ ορίζει τα εξής: Μια κρατική αρχή πρέπει να παρέχει πληροφορίες και γνώμες, όταν της ζητηθεί από μια επιτροπή, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από το άρθρο 12 παράγραφος 2. Η Κυβέρνηση, ωστόσο, είναι υποχρεωμένη να το πράξει αυτό μόνο σε σχέση με δραστηριότητες σχετικές με την Ευρωπαϊκή Ένωση

---

⁷⁹ (Κεφ. 4, άρθρο 10)

(κοινοτικές δραστηριότητες), οι οποίες εντάσσονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα της επιτροπής. Μια Υπηρεσία, η οποία κατά τη νομοθεσία της Σουηδικής Βουλής δεν είναι αρχή, μπορεί να υποβάλει τέτοιο αίτημα από μια επιτροπή προς την Κυβέρνηση για την λήψη σχετικής απόφασης.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι πάγιες εντολές της Βουλής των Κοινοτήτων παρέχουν σε ειδικές επιτροπές, κατά γενικό κανόνα, την εξουσία να αιτούνται έγγραφα. Οι εξουσίες αυτές σπάνια ασκούνται αλλά οι βασικοί ανεξάρτητοι φορείς υπόκεινται σε αυτές. Οι τοπικοί φορείς δεν υποχρεούνται σε συμμόρφωση σχετικά.

Στις Ρωσία, Ρουμάνια, Π.Γ.Δ.Μ., Τουρκία και Σερβία η Βουλή και οι κοινοβουλευτικές επιτροπές μπορούν να ζητούν έγγραφα αναφορικά με τις δραστηριότητες μιας Α.Α.

Στην Ισπανία, η Βουλή μπορεί να ζητά έγγραφα σχετικά με τις δραστηριότητες μιας Α.Α.

Στην Πολωνία, κάθε τέτοιο σώμα παρέχει στη Βουλή πληροφορίες, αναλύει και εκθέτει τις δραστηριότητες του αν και όποτε το απαιτήσουν οι κοινοβουλευτικές επιτροπές.

Όσον αφορά την Πολωνική Γερουσία, σύμφωνα με τις πάγιες εντολές της Βουλής και τους κανόνες και τους κανονισμούς της Γερουσίας, η Βουλή και οι κοινοβουλευτικές επιτροπές έχουν το δικαίωμα να απαιτούν έγγραφες πληροφορίες από τα σώματα αυτά αναφορικά με τις δραστηριότητες τους. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ένας βουλευτής ή ένας γερουσιαστής πρέπει να έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν πληροφορίες και ύλη, και να επιθεωρούν τις δραστηριότητες των οργάνων του Κράτους και της τοπικής αυτοδιοίκησης και εταιριών στις οποίες το Κράτος είναι μέτοχος καθώς επίσης και επιχειρήσεων των οποίων κάτοχος είναι το Κράτος ή η τοπική αυτοδιοίκηση.

Στη Σλοβακία, το Εθνικό Συμβούλιο μπορεί να ζητά από την κυβέρνηση, τους επικεφαλείς των κεντρικών οργανισμών της κρατικής διοίκησης, τον Πρόεδρο του Εθνικού Ταμείου Ιδιοκτησίας της Σλοβακικής Βουλής και τους ανώτατους κυβερνητικούς αξιωματούχους την υποβολή εκθέσεων σε θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους. Αυτές οι εκθέσεις πρέπει να υποβληθούν εντός τριάντα ημερών ή όντος της προθεσμίας που καθορίζει το Εθνικό Συμβούλιο, η οποία (προθεσμία) πρέπει να είναι τουλάχιστον δεκαπέντε ημερών. Οι Επιτροπές μπορούν να ζητούν την υποβολή εκθέσεων από μέλη της κυβέρνησης, τους επικεφαλείς των κεντρικών

οργανισμών της κρατικής διοίκησης και τους ανωτάτους κυβερνητικούς αξιωματούχους, οι οποίοι υποχρεούνται εντός τριάντα ημερών να τις καταθέτουν.

Το άλλο ερώτημα στο οποίο πρέπει να απαντήσουμε αναφορικά με τον κοινοβουλευτικό έλεγχο⁸⁰ επί των Α.Α., είναι:

- εάν μπορεί η Βουλή ή μια κοινοβουλευτική επιτροπή να καλέσει την ηγεσία μιας ΑΑ να εμφανιστεί ενώπιόν της προκειμένου να αναφερθεί στις δραστηριότητες της ΑΑ (σχήμα 2).

Στην Γαλλία, η εξέταση της υποβολής της ετησίας έκθεσης καθώς και οι ακροάσεις και η συζήτηση των εισηγητικών εκθέσεων του προϋπολογισμού και του κανονισμού των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών αναφορικά με τη δραστηριότητα τους αποτελούν τα μέσα δημοκρατικού ελέγχου του Κοινοβουλίου επί των αρχών αυτών.

Στην Αλβανία, το Κοινοβούλιο ή μια κοινοβουλευτική επιτροπή μπορούν να συγκαλέσουν την ηγεσία μιας ΑΑ να εμφανιστεί ενώπιόν τους προκειμένου να αναφερθεί στις δραστηριότητες της ΑΑ. Κάθε μια από αυτές τις αρχές είναι υποχρεωμένη από το νόμο να υποβάλει έκθεση, τουλάχιστον μια φορά το χρόνο, στις κοινοβουλευτικές επιτροπές και το Κοινοβούλιο σχετικά με τις δραστηριότητές της.

Στην Κύπρο, οι κοινοβουλευτικές επιτροπές μπορούν να καλούν την ηγεσία μιας ανεξάρτητης υπηρεσίας να εμφανίσει ενώπιόν τους για ενημέρωση σχετικά με τις δραστηριότητές της.

Στην Τσεχία, μέλη της κυβέρνησης και μέλη των άλλων κεντρικών διοικητικών υπηρεσιών έχουν την υποχρέωση να παραστούν αυτοπροσώπως σε συνεδρίαση της επιτροπής, στην περίπτωση που αυτή το ζητήσει, και να παράσχουν τις πληροφορίες και εξηγήσεις που ζήτησε (απαίτησε) η τελευταία εάν δεν κωλύονται να κάνουν αυτό από τη νομοθεσία για το απόρρητο πληροφοριών ή από τη νομοθεσία που απαγορεύει τη δημοσιοποίηση πληροφοριών (άρθρο 39 του εσωτερικού κανονισμού της Βουλής των Αντιπρόσωπων).

Στη Δανία, δεν υπάρχει γενική νομοθεσία που να προβλέπει ότι μια κοινοβουλευτική επιτροπή μπορεί να καλεί την ηγεσία των ειδικών ανεξάρτητων διοικητικών μονάδων.

Στην Εσθονία, η Βουλή ή κοινοβουλευτικές επιτροπές στην πράξη μπορούν να καλούν την ηγεσία μιας Α.Α. για ενημέρωση αναφορικά με τις δραστηριότητές

---

⁸⁰ βλέπε αρ.48 παρ.2 κανονισμός Ε.Κ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου Ε.Ε. L008 12.01.2001 παραπομπή στο αρ.31

της. Στην Ολλανδία, δεν μπορεί να κληθεί η ηγεσία μιας Α.Α., αν δεν ξεκινά μια επίσημη κοινοβουλευτική έρευνα με μια ειδική κοινοβουλευτική επιτροπή έρευνας. Άλλες επαφές (π.χ. δημόσιες ακροάσεις) μπορούν να πραγματοποιούνται μόνο σε εθελοντική βάση, εκτός αν η σχετική νομοθεσία ορίζει διαφορετικά για κάποιους ανεξάρτητους κυβερνητικούς οργανισμούς.

Στην Ιταλία, στους κανόνες και τις διαδικασίες των δύο κοινοβουλίων, υπάρχει πρόβλεψη για τη σύγκληση αντιπροσώπων της κυβέρνησης και άλλων προσώπων στο πλαίσιο των διαδικασιών εξέτασης (έρευνας-ανάκρισης), πληροφοριών και ελέγχου, τις οποίες προκαλούν οι επιτροπές σε θέματα τα οποία εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους.

Στη Γεωργία, οι ανεξάρτητες αρχές υποβάλλουν κάθε χρόνο ή δύο φορές το χρόνο εκθέσεις για τις δραστηριότητές τους στο Κοινοβούλιο. Με βάση τη συζήτηση των εκθέσεων που υποβλήθηκαν το Κοινοβούλιο υιοθετεί τις αποφάσεις ή τα ψηφίσματα του.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι πάγιες εντολές της Βουλής των Κοινοτήτων παρέχουν σε ειδικές επιτροπές το δικαίωμα να αιτούνται έγγραφα για την ηγεσία μιας Α.Α. αν και πάλι αυτή η εξουσία σπάνια χρησιμοποιείται.

Στη Σουηδία, η υποχρέωση ενημέρωσης ισχύει για - αφορά την αρχή (ολόκληρη) ως τέτοια, όχι τον κάθε υπάλληλο ξεχωριστά.

Στη Φινλανδία, η Τράπεζα της Φινλανδίας, ο κοινοβουλευτικός διαμεσολαβητής, η Εθνική Υπηρεσία Ελέγχου, το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων της Φινλανδίας και το Εθνικό Φινλανδικό Ταμείο για την Έρευνα (έρευνας) και την Ανάπτυξη (ανάπτυξης) (sitra), το Φινλανδικό Ταμείο Καινοτομίας, υποχρεούνται να υποβάλλουν ετήσια έκθεση στο Κοινοβούλιο. Η έκθεση συζητιέται σε μια προκαταρκτική συζήτηση στην Ολομέλεια. Μετά την προκαταρκτική συζήτηση η έκθεση παραπέμπεται σε μια επιτροπή. Κατά την επεξεργασία της έκθεσης στην επιτροπή η ηγεσία της ανεξάρτητης αρχής είναι σε τακτική ακρόαση στην επιτροπή. Μετά την επεξεργασία της έκθεσης από την επιτροπή που τη χειρίζεται, η τελευταία (η έκθεση) διανέμεται στη σύνοδο της Ολομέλειας της Βουλής βάσει της έκθεσης της επιτροπής για το θέμα.

Στις Ρουμανία, Σερβία, Μολδαβία, Π.Γ.Δ.Μ. και Τουρκία η Βουλή ή μια κοινοβουλευτική επιτροπή μπορεί να καλέσει την ηγεσία μιας Α.Α. να εμφανιστεί ενώπιόν της προκειμένου να αναφερθεί στις δραστηριότητες της Α.Α.

Στις Ισπανία και Ελβετία, η Βουλή ή μια κοινοβουλευτική επιτροπή μπορεί να καλέσει την ηγεσία μιας Α.Α. να εμφανιστεί ενώπιόν της προκειμένου να αναφερθεί στις δραστηριότητες της Α.Α. αλλά αποκλειστικά και μόνο για παροχή πληροφοριών εκ μέρους της Α.Α.

Στην Ουγγαρία, η Βουλή ή μία κοινοβουλευτική επιτροπή μπορεί να ζητά, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, εκθέσεις αναφορικά με τις δραστηριότητες των Α.Α..

Στη Ρωσία, η κλήση σε ακρόαση των μελών των Α.Α. αποτελεί συνήθη πρακτική για τμήματα της Ομοσπονδιακής Βουλής.

Στη Σλοβενία, οι αντιπρόσωποι αυτών των σωμάτων συμμετέχουν σε συνεδριάσεις της Εθνικής Αντιπροσωπείας-Συνέλευσης και στις συναντήσεις των επιτροπών της όταν εκεί συζητώνται έγγραφα.

Στη Σλοβακία, οι επιτροπές έχουν το δικαίωμα να προσκαλούν στις συνεδριάσεις τους μέλη της κυβέρνησης, ηγετικά στελέχη άλλων σωμάτων της κρατικής διοίκησης και τον Υπουργό Δικαιοσύνης και να ζητούν τις εξηγήσεις, τις εκθέσεις τους και άλλα απαραίτητα έγγραφα τους. Όταν οι παραπάνω προσκαλούνται πρέπει να παρουσιάζονται στις συνεδριάσεις της επιτροπής και να υποβάλλουν τις διευκρινίσεις, τις εκθέσεις και τα έγγραφα που ζητούνται. Με τη σύμφωνη γνώμη της επιτροπής αυτοί μπορούν να αντικαθίστανται από καταλλήλως ανατεθειμένους προς τούτο αντιπροσώπους.

Στην Πολωνία, σύμφωνα με τις πάγιες εντολές της Βουλής, η ηγεσία μιας κρατικής υπηρεσίας ή οργανισμού υποχρεούται να παρουσιάζει εκθέσεις και να παρέχει πληροφορίες αν και όποτε της ζητηθεί από το Προεδρείο της κοινοβουλευτικής επιτροπής και επίσης υποχρεούται να συμμετέχει στις συνεδριάσεις της επιτροπής που ασχολούνται με θέματα σχετικά με τις δραστηριότητες κάθε τέτοιου οργανισμού, όπως οι παραπάνω. Όμως, δεν υπάρχουν νομικές κυρώσεις αν μια κρατική υπηρεσία ή οργανισμός δεν καταφέρει να παρουσιαστεί ενώπιον της κοινοβουλευτικής επιτροπής. Όσον αφορά την Πολωνική Γερουσία, μέλη της κυβέρνησης και άλλων κεντρικών διοικητικών υπηρεσιών πρέπει να έχουν το καθήκον να παρουσιάζονται ενώπιον μίας επιτροπής στην περίπτωση που αυτή το ζητήσει και να παρέχουν τις απαιτούμενες πληροφορίες και εξηγήσεις στην επιτροπή.

Στο Βέλγιο, η κλήση των ηγετικών στελεχών των Α.Α. δεν είναι δυνατή, εκτός από την περίπτωση της κοινοβουλευτικής επιτροπής έρευνας. Εάν ο αρμόδιος Υπουργός και η κοινοβουλευτική επιτροπή συμφωνούν, τότε ο πρώτος μπορεί να συνοδευθεί από ένα ηγετικό στέλεχος μιας συγκεκριμένης αρχής. Είναι δυνατόν για

μια κοινοβουλευτική επιτροπή να προσκαλεί τα ηγετικά στελέχη μιας Α.Α. έστω και κατ' αυτόν τον τρόπο. Τα μέλη της Βουλής μπορούν να συμβουλευθούν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, φακέλους οι οποίοι εξετάζονται και αρχειοθετούνται από το Βελγικό Ελεγκτικό Συνέδριο. Εάν μάλιστα το τελευταίο είναι αρμόδιο να ελέγχει τον απολογισμό μίας Α.Α., τότε αυτές οι πληροφορίες μπορεί να γνωστοποιούνται σε μεμονωμένους βουλευτές. Επιπλέον, βουλευτές μπορούν να χρησιμοποιούν, όπως και κάθε πολίτης, την νομοθεσία που επιτρέπει τη δημόσια πρόσβαση στις κυβερνητικές πληροφορίες προκειμένου να συμβουλευόμαστε τα απαιτούμενα κυβερνητικά έγγραφα, φυσικά υπό ορισμένες νομικά θεσπισμένες προϋποθέσεις. Σε περίπτωση που μία Α.Α. υπόκειται στην παραπάνω νομοθεσία, τα έγγραφά της και οι πληροφορίες της μπορούν να γνωστοποιηθούν. Επίσης, μία κοινοβουλευτική επιτροπή μπορεί να οργανώνει δημόσιες ακροάσεις για να πληροφορηθεί σχετικά με ένα ειδικό θέμα που εμπίπτει στην αρμοδιότητά της. Αυτό συνεπάγεται ότι τα ηγετικά στελέχη των ανεξάρτητων κυβερνητικών αρχών μπορεί να προσκαλούνται να εμφανιστούν και να συζητήσουν με τα μέλη της επιτροπής. Ο αρμόδιος Υπουργός ευθύνεται για την πολιτική και τη λειτουργία της διοίκησης και των αρχών που υπάγονται σε αυτόν, και εάν το Κοινοβούλιο έχει ερωτήσεις για μια δεδομένη διαχείριση της διοίκησης ή μιας αρχής, είναι υπεύθυνος να απαντήσει στις ερωτήσεις αυτές. Αυτό που πρέπει να σημειωθεί είναι ότι η εξουσιοδότηση του αρμόδιου Υπουργού πρέπει να ζητείται σε περίπτωση που αυτός έχει ιεραρχική εξουσία πάνω στα ηγετικά στελέχη των Α.Α..

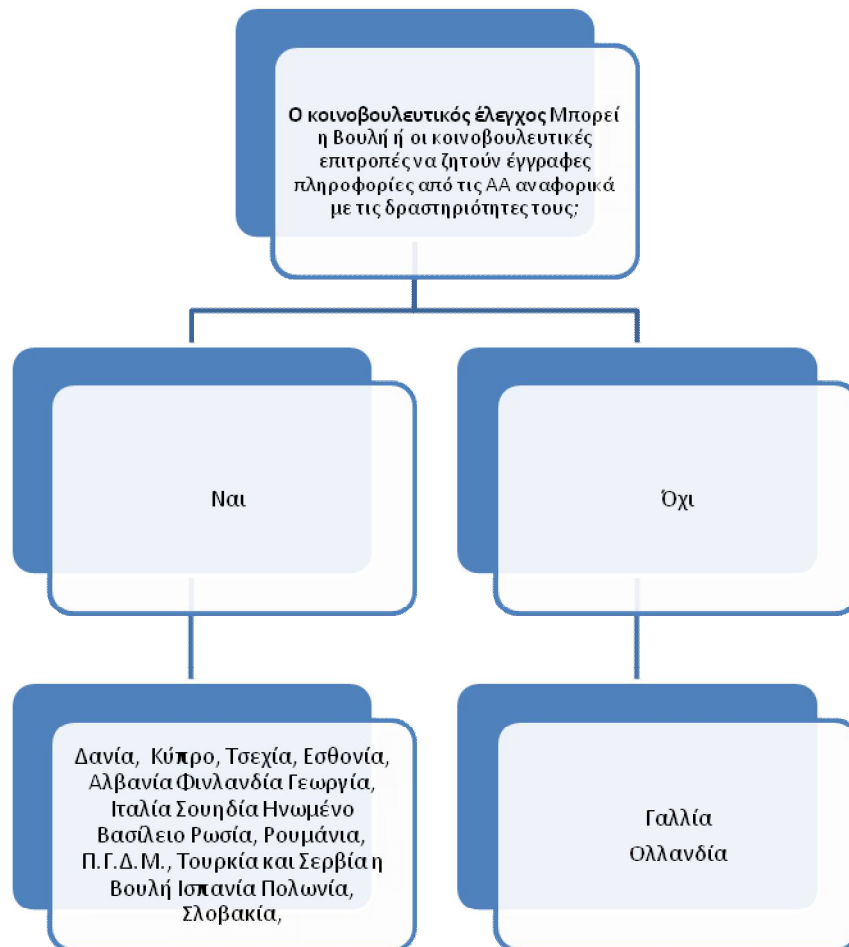
Κλείνοντας το κεφάλαιο τούτο, σκόπιμο θα ήταν να αναφέρουμε ότι βλέποντας το σύστημα κοινοβουλευτικού ελέγχου των Α.Α. μπορούμε να πούμε τα εξής:

Όλες οι Ανεξάρτητες Αρχές σε όλες τις Χώρες υπόκεινται σε έλεγχο στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες κρίνεται ικανοποιητικός.

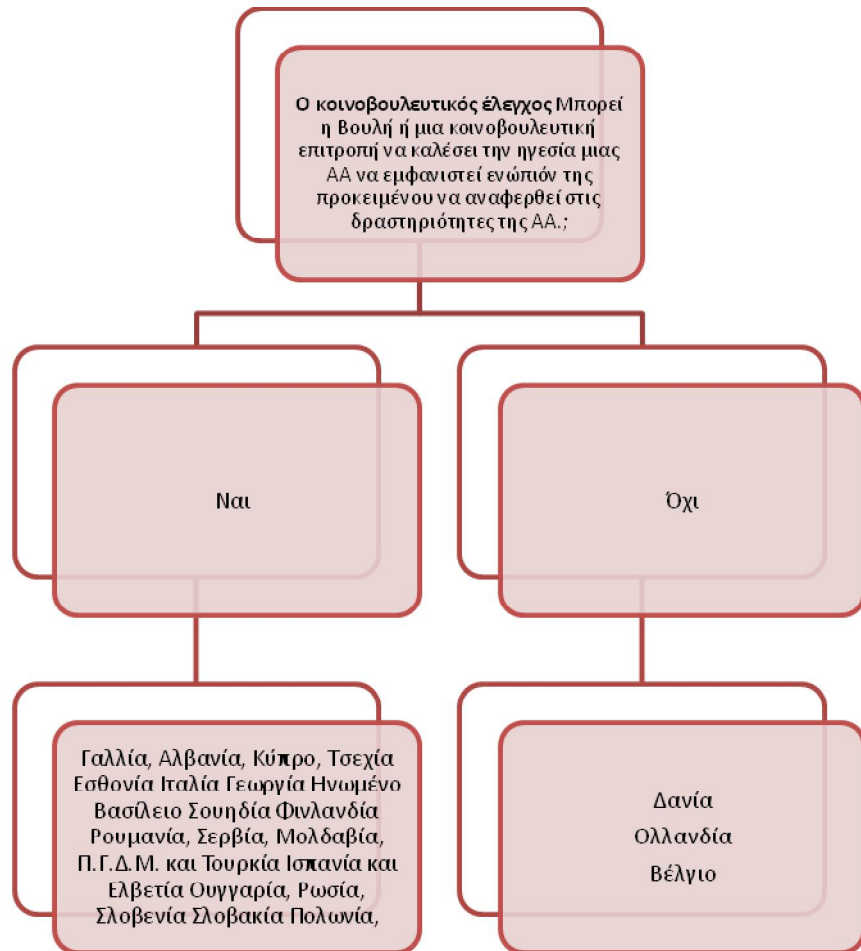
Όσον αφορά τις Α.Α. του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή και του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, διαπιστώσαμε ότι είναι δραστικός ήδη. Όπως διαπιστώσαμε και στη χώρα μας το σύστημα κοινοβουλευτικού ελέγχου επί των Α.Α. λειτουργεί και σχετικά είναι πλήρης παρόλα αυτά δεν είναι λίγοι αυτοί που υποστηρίζουν ότι ο κοινοβουλευτικός έλεγχος που ασκείται στις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές δεν είναι αποτελεσματικός, δεδομένου ότι βασίζεται ως επί το πλείστον στην ετήσια έκθεση που υποβάλλει. Είναι λογικό ότι η κάθε Αρχή θα υποστηρίξει και θα τεκμηριώνει ότι το έργο της καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς

ήταν άρτιο και ολοκληρωμένο. Το ζήτημα είναι αν, και κατά πόσον τελικά το έργο που παρήχθη ήταν αποτελεσματικό.

(Σχήμα 1)

(Σχήμα 2)

Συμπεράσματα -Προτάσεις

Στην παρούσα εργασία παρουσιάστηκε ο θεσμός των Ανεξάρτητων Αρχών τόσο στην Ελλάδα όσο σε Χώρες της Ευρώπης αλλά και στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εδώ και δεκαετίες σε πανευρωπαϊκό αλλά και διεθνές επίπεδο σημειώνεται η τάση να αμφισβητείται η αποκλειστικότητα της κρατικής εξουσίας ως “μόνης νόμιμης και νομιμοποιημένης πηγής καταναγκαστικών ρυθμίσεων”. Η εμφάνιση των Ανεξάρτητων Αρχών θεσμοποιεί τη μεταλλαγή του ρόλου του κράτους από συγκεντρωτικό και παρεμβατικό πολιτειακό δρώντα σε αποκεντρωμένο ,ρυθμιστικό επιδιαιτητή των αντιθέσεων που εκδηλώνονται στους κόλπους της κοινωνίας των πολιτών. Σηματοδοτούν το πέρασμα από την πολιτική εξουσία στη ρυθμιστική διακυβέρνηση σε μια εποχή έντονης πολυπλοκότητας και διάθλασης κινδύνων.

Οι Α.Α αποτελούν σε θεσμικό επίπεδο την αποτύπωση της έκρηξης της “ρυθμιστικής και διοικητικής βουλιμίας” επιχειρώντας να διασφαλίσουν, μέσω της αποκέντρωσης, την ευέλικτη συνεργασία ανάμεσα στην Κυβέρνηση και τη Διοίκηση.

Η ταχεία ανάπτυξη του αριθμού των Ανεξάρτητων Αρχών τόσο στην Ελλάδα όσο και στα επιμέρους κράτη της Ευρώπης αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει διαφορετικό ρυθμό αλλά και περιεχόμενο.

Σκοπός της συγκρότησης τους είναι η κοινωνική ρύθμιση (social regulation), η προστασία των ατομικών ελευθεριών και των κοινωνικών δικαιωμάτων.

Η κατοχύρωση και η λειτουργία των Α.Α έχει παρεμφερές θεσμικό υπόβαθρο σε πολλές Χώρες παρουσιάζει όμως σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς τον δικαιολογητικό ρόλο καθιέρωσης τους. Όπως επισημαίνει χαρακτηριστικά ο Κουλούρης “στη Γαλλία ήταν κυρίως η ανάγκη προστασίας των *libertes publiques nouvelles* (νέων ατομικών ελευθεριών) που υπαγόρευσε τη δημιουργία των Α.Δ.Α., αντίθετα στις Η.Π.Α η ανάγκη για *regulation* (ρύθμιση) της οικονομικοκοινωνικής ζωής αποτέλεσε τον ηθικό αυτουργό της δημιουργίας των Α.Δ.Α. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση βασική αιτία ήταν η ανάγκη αποκέντρωσης της εξουσίας.

Η πρακτική αβελτηρία του θεσμού στην ελληνική έννομη τάξη δεν οφείλεται στο υπερβάλλον ανεξάρτητο ρυθμιστικό πλαίσιο δράσης των Αρχών αλλά αντίθετα στην αναίρεση εν πολλοίς, με ευθύνη του πολιτικού συστήματος, απαραίτητων προδιαγραφών για την επιτυχή εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

Η θέσπιση τους στη Χώρα μας είχε ιδιαίτερη σημασία, αφού τα προβλήματα που όφειλε ν' αντιμετωπίσει ήταν πιο έντονα και δυσεπίλυτα συγκριτικά με τις δημοκρατικά ανεπτυγμένες Χώρες της Ευρώπης. Ο κομματισμός, η συναλλαγή, η διαφθορά, η κακοδιοίκηση και οι συναφείς με την παραβίαση της νομιμότητας και του δημοκρατικού κράτους δικαίου, πρακτικές στον χώρο της δημόσιας διοίκησης αποτελούν δομικό χαρακτηριστικό και ενδημικό φαινόμενο που συνιστούσαν την ανάγκη θέσπισης των Ανεξάρτητων Αρχών στη Χώρα μας. Μπορεί για μια μερίδα επικριτών του θεσμού να υπήρξε ως αποτέλεσμα των επιρροών από τις αντίστοιχες εξελίξεις της Ευρώπης, απαντούσε θεωρούμε όμως σε ένα αίτημα της ελληνικής κοινωνίας σε μια αναγκαιότητα ζωτική της δημοκρατίας στη χώρα μας.

Σε όλες τις χώρες της Ευρώπης και στην Ελλάδα λειτουργούν αρκετές Α.Α. που έχουν συσταθεί μετά από τις σχετικές οδηγίες της Ε.Ε . Οι Αρχές αυτές λειτουργούν ως μηχανισμός εξομοίωσης μεταξύ των χωρών κρατών μελών διασφαλίζοντας την ισονομία και ισοπολιτεία ανάμεσα στους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Υπηρετούν τα συμφέροντα του συνόλου των κατοίκων της Ε.Ε. συντελώντας, έτσι ώστε να γίνει η Ευρώπη πιο ανταγωνιστική κι ένας καλύτερος τόπος διαβίωσης, συμβάλουν στον εξευρωπαϊσμό και στην ενωσιακή ομογενοποίηση της διοικητικής δραστηριότητας των κρατών μελών ιδίως σε μια εποχή που οι εθνικά οργανωμένες πολιτικές κοινωνίες επιχειρούν να επιλύσουν σε υπερεθνικό επίπεδο τα σύνθετα, αλληλεξαρτώμενα προβλήματα τους.

Κοινά σημεία αναφοράς μεταξύ των Ανεξάρτητων Αρχών, τόσο στην Ελλάδα όσο και στις Χώρες της Ευρώπης, που εξετάσαμε αποτελούν αρχικά:

- το όραμα τους, η αποστολή τους που είναι η προστασία των κοινωνικών ελευθεριών και των κοινωνικών δικαιωμάτων του ανθρώπου, η διασφάλιση της πολιτικής ελευθερίας της πολιτικής φιλοσοφίας και η προστασία του αξιακού συστήματος.
- η πολιτική Ανεξαρτησία των Ανεξάρτητων Αρχών αποτελεί κοινό παρονομαστή του θεσμικού πλαισίου συγκρότησης οργάνωσης και λειτουργίας τους, καθώς δεν υπόκεινται ούτε σε ιεραρχικό έλεγχο, όπως η δημόσια διοίκηση, ούτε σε διοικητική εποπτεία, όπως π.χ. τα αυτοδιοικούμενα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.
- έχουν κανονιστικές ελεγκτικές και κυρωτικές αρμοδιότητες
- απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας

- έχουν κοινά ποιοτικά χαρακτηριστικά (διαφάνεια αποτελεσματικότητα ευελιξία ταχύτητα διεπιστημονικότητα τεχνογνωσία)

Τα σημεία στα οποία διαφοροποιούνται αφορούν

- τον αριθμό ο οποίος διαφοροποιείται από Χώρα σε Χώρα (εξορθολογισμός, μειωτικές τάσεις)
- στον λόγο της ίδρυσης τους
- στον τρόπο οργάνωσης τους
- στην οικονομική τους αυτοτέλεια
- στην ιδιότυπη νομική τους φύση. Οι Ελληνικές Α.Α. παρόλο που βασίζονται στο “θεσμικό πρότυπο” οργάνωσης και λειτουργίας των γαλλικών Α.Α. παρουσιάζουν κανονιστικές ιδιομορφίες και εμπειρικές παρεκκλίσεις. Όσον αφορά την κανονιστική ιδιαιτερότητα η εκτεταμένη συνταγματοποίηση των Αρχών αποτελεί ελληνική πρωτοτυπία σε πανευρωπαϊκό επίπεδο εγείρει όμως ζητήματα δημοκρατικής νομιμοποίησης.
- στα θεσμικά χαρακτηριστικά, όπως στο κομμάτι του ελέγχου. Ο έλεγχος (κοινοβουλευτικός, δημοσιονομικός δικαστικός) στον οποίο υπόκεινται, ο οποίος μπορεί να διαφοροποιείται από χώρα σε χώρα, υφίσταται και λειτουργεί το ζήτημα που τίθεται και ίσως, μπορεί, να αποτελέσει και θέμα ιδιαίτερης έρευνας είναι κατά το πόσο αποτελεσματικός και πόσο ουσιαστικός μπορεί να είναι .
- στον τρόπο της εκλογής και στην θητεία των μελών τους.

Η πλειοψηφία των Ανεξάρτητων Αρχών φαίνεται να απολαμβάνει του σεβασμού και της εμπιστοσύνης των πολιτών τόσο στην Ελλάδα όσο και σε κάθε Χώρα, αλλά και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρόλο των επικριτών του θεσμού, γενικότερα είναι αναγκαίες και ευπρόσδεκτες, ιδίως όταν λειτουργούν ως θεσμικές εγγυήσεις που περιβάλλουν τον πολίτη κατά την άσκηση των συνταγματικών του δικαιωμάτων. Αναγκαίες, όμως τελικά, είναι ακόμα όταν συνδέονται με την λειτουργία αμέσων ή εμμέσων οργάνων του κράτους.

Όσον αφορά την ελληνική πραγματικότητα ο θεσμός των Ανεξάρτητων Αρχών αποτιμάται με θετικό πρόσημο, αλλά η μέχρι σήμερα εμπειρία έχει αναδείξει μια σειρά από προβλήματα και ανεπάρκειες που το μόνο σίγουρο είναι πως πρέπει να αντιμετωπιστούν.

Θετική απόρροια της συνταγματοποίησης των πέντε ανεξάρτητων αρχών είναι η τυποποίηση της λειτουργίας τους, η οποία με τη σειρά της συνέβαλε στη διαμόρφωση μιας πολιτικής που τείνει στην υιοθέτηση κοινών εγγυήσεων σχετικά με την ανεξαρτησία τους για όλες τις ανεξάρτητες αρχές αδιακρίτως κατηγορίας. Ενώ αρνητική απόρροια θεωρείται η έλλειψη δημοκρατικής νομιμοποίησης. Παρόλο που η νομιμότητα των Ανεξάρτητων Αρχών δεν μπορεί να εδραιωθεί από τη δημοκρατική ψήφο, οφείλει και μπορεί να εδραιωθεί μέσα από υψηλής ποιότητας ρύθμιση και συγκεκριμένους κανόνες ελέγχου. Η συνταγματοποίηση των πέντε Αρχών δεν θα πρέπει να οδηγεί σε Ανεξάρτητες Αρχές δύο ή τριών ταχυτήτων όπως συμβαίνει σήμερα. Θα πρέπει να υπάρχει μια ενιαία και ισότιμη αντιμετώπιση.

Η αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των Αρχών, με τη θεσμοθέτηση ενός κοινού πλαισίου κανόνων ευέλικτου και διαφανή που θα εφαρμόζεται οριζοντίως με σκοπό την απλοποίηση του τρόπου λειτουργίας και αποτελεσματικότητας των Αρχών καθίσταται επιτακτική ανάγκη.

Η σταθερότητα του νομοθετικού πλαισίου και οι εγγυήσεις ότι αυτό δεν θα αλλάζει κατά το δοκούν.

Η δυνατότητα δημοσίου ελέγχου των Ανεξάρτητων Αρχών, χωρίς να διακυδεύεται ο ανεξάρτητος χαρακτήρας τους, είναι από τις δυσκολότερες εξισώσεις που καλούνται να λύσουν οι σύγχρονες δημοκρατίες.

Ως προς τον κοινοβουλευτικό έλεγχο, ο οποίος κρίνεται επιεικής για κάποιες Αρχές, είναι ανύπαρκτος αφού δεν υπάρχουν ουσιαστικές κυρώσεις. Ο έλεγχος πρέπει να ενισχυθεί και να γίνεται από ειδική κοινοβουλευτική επιτροπή που θα συνεπικουρείται από ειδικούς επιστήμονες ανάλογα την περίπτωση. Το έργο της Επιτροπής θα πρέπει να αφορά ουσιαστικά την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας κάθε Ανεξάρτητης Αρχής, με βάση συγκεκριμένα κριτήρια.

Ως προς τον δικαστικό έλεγχο σίγουρα πρέπει να ενισχυθεί, γιατί ίσως αποτελεί τη μοναδική οδό που μπορεί να ελέγχει ουσιαστικά τη δράση των Ανεξάρτητων Αρχών ως προς τη νομιμότητα των πράξεων τους.

Πρέπει να ενισχυθεί η Ανεξαρτησία των Ανεξάρτητων Αρχών μέσω της οικονομικής αυτοτέλειας.

Πέρα από τον κοινοβουλευτικό και δικαστικό έλεγχο, η Πολιτεία οφείλει να ενισχύσει τη λογοδοσία των Ανεξάρτητων Αρχών, μέσα από το διάλογο με την κοινωνία και την ανοικτή επικοινωνία με τους φορείς και τους πολίτες.

Η θεσμοθέτηση διαδικασιών διαβούλευσης με φορείς της αγοράς, κρίνεται σκόπιμη όσον αφορά ειδικότερα τη λειτουργία των Ανεξάρτητων Ρυθμιστικών Αρχών.

Η θεσμοθέτηση της συμμετοχής των πολιτών και των κοινωνικών οργανώσεων στο σύστημα ελέγχου.

Αντίστοιχα, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στη δημοσιοποίηση των αποφάσεων καθώς και έγκαιρη ενημέρωση όσον αφορά τις προτάσεις κανονιστικών ρυθμίσεων, καθώς θα πρέπει να δημιουργηθούν δικλίδες, οι οποίες να διασφαλίζουν την αμερόληπτη, δίκαιη και επαρκώς αιτιολογημένη κρίση εκ μέρους των Ανεξάρτητων Αρχών.

Ο τρόπος εκλογής των μελών των Ανεξάρτητων Αρχών πρέπει να αποτελέσει τη διαδικαστική εγγύηση της ανεξαρτησίας τους και συνεπώς, η σχετική διαδικασία πρέπει να καταγράφει και να διασφαλίζει την αποσύνδεση τους απ' όλα τα συμφέροντα που διακυδεύονται στο χώρο της εποπτείας τους.

Παρεμβάσεις που θα ενισχύσουν τη διαφάνεια την αποτελεσματικότητα και θα καλλιεργήσουν κλίμα εμπιστοσύνης.

Αξιοποιώντας και τη διεθνή εμπειρία θα πρέπει να αξιολογήσουμε τις ήδη υπάρχουσες Αρχές με στόχο τον εξορθολογισμό τους, την επανεξέταση για το αν πλέον υφίστανται οι λόγοι της ίδρυσης τους για το αν κάποιες από αυτές πρέπει να είναι ανεξάρτητες όπως π.χ., η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων που αποτελεί παγκόσμια πρωτοτυπία και συνιστά ξεκάθαρα παραχώρηση πολιτικής εξουσίας.

Δεν χωρά αμφιβολία ότι η μέχρι τώρα προσφορά των Ανεξάρτητων Αρχών, στην αποτελεσματική λειτουργία της Πολιτείας και των θεσμών της είναι αρκετά σημαντική και πολύπλευρη, είναι ένας θεσμός που προάγει τη Δημοκρατία. Οι προαναφερθείσες αδυναμίες ή και ελλείμματα του θεσμού μπορούν με τις κατάλληλες νομοθετικές παρεμβάσεις να περιοριστούν ή ακόμα και να εξαλειφθούν προκειμένου να επιτελέσουν στο μέγιστο δυνατό βαθμό την αποστολή και το σκοπό για τον οποίο δημιουργήθηκαν. Πρέπει να τις αντιμετωπίσουμε με φειδώ ως προς τον αριθμό που δραστηριοποιούνται στη Χώρα μας γιατί ενέχει τον κίνδυνο του να δημιουργηθεί ένα δεύτερο “δημόσιο”. Θα πρέπει επίσης να δύνεται μεγάλη προσοχή ώστε οι Α.Α. να αναδεικνύονται ως σύμμαχοι της εκτελεστικής εξουσίας και γενικότερα της εκάστοτε κυβέρνησης γιατί πολύ εύκολα μπορούν να μεταλλαχθούν σε Δούρειο Ίππο ικανό να υπονομεύσει το δημοκρατικό μας πολίτευμα.

Βιβλιογραφία

CEER (2016) Safeguarding the independence of regulators Insights from Europe's energy regulators on powers, resources, independence, accountability and transparency. Council of European Energy Regulators asbl Brussels, Belgium

Conseil d'État, (2001) *Les autorités administratives indépendantes, rapport public de 2001*

De Somer, St. (2017). Autonomous public bodies and the law. A European Perspective. UK: Edward Elgar Publishing Limited. p. 82-84

Dosière, R. et Vanneste, Ch. (2010) *Rapport d'Information sur les autorités administratives indépendantes, Comité d'évaluation et de contrôle des politiques publiques*, Octobre 2010

ERGA Report on the independence of NRAs. (2015)

Gelard, P. (2014) *Autorités administratives indépendantes - 2006-2014 : un bilan, Commission de lois*, Juin 2014

European commission (2010) Commission staff working paper Interpretative note on directive 2009/72/ec concerning common rules for the internal market in electricity and directive 2009/73/ec concerning common rules for the internal market in natural gas

Gélard, P. (2006) *Rapport sur les autorités administratives indépendantes, Office parlementaire d'évaluation de la législation*, Juin 2006

Gerapetritis, George, "Deliberative Democracy: Within and beyond the State", in: Papadopoulou / Pernice / Weiler (eds.), Legitimacy Issues of the European Union in the Face of Crisis: Dimitris Tsatsos in memoriam, Nomos, Baden-Baden 2017, σ. 25 επ.

Geveke, Arjan (2003) Improving Implementation by National Regulatory Authorities. *Eipascope* 2003/3. <http://www.eipa.nl>

Gentot M. (1994). Les Autorites Administratives Independentes. 2 nd edition. Montchrestien: Paris. p. 65 93

Frison- Roshe M. A. (2000). La victoire du citoyen client. Societal. No 30. p. 49

Dumortier G. (2006). Le controle des autorites administratives independantes. Regards Sur l' actualite: Paris, p. 39-40

List of countries considered as Stringent Regulatory Authorities

(SRA) from 1st July 2009. www.ich.org.

Mézard, J. (2015) *Un État dans l'État : canaliser la prolifération des autorités administratives indépendantes pour mieux les contrôler, commission d'enquête*, Octobre 2015

Mézard, J. (2016) *Proposition de loi portant statut général des autorités administratives indépendantes et des autorités publiques indépendantes, rapport fait au nom de la commission des lois*, Janvier 2016

Note Of Dg Energy & Transport On Directives 2003/54/Ec And 2003/55/Ec On The Internal Market In Electricity And Natural Gas This Document Is Not Binding On The Commission *the Role Of The Regulatory Authorities* 14.1.2004

OECD Working party on regulatory management and reform (2005) designing independent and accountable regulatory authorities for high quality regulation. Proceedings of an Expert Meeting in London, United Kingdom, 10-11 January 2005

Petit, N. The Proliferation of National Regulatory Authorities alongside Competition Authorities: A Source of Jurisdictional Confusion *The Global Competition Law Centre Working Papers Series GCLC Working Paper 02/04*

Röger, R. (2004). *Η Ρυθμιστική Αρχή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων ως Μελλοντική Ρυθμιστική Αρχή Ενεργειακών Αγορών -Κανονιστικός Απολογισμός*, Η Δημόσια Διοίκηση. σελ. 1025 - 1035.

WHO/DRAFT/ October 2016. Good regulatory practices: guidelines for national regulatory authorities for medical products

Ελληνική

Ακριβοπούλου, Χ.,Μ. &Ανθόπουλος, Χ. (2015)Εισαγωγή στο Διοικητικό Δίκαιο. Αθήνα:

https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/2532/7/00_master_document_anthopoulos_2_final.pdf

Αντωνόπουλος Μανώλης (1995) «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Αθήνα - Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλα

Βαξεβανίδου, Μαρία - Ρεκλείτης, Παναγιώτης (χ.χ.) *Αρχές οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων. Τεχνικά επαγγελματικά εκπαιδευτήρια. Τομέας οικονομίας και διοίκησης. Βιβλίο μαθητή. Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών. Αθήνα: «Διόφαντος»*

Βενιζέλος, Ευάγγελος (2008) «Οι Ανεξάρτητες Αρχές μεταξύ θεσμικών εγγυήσεων και πολιτικών προκλήσεων». Στο Φραγκάκης, Ν. (επιμ.) «Οι Ανεξάρτητες Αρχές στη σύγχρονη δημοκρατία». Αθήνα - Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλα

Γέροντας, Α., Λύτρας, Σ., Παυλόπουλος, Π., Σιούτη, Γ., Φλογαΐτης, Σ. (2010). *Διοικητικό δίκαιο*. Αθήνα: Σάκκουλα Α.Ε.

Δερβιτσιώτης, Άλκης (2008) «Σύνταγμα της Ελλάδας 1975 1986 2001» Αθήνα: Π.Ν. Σάκκουλας

Ετήσια έκθεση ΑΣΕΠ 2002 Συνήγορος του Πολίτη

Ετήσια έκθεση Ολομέλειας ΑΣΕΠ 2017

Κουλούρης, Ν. «Οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές: τα αλλοδαπά πρότυπα και τα ημεδαπά κακέκτυπα», σε ΔιΔικ, τχ 5/1993, σ.1140-1183

Κουλούρης, Ν. «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές» σε «Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα» Ελλ. Ινστιτούτου Διοικητικών Επιστημών Επιμ. Ε. Σπηλιωτόπουλος, Α. Μακρυδημήτρης. Αθήνα: Α. Σάκκουλα 2001

Καλτσόγια - Τουρναβίτη, Ν.(2002) «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές και Δημοκρατία» στο «Το κράτος στον 20^ο αιώνα – Παγκοσμιοποίηση και Κοινωνία της Πληροφόρησης, μνήμη Ονούφριου Φαρμακίδη». Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλα

Μπουραντάς, Α. – Βάθης, Α., - Παπακωνσταντίνου, Χ. - Ρεκλείτης, Π. (1999) ΑΡΧΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-C122/38/219,1101/>

Παυλίδης, Στ. (2016) Οργάνωση και διοίκηση επιχειρήσεων. Διδακτικές Σημειώσεις Μαθήματος Α.ΤΕΙ Α.Μ.Θ. <https://eclass.teiimt.gr/>

Πεσκέτζη, Καλυψώ (2004). Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές: εργασία συνταγματικού δικαίου [online]. Διαθέσιμο στο: <http://www.greeklaws.com/pubs/uploads/971.pdf>

Σπανού, Καλλιόπη (2011) «Η πρόσφατη διοικητική μεταρρύθμιση- Αναδιάρθρωση της Κεντρικής Διοίκησης και συστήματα προσλήψεων- Νομικές, συστημικές και οργανωτικές διαστάσεις», Αθήνα: Αντ. Σάκκουλα

Σωτηρόπουλος Β. (2007). Ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Περιοδικό «Δικαιώματα των Ανθρώπων», τεύχος 36. σελ. 1173- 1174

Τασόπουλος, Γ.Α. (2007). *Τα θεσμικά αντίβαρα της εξουσίας και η αναθεώρηση του Συντάγματος*. Αθήνα: Εκδόσεις Σάκκουλα

Ταβλαδωράκη, Ε (2007). Εγχειρίδιο: Οργάνωσης και λειτουργίας του Κράτους, δημόσιας διοίκησης: για τους υποψήφιους του διαγωνισμού Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης - Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Αθήνα: Γκιούρδας.

Τζέμος, Γ Βασίλης. Οι Ανεξάρτητες Αρχές και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας [online]. Διαθέσιμο στο: http://www.dee.gr/dee/mediaupload/pdf_files/20090716_synedrio_6_TZEMOS.pdf

Τζώνος Θ. (2010). Οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση

Τσάτσος, Δ.Θ. (1993). *Συνταγματικό δίκαιο. Τόμος Β΄*. 2η έκδ. Αθήνα-Κομοτηνή: Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα

Χρυσανθάκης Χ. Πτυχές προστασίας του πολίτη στην κοινοτική και την ελληνική έννομη τάξη: από τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή στον Έλληνα Μεσολαβητή. Στο: Μακρυδημήτρης Α., Κουλούρης Ν., Χρυσανθάκης Χ., Οικονόμου Α. (1996). «ombudsman», ο έλεγχος της κακοδιοίκησης στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Διοίκηση και Πολιτεία. Εκδόσεις Σάκκουλα: Αθήνα. σελ. 83-86

Νομοθεσία

1451/2004 απόφαση του Συμβούλιου της Επικράτειας

Νόμος 2472/1997

Νόμος 2863/2000

Νόμος 2863/2000

Νόμος 1866/1989

Νόμος 3166/2003

Νόμος 3115/2003

Νόμος 2429/96

Νόμος 2477/ 1997

Νόμος 3094/ 2003

Νόμος 2190/1994

Νόμος 3839/2010

Προεδρικά διατάγματα 343/2002, 235, 234 /2003

Ν. 3051/2002 «Συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές, τροποποίηση και συμπλήρωση του συστήματος προσλήψεων στο δημόσιο τομέα και συναφείς ρυθμίσεις.» (ΦΕΚ 220/Α'/20-9-02)

Το Σύνταγμα της Ελλάδος 1975/1986/2001/2008

Κανονισμός της Βουλής

Ν. 4055/2012 (ΦΕΚ 51/Α'/12-3-12) Έκθεση Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής για τον Ν. 2225/1994 «Για την προστασία της ελευθερίας της ανταπόκρισης και επικοινωνίας και άλλες διατάξεις»

ΣτΕ 554/2003

ΣτΕ 858/2010

ΣτΕ 1098/2011

ΣτΕ 2074/2011

ΣτΕ 2605/2011

ΣτΕ 3515/2013 Ολ.

ΣτΕ 1901/2014 Ολ.

ΣτΕ 891/2015

ΣτΕ 1081-1082/2015

ΣτΕ 2523/2015

ΣτΕ 2758/2015

ΣτΕ 4643/2015

ΣτΕ 95/2017 Ολ.

Δικτυογραφία

www.airef.es.

www.congreso.es .

(<http://www.parliament.cy>).

(http://cyprus10.blogspot.com/2013/04/blog-post_6180.html) .

portal.gov.cy portal.gov.cy

<https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/26965>

Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε.), Νόμος 4142 του 2013 (Φ.Ε.Κ. 83, τ. Α΄, 09 -04-2013

http://www.adippde.gr/images/data/nomothesia/N4142_2013.pdf

Νόμος 4547 του 2018 (Φ.Ε.Κ. 102, τ. Α΄, 12-06-2018

http://www.adippde.gr/images/data/nomothesia/N4547_2018.pdf

<https://www.hfisc.gr/nomothesia>

https://www.bundesnetzagentur.de/EN/Home/home_node.html

<https://www.fsma.be/fr>

https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-data-protection-supervisor_el

Europan.eu. Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ) . <https://www.federalreserve.gov/>

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός.

<https://www.bankingsupervision.europa.eu/about/thessm/html/index.el.html>

<http://www.moi.gov.cy/moi/moi.nsf/All/841A51EE209B21BCC2257AB8003895A8?>

OpenDocument 103 Europan. eu. Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής